

ΟΙ ΔΡΥ·Ι·ΔΕΣ
ΕΓΡΑΦΑΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΔΑΥΛΟΣ

ΔΡΧ. 800

400.000 ΕΛΛΗΝΕΣ «ΒΛΑΧΟΙ»
ΣΤΑ ΣΚΟΠΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό
Κυδαθηναίων 29, Πλάκα
105 58 Ἀθήνα.
Τηλέφ.: 3223957, 9841655

Τὰ Γραφεία τοῦ Περιοδικοῦ
λειτουργοῦν πρωινὲς ὥρες
9.30-13.30 καθημερινά.

Ἰδιοκτῆτης-Ἐκδότης-Διευθυντής:
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ
Ἀχιλλέως - Μουσῶν 51
Παλαιὸ Φάληρο.

Φωτοστοιχειοθεσία-Ἀτελιέ:
«Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
Μάγερ 11, Ἀθήνα, τηλ. 5221792.

Ἐκτυπώσεις:
Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ
Βιβλιοδεσία:
Κ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΟΣ

- Τιμὴ ἀντιτύπου: 800 δρχ.
- Ἐτήσια συνδρομὴ: 8.000 δρχ.
- Ὁργανισμῶν κ.λπ.: 10.000 δρχ.
- Φοιτητῶν: 5.000 δρχ.
- Ἐξωτερικοῦ: 50 δολλ. ΗΠΑ.
- Οἱ συνδρομὲς προκαταβάλλονται
τὸν μῆνα Ἰανουάριο κάθε χρόνου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Ὅλες οἱ συνεργασίες καὶ τὰ
ταχυδρομικὰ ἐμβάσματα στὴ
διεύθυνση:

ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ, Μουσῶν 51
175 62, Π. Φάληρο, Ἀθήνα.

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς
ποὺ ἀλλάζουν διεύθυνση, νὰ τὸ
γνωστοποιοῦν στὸ περιοδικό.

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

ΣΕΛΙΣ 7748:

Ἀνασφάλεια στοὺς ἀσπάλακες τοῦ Ἡστ-
Οὐέστ

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 7750:

Ἐπιστημονικοὶ ἀντιπρόσωποι

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ 7751:

Στὸ τελευταῖο σκαλί

Δ.Ι.Α.

ΣΕΛΙΣ 7753:

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ
ΙΠΠ. ΔΑΚΟΓΚΟΥ, ΞΕΝ. ΚΑΡΚΑΝΤΖΟΣ,
ΧΑΡΗΣ ΔΟΥΒΗΣ, Δ. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ, Μ.
ΜΗΝΙΩΤΗΣ, Π. ΤΣΙΝΑΣ

ΣΕΛΙΣ 7763:

Μονοθεϊσμός καὶ Δωδεκάθεον

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ

ΣΕΛΙΣ 7763:

Περὶ τοῦ Διὸς ἡ τῶν Διῶν

ΤΑΤΙΑΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΕΛΙΣ 7775:

ΕΛΙΚΗ: Στὰ ἴχνη μιᾶς πανάρχαιας νέας

«Πομπηίας» κάτω ἀπὸ τὸ Αἴγιο

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ 7781:

Οἱ Βλάχοι Ἑλλάδος- Ἀλβανίας-Σκοπίων

ΑΛΚΕΤΑΣ

ΣΕΛΙΣ 7781:

«Βλάχοι» καὶ «Μπουρτζόβλαχοι»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΩΡΑΛΙΔΗΣ

ΣΕΛΙΣ 7793:

Τὰ ἀπόκρυφα μηνύματα τῶν Δρυϊδῶν

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

ΣΕΛΙΣ 7805:

Γιὰ μιὰ γεωγραφικὴ ζώνη τῆς δραχμῆς

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΙΣΤΗΣ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΠΟΙΗΣΗ:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑ-
ΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ:

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ: σελ. 7779 • Ε-

ΘΝΙΚΑ: σελ. 7772 • ΕΛΛΟΓΑ ΚΑΙ ΜΑ-

ΝΤΙΚΑ: σελ. 7761 • ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ: σελ.

7791 • ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΡΗΜΑΤΑ: σελ.

7801 • ΔΙΗΓΗΜΑ: σελ. 7803 • Η ΚΙΝΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: σελ. 7805.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Νίκος Κουλαυτάκης

Ἀνασφάλεια στουὺς ἀσπάλακες τοῦ Ἑστ-Οὐέστ

Θά ἀσχοληθῶ διά βραχέων μὲ ἓνα κείμενο δευτερεῦον ἐκ πρώτης ὄψεως γιὰ ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενο ἐκδοτικοῦ ἀρθριδίου, ἀλλὰ πὺ τὸ «γράμμα» τοῦ καὶ τὸ «πνεῦμα» τοῦ «τὰ λένε ὅλα» γύρω ἀπὸ τὴν ἀδυσώπητη παγκόσμια πάλῃ ἰδεῶν, πὺ ἐξελίσσεται μὲ ραγδαῖο ρυθμὸ στὴν κοσμοϊστορικὴ καμπὴ πὺ ζοῦμε: Τὴν δῆθεν «κριτικὴ τέχνης» τοῦ διεθνοῦς περιοδικοῦ «Τάιμ» (τεῦχος 2, 11 Ἰανουαρίου 1993, σελ. 38-39) γιὰ τὴν περίλαμπρη ἐκθεσὴ μὲ τίτλο *Τὸ Ἑλληνικὸ Θαῦμα: Κλασσικὴ Γλυπτικὴ ἀπὸ τὴν Αὐγὴ τῆς Δημοκρατίας*, πὺ γίνεται ἐδῶ καὶ δύο μῆνες στὴν Ἐθνικὴ Πινακοθήκῃ τῆς Οὐάσιγκτον καὶ θά συνεχισθῇ ἀπὸ τὸν Μάρτιο στὸ Μητροπολιτικὸ Μουσεῖο τῆς Νέας Ὑόρκης.

1. — Ἡ παρανοικὴ ἐξομοίωση τῆς (ἀρχαίας) Ἑλλάδος μὲ τὴν σημερινὴ Βοσνία ἀντιπροσωπεύει ἀκριβῶς τὴν προσπάθεια νὰ συκοφαντηθῇ τὸ Ἑλληνικὸ Πρότυπο ὡς ἄκρως ἐπικίνδυνο, πὺ θά ὀδηγήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα σὲ λουτρά αἵματος, ἐὰν ἀναβιώσῃ σήμερα, ὅποτε σημειώνεται σὲ παγκόσμια κλίμακα ὅχι μόνον πνευματικὴ ἀλλὰ καὶ πολιτικὴ στροφὴ πρὸς τὴν Ἑλληνικότητα. [Ὁ βαθὺς αὐτὸς πολιτικὸς φόβος τῶν γνωστῶν διεθνῶν συνωμοτῶν φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὴν (γελοία ἀπὸ ἱστορικὴ ἄποψη) ἀπόπειρα τοῦ δημοσιεύματος νὰ διαχωρίσῃ τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ πολιτικὴ σκέψῃ καὶ πρακτικὴ — καὶ συνεπῶς νὰ ἀμαυρώσῃ τὸ πολιτικὸ μέρος τῆς Ἑλληνικῆς κληροδοσίας].

2. Ἡ διαφορὰ ποιότητος μεταξὺ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ «ἀνατολικῶν πολιτισμῶν» (τοὺς ὁποίους οἱ διεθνεῖς συνωμότες θεωροῦν «προγονικούς» τοὺς καὶ τοὺς προβάλλουν ὡς παγκόσμιο «μοντέλο» γιὰ σήμερα) δὲν συζητεῖται καθ' ἑαυτὴν στὸ δημοσίευμα, ἀλλὰ ἰσοπεδώνεται ἢ ὑπεροχὴ τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν «ἐξανατόλισή» τῆς: Ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος διαστρεβλώνεται σὲ «δαιμονισμό, φοβίες, μαγεία καὶ παράλογο», ἢ δὲ λιτὴ καὶ ἔλλογῃ ἑλληνικὴ τέχνη παραχαράσσεται σὲ πολυτελῆ, χυδαία ("vulgar") καὶ πο-

μπώδη θρησκευτική δεισιδαιμονία (ὅπως δηλαδή ἡ ἀνατολική). [Ἐδῶ διακρίνεται ἡ πρόθεση τῶν συνωμοτῶν νὰ ἐναγκαλισθοῦν κάτι πού δὲν μποροῦν νὰ τὸ πλήξουν καθ' ἐαυτό: τὸ ἀνακηρύσσουν σὲ «συγγενὲς» πρὸς αὐτούς].

3. **“How one can imagine oneself among them”** («Πῶς μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὸν ἑαυτό του ἀνάμεσα σ' αὐτούς», τοὺς τρισκατάρατους ἀρχαίους Ἕλληνες, δηλαδή), αὐτὸ εἶναι τὸ **πολιτικὸ μῆνυμα** τῶν συνωμοτῶν τοῦ Διεθνοῦς Ἐξουσιασμοῦ πρὸς κάθε ἀγαθὸν παραλήπτη, γιὰ νὰ ἀναλογισθῇ ποιὰ δεινὰ τὸν περιμένουν, ἂν δικαιωθοῦν ὅσοι (σὲ παγκόσμια πάντοτε κλίμακα) ζητοῦν σήμερα τὴν κάθαρση τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ τὴν ἀπαλλαγὴ τῆς ἀπὸ τὸ ἀνθρωποβόρο τέρας τῆς Ἀσιογενοῦς Ἐξουσιαστικῆς Παράνοιας.

★★★

Τὰ τρία αὐτὰ στοιχεῖα πού χαρακτηρίζουν τὸν τρόπο πού ἀντιμετωπίζει ὁ Διεθνὴς Ἐξουσιασμοὸς τὸ Ἑλληνικὸ Πρότυπο θεμελιώνουν κάποια πολιτικὰ συμπεράσματα παγκόσμιας σημασίας:

α. Τὸ ἀπίστευτο μῖσος καὶ τὸ παραλήρημα παραλογισμοῦ τοῦ ἀόρατου Ἐξουσιασμοῦ, πού στραγγαλίζει τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὸν Κόσμο, εἶναι βέβαιο σημάδι ὅτι αὐτὸς αἰσθάνεται τώρα ἀνασφαλὴς καὶ ἀβέβαιος γιὰ τὸ μέλλον του.

β. Ἡ ἀπόπειρα ἐξομοίωσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου μὲ τὴν βανανυσότητα τῆς Ἀνατολῆς (πολιτικὴ, πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ) ὑποκρύπτει σαφῶς **πρόταση ἰδεολογικῆς συμμαχίας** τοῦ Ἐξουσιασμοῦ πρὸς τὴν Ἑλληνικότητα — ἐὰν βέβαια ἡ τελευταία δέχεται νὰ «χωρέση» μέσα στὰ μέτρα τῆς Παράνοιας.

γ. Μοναδικὸς **ἰδεολογικὸς ἀντίπαλος** (καί, ὅπως ἀποδεικνύεται, «ἐφιάλτης») τοῦ Ἐξουσιασμοῦ σήμερα, πού ὁ κοσμοϊστορικὸς σταθμὸς πού ζοῦμε δὲν ἔχει ἱστορικὸ προηγούμενο, εἶναι ἡ Ζῶσα καὶ Ὑπαρκτὴ Ἑλληνικότητα, ὡς τὸ πρῶτιστο καὶ κυρίαρχο στοιχεῖο τοῦ σημερινοῦ Παγκόσμιου Πολιτισμοῦ.

Δ.Ι.Λ.

Δι' ἐπιστημονικοῦ ἀντιπροσώπου

Αὐτὸς εἶναι ὁ καινούργιος τρόπος ἐπιστημονικοῦ διαλόγου ποὺ λανσάρεται ἐσχάτως στὴν Ἑσπερία: Ὅποιος διαφωνεῖ μὲ τὸν συγγραφέα κάποιου ἄρθρου ἢ ἐπιστημονικῆς ἔρευνας τηλεφωνεῖ ἰδιωτικῶς στὸν ἐκδότη τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ ὑποδεικνύει, δίκην ρουφιάνου, ὅτι κακῶς δημοσιεύει τὸ ἐνοχλητικὸ κείμενο. Οὔτε διαλογικὲς συζητήσεις δημόσιες οὔτε δημοσιογραφικὲς παραθέσεις καὶ ἀντιπαραθέσεις στοιχείων καὶ ἐπιχειρημάτων οὔτε διαφάνεια οὔτε τίποτε. Ὅλα αὐτὰ εἶναι χρονοβόρες Ἑλληνικὲς ἀνακαλύψεις, ποὺ ἔχουν ἀπώτερο σκοπὸ νὰ μειώσουν τὸ ἐπιστημονικὸ κύρος τῶν μεγάλων γλωσσολόγων διδασκάλων.

Ὅμως ἡ περίπτωση τῶν φίλων τοῦ κυρίου John Chadwick εἶναι πολὺ προχωρημένη. Σιγὰ τώρα, ποὺ κοτζὰμ αὐθεντία θὰ καθίσῃ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸν «Δαυλὸ»! Αὐτὸ δὲ ἔλειπε... Διαμαρτύρεται ὁ «ἀντιπρόσωπος». Καὶ καλὰ κάνει, ἀφοῦ τὸν πνίγει τὸ ἐπιστημονικὸ δίκιο, καὶ διαφωνεῖ, καὶ διαρρηγνύει τὰ ἱμάτιά του. Αὐτὸ δὲν εἶναι παράξενο. Παράξενος εἶναι ὁ ἀνδροπρεπὴς τρόπος ποὺ ἐξέφρασε τὴν διαφωνία του ὁ διαμαρτυρούμενος ἀντιπρόσωπος, ποὺ ἀρχικὰ θέλησε νὰ κρυφτῇ κάτω ἀπὸ τὴν μάσκα τοῦ ἀγανακτισμένου ἀναγνώστη. Καὶ χρειάστηκαν δυὸ ὥρες κουβέντα, γιὰ νὰ μᾶς πῇ ποιότις ἐκπροσωπεῖ. Γιατί ὁ ἐν λόγῳ κύριος ἐκπροσωποῦσε καὶ ἐγγῶριο καθηγητῇ, ποὺ θεωρεῖ ταμποῦ τὴν αὐτοπρόσωπὴ του διαφωνία.

Ἀλλὰ ἡ περίπτωση τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν φίλων τοῦ κυρίου John Chadwick εἶναι ἐξόχως ἐνδιαφέρουσα. Ἐντελῶς (μὰ ἐντελῶς) τυχαῖα ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουτιές στὴν καταγάλανη θάλασσά μας πληροφορήθηκε τὴν ὑπαρξὴ τοῦ «Δαυλοῦ» καὶ τὴν ἔρευνα τοῦ Καλλιμάχου Διογένους. Καὶ ἀφοῦ εἶπε τρεῖς φορές τὸ «Πιστεύω», τὸ «Πάτερ ἡμῶν» καὶ ὅσους ἐξορκισμοὺς ἐγνώριζε, ἀπεφάσισε αὐτὴ τὴν πρωτότυπὴ δι' ἐπιστημονικῆς πληρεξουσιότητος διαφωνία. Γιατί, ὅπως μᾶς ξεκαθάρισε ὁ εὐγενέστατος κατὰ τ' ἄλλα ἀντιπρόσωπος: οὔτε ὁ κύριος ἐγγῶριος καθηγητῆς οὔτε ὁ κύριος Chadwick προτίθενται νὰ γράψουν ἢ νὰ ἀντιπαραταχθοῦν στὸν «Δαυλὸ». Ἰσως γιὰτὶ ἀπάδει στὸ ἐπιστημονικὸ τους κύρος νὰ ἀσχολοῦνται μὲ μὴ φοινικιστὰς γλωσσολόγους ἐρευνητάς.

Καὶ βέβαια θὰ εἶχαν οἱ ἄνθρωποι πολλὰ νὰ γράψουν· ἀλλὰ ἔχουν ἥθος. Εἶναι φανερό, ὅτι ἡ εὐρισκόμενη σὲ ἐξέλιξη ἔρευνα δὲν τοὺς ἐνοχλεῖ καθόλου οὔτε τοὺς δημιουργεῖ προβλήματα ἐπιστημονικά, ἠθικά ἢ συνειδησιακά. Ἀπλὰ γιὰ μᾶς τοὺς θρασεῖς συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ» ἐφαρμόζουν αὐτὸ ποὺ ἀπαντοῦσαν οἱ νεαρὲς ἀτθίδες τῆς μπελ ἐπὸς τοὺς θρασεῖς ἐρωτιδεῖς ἐκείνης τῆς ἐποχῆς: «Ἡ σιωπὴ μου πρὸς ἀπάντησίν σας, κύριε!» Καὶ σίγουρα κανεὶς δὲν διανοεῖται, ὅτι ἡ σιωπὴ αὐτὴ εἶναι ἐνοχὴ ἢ ὅτι κρύβει τὴν ὑστεροβουλία τοῦ «κράτα μιὰ πισινή, γιατί δὲν ξέρεις τί ξέρουν».

Ὅχι, κύριε Καλλιμάχε Διογένους! Δὲν θὰ τύχῃς τῆς ὠψίστης τιμῆς νὰ σοῦ ἀπαντήσουν. Γιὰ νὰ μάθῃς νὰ μὴ ἐρευνᾷς, σχολιάζεις καὶ μεταφράζεις αὐτὰ γιὰ τὰ ὁποῖα ἡ αὐθεντία τοὺς ἔχει τελεσιδίκους γνωμοδοτήσεις. Ἄσε δέ, ποὺ στεναχωρεῖς καὶ τὴν παγκόσμια αὐθεντία, ἐκτὸς τῶν πληρεξουσίων ἀντιπροσώπων της.

Γιῶργος Πετρόπουλος

Στὸ τελευταῖο σκαλὶ

Ἄφ' ὅτου ἀνέκυψε ἡ πομφόλυγα τῶν Σκοπίων στὸν νεκρὸν αὐτὸ Τόπο, τὸ ἀπέραντο αὐτὸ φρενοκομεῖο, τὸν σκουπιδοτόπο αὐτὸν τῆς ἔσχατης παρακμῆς, μιὰ καὶ μοναδική φωνὴ ἀκουγόταν σὰν παράταιρη νότα στὴν γενικὴ συγχορδία τῶν ὄψιμων κορυβάντων τοῦ πατριωτισμοῦ. Μὲ βαθὺ πόνο καὶ σπαραγμὸ ψυχῆς τὸν τελευταῖο χρόνον διαπιστώνουμε, ὅτι μόνον ὁ «Δαυλὸς» προτιμοῦσε νὰ εἶναι καὶ νὰ ὀνομάζεται τὸ κρατίδιο τῶν Σκοπίων «Μακεδονικό», ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐδῶ τὸ ᾔθελαν «Σλαβικό» μὲ τὸ ζόρι· ὅτι μόνον ὁ «Δαυλὸς» χαιρόταν, ποὺ οἱ κάτοικοι τῶν Σκοπίων προτιμοῦσαν ὡς προγόνους - ἥρωες - γενάρχες τοὺς τοὺς Ἀλέξανδρο καὶ Ἀριστοτέλη, ὅταν ὅλοι ἐδῶ ᾔθελαν νὰ τοὺς ἀναγάγουν γενεαλογικὰ στὸν Σβιατοσλάβο καὶ τὸν Ἀσπαρούχ· ὅτι μόνον ὁ «Δαυλὸς» χαρακτήριζε τὸ νέο κρατίδιο «ἀδελφὸ κράτος», ὅταν ὅλοι ἐδῶ πετοῦσαν τοὺς «Γυφτοσκοπιανούς» στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον· ὅτι μόνον ὁ «Δαυλὸς» πρότεινε μιὰ δυναμικὴ εἰρηνικὴ πολιτικὴ οἰκονομικῆς, πολιτιστικῆς, πολιτικῆς, ἐκπαιδευτικῆς διεισδύσεως στὰ Σκόπια, ὅταν ὅλοι τὰ ἀπεκήρυτταν ὡς ἐξωρκισμένα καὶ ζητοῦσαν τὸ κλείσιμο τῶν συνόρων· καὶ τέλος ἡ πίκρα τῆς ἀπόλυτης μοναξιάς κορυφωνόταν, ὅταν πέρα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ὁ «Δαυλὸς» προέβλεπε ὅτι ὁ ὄψιμος ζῆλος γιὰ τὴν Ἑλλάδα τῶν πάσης κατηγορίας ντόπιων μισελλήνων, ποὺ παρατηρεῖται τοὺς τελευταίους μῆνες, ὀδηγεῖ συνειδητὰ τὴν ἐλληνικότητα στὶς «δύσσομες ἰδεολογικὲς τοὺς χωματερές», ὅταν ὅλοι ὑπεδαύλιζαν τὸν μωροεθνικισμὸ καὶ ἔσερναν στὶς πλατεῖες τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης ἑκατομμύρια ἀποχαυνωμένων Ἑλλήνων, γιὰ νὰ τοὺς «εἰσαγάγουν» στὸ «ντορὸ» τῆς μωρῆς (μόνο;) «πολιτικῆς» τους.

Δὲν ἐπανερχόμεθα σήμερα στὸν τραγικὸν αὐτὸν πολιτικὸ ἀπολογισμὸ τῶν τελευταίων 15 μηνῶν, γιὰ νὰ ἀποδείξουμε τὸ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ρωμαίικου Κρατιδίου συνεχῶς ἀποδεικνυόμενο: Ὅτι δηλαδὴ ἡ μοῖρα τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἓνα συρφετὸ διανοητικῶς καθυστερημένων, ἀνιστόρητων, ἀρπάγων, διεφθαρμένων καὶ προδοτῶν, ποὺ ὀνομάζεται «πολιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος», ὅτι ὁ συρφετὸς αὐτὸς συνεπικουρεῖται ἀπὸ ἓνα ἀνάλογο συνονθύλευμα μωρίας, ἀναξιότητος καὶ ἐξαχρειώσεως ποὺ ὀνομάζεται «κρατικὸς μηχανι-

σμὸς» καὶ «διπλωματία τῆς Ἑλλάδος», ὅτι τὰ δύο αὐτὰ ἐκτρώματα νομιμοποιεῖ καὶ δικαιοῦναι ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ ἓνα τρίτο ποῦ ὀνομάζεται «πνευματικὸς» καὶ «δημοσιογραφικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος» καὶ ὅτι τέλος τὸ «καρρὲ» συμπληρώνεται ἀπὸ τὸ θῦμα τῶν τριῶν αὐτῶν «νταβατζήδων», δηλαδὴ τὶς ἀγράμματες, ἀποχαυνωμένες καὶ τέλεια πωρωμένες μᾶζες τῶν 10 ἑκατομμυρίων ἀσυναίσθητων πλασμάτων ποῦ ὀνομάζονται «ἐλληνικὸς λαός». Ὁ λόγος ποῦ μᾶς κάνει νὰ γράψουμε τὶς πικρὲς αὐτὲς γραμμὲς εἶναι, πρῶτον, γιὰ νὰ κάνουμε μιὰ ἱστορικὴ ἐκτίμηση καί, δεύτερον, γιὰ νὰ ὑποδείξουμε μιὰ διέξοδο ἀπὸ τὸ ἀπόλυτο ἔρεβος τοῦ σήμερα.

● Ἡ ἐκτίμηση εἶναι, ὅτι ἓνας τόπος ποῦ ὀλόκληρος συντάσσεται πρὸς τὸ ψεῦδος καὶ τὸν παραλογισμό μίᾳς **κατ' ἀπόλυτον βεβαιότητα ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένης πολιτικῆς** (ποῦ μάλιστα συνεκρούετο μὲ τὰ συμφέροντά του!) βρίσκεται στὸ κατώτατο σημεῖο τῆς ἔσχατης παρακμῆς καὶ λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ του θάνατο.

● Ἡ διέξοδος εἶναι τὸ πλήρες «ἀναποδογύρισμα» τῆς ἔως τοῦδε πολιτικῆς τῆς μωρίας στὸ θέμα τῶν Σκοπίων μὲ τὴν ἀντικατάστασή της ἀπὸ μιὰ δυναμικὴ πολιτικὴ εἰρηνικῆς οικονομικῆς, πολιτιστικῆς, πολιτικῆς, τεχνολογικῆς, ἐκπαιδευτικῆς διεισδύσεως στὸ ὄμορο, φτωχὸ καὶ ἀδελφὸ κρατίδιο.

Βεβαίως ὁ «Δαυλός», ὁ ὁποῖος πλειστάκις ἔχει ἀποδείξει μὲ μαθηματικὸ τρόπο ὅτι τὸ μεγαλύτερο ἐθνικὸ μας πρόβλημα δὲν εἶναι τὰ Σκόπια (οὔτε τὸ Κυπριακὸ βέβαια οὔτε ὀτιδῆποτε ἄλλο) ἀλλὰ **ἐμεῖς οἱ ἴδιοι**, δὲν θεωρεῖ ὅτι τὸ τυχὸν ἀναποδογύρισμα τῆς πολιτικῆς ἐναντι τῶν Σκοπίων ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὸ ἐγγύηση ὅτι θὰ ἐπιζήση ὁ ἐτοιμοθάνατος ἀσθενής. Θεωρεῖ ὅμως, ὅτι μιὰ τέτοια ριζικὴ μεταστροφή θὰ εἶναι ἀποτέλεσμα γνήσιου ἐσωτερικοῦ συγκλονισμοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ συνεπῶς σίγουρο σημάδι ἐθνικῆς ἀφυπνίσεως. Ἄν ὑπάρξη τὸ ἀναποδογύρισμα αὐτό, ὁ «Δαυλός» θὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἡ τελευταία μας ἔσχατη ταπείνωση ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο μας σκαλὶ στοῦ κακοῦ τῆ σκάλα.

Δ.Ι.Λ.

Ὅσοι ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν ἐπιθυμοῦν νὰ δέσουν τὰ εἰς χεῖρας τους τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» σὲ τόμους μποροῦν νὰ ἀπευθύνωνται στὸ συνεργαζόμενο βιβλιοδετεῖο "Libro d'oro", Μεσολογγίου 16 Ἐξάρχεια, τηλ. 3301510, 3301537.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Οί γνωστοί και άγνωστοι πλανήτες

Κύριε διευθυντά,

Στό ύπ' αριθμ. 130/92 τεύχος του «Δαυλού» φιλοξενήθηκε επιστολή του κ. Φώτη Γιαννούλα με τον τίτλο «Οί πλανήτες και οί αστρονομικές γνώσεις των Έλλήνων», ή οποία άφωρούσε έν μέρος την μελέτη μου που δημοσιεύθηκε στό ύπ' άρ. 126/92 τεύχος του «Δαυλού» και ή οποία περιλάμβανε την άποκάλυψη του ώλοκληρωμένου προτύπου της πλανητικής θεωρίας του Φιλολάου. Στην επιστολή του ό κ. Φ.Γ. ύποστηρίζει, ότι κατέχει άποδείξεις ότι πέρα του πλανήτη «Πλούτων» ύπάρχει μόνον ένας άκόμη άγνωστος πλανήτης και όχι δύο, όπως διαλαμβάνει τό πλανητικό σχέδιο του Φιλολάου και ότι ό δεύτερος άγνωστος πλανήτης βρίσκεται εσώτερον του πλανήτη «Έρμη» και φέρει τό όνομα «Ήφαιστος».

Έπί των άνω σχολίων έχω νά παρατηρήσω τά εξής: Είμαι φανερό, τόσον από την έκφρασι όσο και από την όνομασία του άγνώστου πλανήτη «Ήφαιστος», ότι ό κ. Φ.Γ. έχει ύπ' όψιν του τίς γνωστές μελέτες α) του Γάλλου αστρονόμου Λεβερριέ, β) του αστρονόμου του παρελθόντος αιώνας Raymond και γ) του συναδέλφου πολιτικού μηχανικού Άγγελου Β. Μωραϊτίδου («Νέα κοσμογονική θεωρία του πλανητικού μας συστήματος», 1975), οί όποιοι, καθ' ένας με τον τρόπο του, ύποστηρίζουν την ύπαρξι ενός πλανήτη εσώτερον του «Έρμη» και τον όποιον άποκαλούν «Ήφαιστον».

Έάν πράγματι τά στοιχεία που επιφυλάσσεται νά παρουσιάση ό κ. Φ.Γ. είναι οί άνωτέρω μελέτες, τότε ή άπάντησί μου στις άντιρρήσεις του εξάγεται από τον δικό μου σχολιασμό των μελετών αυτών. Ό άστρονόμος Λεβερριέ προσπαθώντας νά επεξηγήση τό υπόλοιπον της μεταθέσεως του περιηλίου του «Έρμη» των 42' άνά αιώνα είσηγήθηκε την άποψι ότι ή μετάθεσι αυτή μπορεί νά όφείλεται στην πιθανή ύπαρξι ενός άγνώστου πλανήτη, εσώτερον του «Έρμη», την τροχιά του όποιου μάλιστα καθώρισε, και ώνόμασε τον πλανήτη αυτόν «Ήφαιστον». Οί άλλες δύο μελέτες τόσο του αστρονόμου Raymond όσο και του πολιτικού μηχανικού Άγγελου Μωραϊτίδου εξάγουν τό αυτό άποτέλεσμα, δηλαδή την ανάγκην ύπάρξεως ενός νέου και άγνώστου πλανήτη εσώτερον του «Έρμη», εξετάζοντας τό όλον θέμα από τελείως άλλη σκοπιά. Η σχετική έρευνά τους άφωρούσε κυρίως την αναζήτησι ενός έμπειρικού νόμου, άριθμητικού κανόνος, που νά δίδη τίς μέσες άποστάσεις των πλανητών από τον ήλιο, και για την επιτυχία του άριθμητικού κανόνος απαιτείτο ή ύπαρξι ενός πλανήτη «εσώτερον» του «Έρμη», την ύπαρξι του όποιου τρόπον τινά διέβλεπαν από τίς αναγκαίες άριθμητικές συσχετίσεις των. Έτσι λοιπόν ό άστρονόμος Raymond διεπίστωσε, ότι ό άριθμός (αύθαίρετος) 0,17 πολλαπλασιαζόμενος άντιστοιχώς με τους άριθμούς 1, 2, 4, 6, 8 διαδοχικά έδιδε ως γινόμενο κατά προσέγγισιν τίς μέσες άποστάσεις (σε άστρονομικές μονάδες) των πλανητών, δηλ. του ύ-

→
 ποτιθέμενου άρχικου «Ήφαιστου» και των «Έρμη», «Άφροδίτης», «Γής» και «Άρη», τα αποτελέσματα δε αυτά ακολουθως πολλαπλασιαζόμενα με τον αριθμό 30 έδιδαν τις αποστάσεις των υπολοίπων πλανητών πλην των άστεροειδών. Κάτι ανάλογο παρουσίασε ο Άγγ. Μωραϊτίδης, του όποιου ή μελέτη θεωρείται σοβαρώτερη των άλλων. ό όποιος άναγνωρίζει την ύπαρξη δώδεκα πλανητικών τροχιών, όπως άκριβώς έμφανίζεται στο ώλοκληρωμένο πλανητικό πρότυπο του Φιλόλαου, πλην όμως ο Α.Μ. τοποθετεί την άρχική τροχιά έσώτερον του πλανήτη «Έρμη» σε μέση απόστασι 0,100 άστρ. μονάδων, την δε έτέρα μετά την τροχιά του «Πλούτωνα» σε μέση απόστασι 77,2 άστρ. μον., και όνομάζει τον άρχικό πλανήτη με το ήδη γνωστό όνομα «Ήφαιστος», τον δε έτερον άγνωστον με το όνομα «Άδης». Όλη ή άνω έργασία του προέρχεται από διάφορους αυθαίρετους πολλαπλασιασμούς διαφόρων αριθμητικών παραμέτρων και παραγόντων με βάσι μίαν αυθαίρετον αριθμητικήν σειράν των δυνάμεων του 2, που τα αποτελέσματά τους δίδουν κατά κάποια καλύτερα προσέγγισι τις μέσες αποστάσεις των πλανητών πλην του «Ποσειδώνος», ως άκριβώς έμφαίνεται στον κατωτέρω πίνακα.

ΠΙΝΑΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΛΑΝΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟ

ΟΝΟΜΑ	Παράμετρος		Παράγων		Παράμετρος		Αποστάσεις εώς Α. Υ. προκ/σαι	Αποστάσεις εώς Α.Υ. κα-ταμετρηθείσαι	Προσεγγίσεις εώς Α.Υ.
ΗΦΑΙΣΤΟΣ	0.40	—	(2 ⁰)	x	0.30)	=	0.100	0.100	0.000
ΕΡΜΗΣ	0.40	+	(0)	x	0.30)	=	0.400	0.387	—0.013
ΑΦΡΟΔΙΤΗ	0.40	+	(2 ⁰)	x	0.30)	=	0.700	0.723	+0.023
ΓΗ	0.40	+	(2 ¹)	x	0.30)	=	1.000	1.000	0.000
ΑΡΗΣ	0.40	+	(2 ²)	x	0.30)	=	1.600	1.524	—0.076
ΑΣΤΕΡΟΕΙΔΕΙΣ	0.40	+	(2 ³)	x	0.30)	=	2.800	2.800	0.000
ΖΕΥΣ	0.40	+	(2 ⁴)	x	0.30)	=	5.200	5.203	+0.003
ΚΡΟΝΟΣ	0.40	+	(2 ⁵)	x	0.0)	=	10.000	9.555	—0.445
ΟΥΡΑΝΟΣ	0.40	+	(2 ⁶)	x	0.30)	=	19.600	19.218	—0.382
ΠΟΣΕΙΔΩΝ	—	—	—	—	—	—	—	30.110	—
ΠΛΟΥΤΩΝ	0.40	+	(2 ⁷)	x	0.30)	=	38.800	39.600	+0.800
ΑΔΗΣ;	0.40	+	(2 ⁸)	x	0.30)	=	77.200	—	—

Παρατήρησις: Ή πραγματική απόστασις του πλανήτη Ποσειδώνος προκύπτει εκ του τύπου: $0,40 + (2^{6,642} \times 0,30) = 30,110 \text{ A.U.}$

→
 “Όλες οι άνωτέρω υποθέσεις σχετικά με την ύπαρξη του πλανήτη «Ήφαιστος» άπεδείχθη με την πάροδο των χρόνων ότι δέν άληθεύουν. Οί άστρονόμοι καθώς και οί άστροφυσικοί έδωσαν την πλήρη άπόδειξι της μη ύπάρξεως τέτοιου πλανήτη έσώτερον του «Έρμη», λέγοντας ότι

ποτέ δὲν παρατηρήθηκε κάποιος τέτοιος πλανήτης οὔτε καὶ κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ὀλικῶν φάσεων τῶν ἡλιακῶν ἐκλείψεων, ἡ δὲ γενικὴ Θεωρία τῆς Σχετικότητας ἔλυσε ὀριστικὰ (βλέπε «*Ἀστρονομία γιὰ ὄλους*» τοῦ Δρ. Πέτρου Ἑμμ. Ροβίθη, ἀστρονόμου τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν) τὸ πρόβλημα δικαιολογώντας ἀπολύτως καὶ τὴν παρυσιαζομένη μετὰθεσι τοῦ περιηλίου τοῦ «Ἑρμῆ», τῶν 42' ἢ 43'.

Ἄρα πλανήτης «Ἥφαιστος» ἐσώτερον τοῦ «Ἑρμῆ» ἀποδεδειγμένα δὲν δύναται νὰ ὑπάρχει, δι' ὃ καὶ δὲν ἀναζητεῖται ἀπὸ τὴν Ν.Α.Σ.Α ἢ τὴν Ε.Σ.Α., ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸν ἄγνωστο πλανήτη «Χ₁₀», πέρα τοῦ «Πλούτωνα», ποὺ ὑπάρχουν σοβαρὲς ἐνδείξεις ὅτι ὑπάρχει, καὶ γι' αὐτὸ ἀναζητεῖται.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν φιλοξενία.

Ἱπποκράτης Δάκογλου

Πολιτικός Μηχανικός, Ἀετιδίων 19 155 61 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

Περὶ -ισμῶν πάσης φύσεως καὶ προελεύσεως συνέχεια

Κύριε διευθυντά,

Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν δημοσίευση τῆς ἐπιστολῆς μου *«Περὶ μεταφυσικῶν -ισμῶν, Πολιτισμοῦ καὶ ἐρευνῶν τοῦ «Δαυλοῦ»*», ὅπως τὴν ὀνομάτισατε στὸ περιοδικό σας (τεῦχος 132). Ἐπανερχομαι ὁμως, καὶ τοῦτο γιὰτὶ στὸ σχόλιο τοῦ «Δαυλοῦ» κατάλαβα πὼς κινούμαστε σὲ κλίμα λανθασμένων ἐντυπώσεων. Ἐγὼ νὰ παρατηρήσω λοιπὸν στὸν ἄγνωστο φίλο μου σχολιαστή τὰ ἑξῆς:

1) Ὁ μοναδικὸς πραγματικὸς ἐχθρὸς κάθε εἶδους πολιτισμοῦ καὶ μεταφυσισμοῦ (ὅπως ἀρέσκεσθε νὰ ἀποκαλεῖτε τὰ περὶ τῶν μεταφυσικῶν θεμάτων) ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι οἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἡμιμαθεῖς, φανατικοί, μισαλλόδοξοι, ἐξουσιαστικοί, στενοκέφαλοι, ἀπληστοὶ καὶ ἐγωκεντρικοὶ ἄνθρωποι. Τοῦτος ὅλος ὁ συρφετός παραχάραξε, καπηλεύτηκε, ἐκμεταλλεύτηκε καὶ βρώμισε τὴν οὐσία κάθε πολιτιστικῆς κατάκτησης τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ὅπως καὶ αὐτὴ τῶν θείων ἀληθειῶν, ποὺ κατὰ καιροὺς οἱ μεγάλοι μύστες ἐνεπιστεύθησαν στὸ ἀνθρώπινο γένος. Καὶ σίγουρα, ὅπως εὔστοχα τὸ διατυπώνει ὁ σχολιαστής μου, γιὰ τοῦτο καὶ μόνο τὸ γεγονὸς ὁλόκληρη ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία βοᾷ. Κι ἂν ἡ προσπάθεια τοῦ «Δαυλοῦ» εἶναι νὰ ἀποκαλύπτει, νὰ κατατροπώνει καὶ νὰ συντρίβει τέτοιες ἐπιδιώξεις, πρῶτος κι ἐγὼ τότε μπαίνω ἐμπροσθοφύλακας τοῦ ἀγῶνα σας. Ἀλλὰ τὸ

ἀμόλυντο καὶ ἄφθαρτο περιεχόμενο κάθε -ισμοῦ, φίλε σχολιαστή, πρέπει νὰ γνωρίζεις πὼς σκοπὸ ἔχει καὶ ἐπιδίωξη νὰ ἐξελίξει τὸν ἄνθρωπο σὰν πνευματικὴ ὄντοτητα σὲ ἀνώτερο νοητικὰ στάδια, οὕτως ὥστε νὰ διευρυνθεῖ ὁ πνευματικὸς του ὀρίζοντας, ἄρα καὶ ἡ πνευματικὴ τελειοποίησή αὐτοῦ. Καμμία ἄλλη σχέση δὲν ἔχει μὲ ὅ,τιδήποτε γήινο. Κι ὥς ἐκ τούτου κανεὶς, μὰ κανεὶς -ισμὸς δὲν βάλλει ποτέ ὄχι μόνο κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ μας Πολιτισμοῦ, ὅπως ἄδικα φοβᾶσαι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ ὁποιοῦδήποτε πολιτισμοῦ, γιὰτὶ ἀπλούστατα ἐμπεριέχει καὶ ἀγκαλιάζει τὴν ὅποια πνευματικὴ κατάκτηση τῆς ἀνθρώπινης σκέψης, ἀφοῦ, ὅπως προεῖπα, μοναδικὸς του σκοπὸς εἶναι τούτη τὴν σκέψη νὰ τὴν διευρύνει καὶ νὰ τὴν ἐξελίξει μέχρι κορυφῆς. Τὸ νὰ μεταθέτεις ὁμως μὲ ἀπόλυτες γενικεύσεις τίς εὐθύνες τῶν φορέων μιᾶς πολιτιστικῆς ἢ μεταφυσικῆς ἰδέας στὴν ἴδια τὴν ἰδέα εἶναι, θαρρῶ, ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ὀλισθήματα πλάνης, γιὰ νὰ μὴν πῶ πὼς σίγουρα ἐδῶ ὑποκρύπτεται σκοταδισμὸς καὶ ἱεροεξεταστικὴ ἀντίληψη. Κι αὐτά, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτη παρατήρησή σου σχολίου.

2) Ὡς πρὸς τὴν ἄλλη σου παρατήρηση, ἀγαπητέ μου φίλε, ὅτι δηλαδὴ ἐγὼ αὐθαίρετως διαχωρίζω τὸ «φυσικὸ» ἀπὸ τὸ «μεταφυσικὸ», εἰλικρινᾶ μὲ βάξεις σὲ ἀπορία. Πράγματι στὴν ἀνώτατη σφαῖρα τοῦ μεταφυσικοῦ διαλογισμοῦ τὰ πάντα εἶναι ἓνα,

πού ταυτόχρονα και σὲ ἄπειρες διαφοροποιήσεις ἐκδηλώνεται. Ἄλλὰ εἰλικρινὰ δὲν πιστεύω, πῶς ἡ παρατήρησή σου αὐτὴ πηγάζει ἀπὸ τέτοιου εἶδους φώτιση. Ἄν λοιπὸν τὰ πράγματα εἶναι ἔτσι, τότε, φίλε μου, πῶς νοεῖς ἐστὶ τὸ «φυσικὸ» καὶ τὸ «μεταφυσικὸ» σὰν ὁμοειδῆ ἢ ταυτόσημα; Δὲν ἀμφιβάλλω, πῶς μπορεί νὰ γνωρίζεις ἐμβριθῶς τὴν νομοτέλεια τοῦ φυσικοῦ χώρου. Ἄλλὰ τὴν νομοτέλεια τοῦ μεταφυσικοῦ χώρου εἶμαι περίεργος νὰ μάθω πῶς κατὰφερες καὶ τὴν ἀντελήφθηκες, ὥστε νὰ ἀποφανθεῖς πῶς εἶναι ταυτόσημη μὲ τὴν τοῦ φυσικοῦ, ἔτσι ὥστε νὰ κατηγορεῖς τὸν διαχωρισμὸ μου αὐθαίρετο;

Στὸ ἀτελὲς γήινο πεδίο πού ζοῦμε ὅ,τι μπορούμε νὰ προσλάβουμε εἶναι μέσω τῶν πέντε αἰσθήσεων πού διαθέτουμε. Καὶ αὐτὸ

τὸ γεγονὸς μᾶς ἐγκλωβίζει μέσα σὲ μιὰ πολυποίκιλη φαινομενικότητα, πού μόνο μπερδεμα μπορεί νὰ ἐπιφέρει καὶ ποτὲ φώτιση. Τοῦτο τὸ μπερδεμα εἶναι πού δημιουργεῖ κάθε εἶδος διαστρεβλωμένου -ισμοῦ, ἄρα καὶ κάθε εἶδος δεινῶν γιὰ τὴν Ἀνθρωπότητα.

Ἐλπίζοντας πῶς ἔγινε τούτη τὴν φορὰ περισσότερο κατανοητός, θὰ χαιρόμουν νὰ παρακολουθῶ τοὺς ἄοκνους ἀγῶνες τοῦ «Δαυλοῦ» ἐνάντια κάθε στρεβλοῦ στὸν κόσμο τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν προσεκτικότερη ἀναφορὰ σὲ ὅποιες καταστάσεις, ξανατονίζω, οὐσιαστικά ἀγνοοῦμε.

Μὲ τιμὴ

Ξενοφῶν Καρκαντζός

Ὁφθαλμίατρος

Χατζηγιάννη Μέξη 2, 115 28 Ἀθήνα

ΣΧΟΛΙΟ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»:

Πῶς μπορεί νὰ προσδοκᾷ ὁ ἐπιστολογράφος ὅτι «ἔγινε περισσότερο κατανοητός», ὅταν ἀπὸ τὴν μιὰ διαχωρίζει κατὰ τὸν πιὸ κατηγορηματικὸ τρόπο (τοῦλάχιστον στὴν πρώτη του ἐπιστολῇ, ἀλλὰ καὶ στὴν παροῦσα) τὸ «φυσικὸ» ἀπὸ τὸ «μεταφυσικὸ» (ἀποδεχόμενος ἔτσι τὴν προϋπόθεση δημιουργίας παντὸς δογματικοῦ δυῖσμοῦ καὶ συνεπῶς παντὸς ἐξουσιασμοῦ) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη παραδέχεται, ὅτι ὁ διαχωρισμὸς του αὐτὸς εἶναι αὐθαίρετος, ὅπως τοῦ ὑποδείξαμε στὸ προηγούμενο σχόλιό μας; Δὲν καταλαβαίνει, ὅτι ἡ βασικὴ αὐτὴ ἀντίφαση τῆς σκέψεώς του ἀποκαλύπτει πνευματικὴ σύγχυση καὶ συνεπῶς αἰρεὶ καὶ τυπικὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς ἀπόψεώς του;

Σκέψεις γιὰ τὸν ἀρχάνθρωπο τῶν Πετραλῶνων

Κύριε Λάμπρου,

Ἐδῶ καὶ 2-3 χρόνια ἀνακάλυψα τὸ περιοδικό σας καὶ ἀπὸ τότε ἔχω καταστῆ τακτικὸς ἀναγνώστης-μελετητής του. Ἡ ἀποκαλυπτόμενη ἐλληνικότητα στὶς σελίδες τοῦ «Δαυλοῦ» συγκλονίζει τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ κάθε Ἑλλήνα καὶ κάποια στιγμή πιστεύω νὰ προβληματίσει τὴν πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἡγεσία τῆς χώρας μας, ὥστε νὰ δημιουργηθεῖ κάποιο κέντρο ἐπιστημονικὸ Ἑλληνικῶν Μελετῶν, ἀπαρχὴ μιᾶς Ἑλληνικῆς ἀναγέννησης οἰκουμενικοῦ χαρακτήρα καὶ ὄχι στενὰ Ἑλλαδικοῦ μόνο.

Μετὰ τὴν σύντομη αὐτὴ εἰσαγωγὴ, παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐκθέσω τὰ συναισθήματα πού μοῦ προκάλεσε ἡ ἐπί-

σκεψή μου στὸ Σπήλαιο τῶν Πετραλῶνων τῆς Χαλκιδικῆς, ὅπου βρέθηκα οἰκογενειακῶς γιὰ διακοπὲς τὸν περασμένο Αὐγουστο. Ταξίδι στὸ χρόνο θὰ ὀνόμαζα αὐτὴ τὴν ἐπίσκεψη. Σὲ μιὰ ὥρα διανύει κανεὶς ἐκατομῦρια ἔτη στὸ παρελθόν.

Τὸ ἀπολιθωμένο κρανίον τοῦ ἀρχανθρώπου, ἡλικίας 270.000 ἐτῶν, ἴσως μὲ μιὰ σπῖθα ψυχῆς στὸ σῶμα τοῦ κατόχου του, κοινοῦ προγόνου κατὰ τὰ φαινόμενα ὅλων μας, κάτι μεταξὺ Homo Erectus καὶ Homo Sapiens, σημεῖον διαφωνίας μεταξὺ τῶν μελετητῶν τοῦ ἀνθρωπίνου εἶδους, κυριολεκτικὰ μὲ συναρπάζει. Τουλάχιστον ἂν δὲν εἴμαστε βέβαιοι σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιστήμη τῆς ἀνθρωπολογίας, ἀπὸ πού καὶ πῶς ξεκίνησε τὸ εἶδος μας, διαθέτουμε ἀδιαμφισβή-

τη αὐτογνωσία. Δυναμικά αὐτόβουλοι, μὲ διαρκῆ καὶ ἀέναη δράση σὲ κάθε γενιά.

Ἐκπληκτικὸ γεγονὸς ἐπίσης καὶ ἡ διαπίστωση ἰχνῶν φωτιάς, στὰ βάθη τοῦ σπηλαίου, ἡλικίας 700.000 ἐτῶν. Τὰ ἀρχαιότερα στὸν κόσμος. Ὁ ἀρχάνθρωπος τῶν Πετραλῶνων, δηλαδή, ἔχει σεβάσιμους προγόνους, ποὺ γνῶριζαν ν' ἀνάβουν ἢ νὰ διατηροῦν φωτιά 430.000 χρόνια πρὶν ἀπ' αὐτόν.

Τί ἐκπλήξεις μᾶς ἐπιφυλάσσει ἀραγε ὁ χῶρος τῆς Μακεδονίας, ὅπου ἴσως ὁ Δημιουργὸς ἐμφύσησε ζωὴ στὸ «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσή» του δημιούργημά του; Ὅμως τί εἶδους «εἰκόνα καὶ ὁμοίωση» τοῦ Θεοῦ ἦταν αὐτὸς ὁ «ἀρχάνθρωπος»; Ἐνα «ἄ-γριο» ὄρθιο δίποδο, ποὺ συγκατοικοῦσε στὴν ἴδια σπηλιά μὲ φοβερά θεριά, ποὺ ὁμως τὴν ἴδια στιγμή δὲν φοβόταν τὴ φωτιά, ὅπως τὰ ζῶα, ἀλλὰ γνῶριζε τὴν χρῆση τῆς καὶ τὴν χρησιμότητά της. Διαφέντευε τὸ «Θεῖον Πῦρ» ἀπὸ τὸ γλυκοχάραμα τῆς ὑπάρξεώς του. Ἰχνη φωτιάς, θὰ τὸ ἐπαναλάβω, μέσα στὸ σπήλαιο, 700.000 ἐτῶν. Μὰ ὁποῖος χρησιμοποιοῖ τὴν φωτιά, δὲν μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει μέσα του ψυχὴ, γρήγορο νοῦ, σῶφρονα λογισμόν, ὅσο κι' ἂν ἔχει θωριά ζώου. Δὲν εἶναι ἡ ἐξωτερικὴ του ἐμφάνιση

παρὰ εἰκόνα καὶ ὁμοίωση τῆς φύσεως, ἀπόλυτα ἐναρμονισμένη μὲ τὸ περιβάλλον ὅπου δρᾷ καὶ βιώνει. Ἀλλιῶς πῶς θὰ ἐπιβιώνουν τὰ ὄντα; [...].

Αὐτοεξελισσόμενος ὁ ἄνθρωπος, χωρὶς προκαθορισμένο κώδικα δράσης καὶ πρόγραμμα, συνειδητοποίησε τὸν ἑαυτὸ του καὶ τὸν κόσμος μέσα ἀπὸ μιὰ σκληρὴ περιπέτεια αἰώνων, ὁλόκληρων γεωλογικῶν ἐποχῶν, ἀπὸ τὸ Σπήλαιο τῶν Πετραλῶνων ὡς τὸν Παρθενῶνα. Ἡ περιπέτεια συνεχίζεται καὶ στὶς μέρες μας, ὅπου παρουσιάζονται πλέον κοινωνικὲς-πολιτικὲς-ἐπιστημονικὲς ἐξελίξεις τέτοιες, ποὺ μᾶς δίνουν γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τοῦ εἶδους τὴν δυνατότητα νὰ αὐτοαναيرهθοῦμε ὡς ὄντα φορέων πολιτισμοῦ. Εἶναι ἡ μεγαλύτερη πρόκληση, ποὺ πρέπει ν' ἀντιμετωπίσουμε. Σὰν αἰσιόδοξος ἄνθρωπος θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι δὲν θὰ διαγράψουμε μὲ μιὰ μολυβιά (ἢ καὶ περισσότερες) αἰῶνες - αἰώνων ἐξέλιξης καὶ ἱστορίας μας.

Μὲ φιλικὰ αἰσθήματα
Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν φιλοξενία

Χάρης Δουβῆς

Δικηγόρος

Ἀσκληπιοῦ 6, Ἀθήνα, τηλ. 9753110

“Hellenic Democracy” ἢ “Greek Republic”;

Κύριε διευθυντά,

Λαμβάνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ χρῆση τοῦ ὅρου GREEK REPUBLIC ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς δημόσιες ὑπηρεσίες τοῦ ἐξωτερικοῦ (πρεσβεῖες, προξενεῖα), καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ πολυδιαφημισμένο τοῦς τελευταίους μῆνες μήνυμα “Macedonia is Greece” πιστεύω, πῶς εἶναι ἐπικαίρο νὰ ὑπενθυμισθοῦν ὀρισμένα στοιχεῖα ἀπὸ τὶς φιλόξενες στήλες τοῦ «Δαυλοῦ».

Οἱ λέξεις *Greece* καὶ *Greek* εἶναι ἐντελῶς ξένες καὶ δὲν ἔχουν καμμία σχέση μὲ τὴν ἔννοια ποὺ —ἀτυχῶς— ἀντιπροσωπεύουν καὶ μάλιστα ἐπισήμως. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἀποδόθηκαν στὸ νεοσύστατο Ἑλληνικὸ κράτος τοῦ 1830 ἀπὸ τοὺς ρυθμιστὲς τῆς νεοελληνικῆς μίξερης μοίρας δὲν ἀποτελεῖ ἀπὸ μόνο του λόγος γιὰ τὴν ἄμεση καὶ χω-

ρὶς ἄλλη καθυστέρηση ἀντικατάστασής τους καὶ ἀποκατάσταση τῶν ὀρθῶν γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὄρων;

Τὸ διεθνὲς ὄνομα τῆς χώρας μας πρέπει νὰ εἶναι HELLAS (μὲ λατινικὰ στοιχεῖα, ποὺ στὴν οὐσία ἔχουν ἑλληνικὴ προέλευση) κι ἂν εἶναι δυνατό νὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὸ ἀγνό, ἀντίστοιχο μὲ ἑλληνικὰ στοιχεῖα ΕΛΛΑΣ θυμίζοντας ἀνὰ τὴν ὑψηλὴ τὴν παγκόσμια ἱστορία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Εἶναι ἀπαράδεκτο, ἡ Ἑλλάδα νὰ μὴν παρουσιάζεται στὸ σημερινὸ στερέωμα μὲ ἓνα ὄνομα ἀμιγῶς ἑλληνικόν, ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμή ἄλλες χῶρες ἔχουν ὀνόματα μὲ ἑλληνικότερες ρίζες. Τὰ παραδείγματα εἶναι ἀρκετά: ITAL-IA, SCOT-LAND (χώρα τοῦ σκότους), IRELAND (χώρα τῆς Ἰριδας), ROMANIA (ἀπὸ τὴ ROMA, τὴν ἑλληνικὴ λέ-

ξη *ρώμη*, δύναμη) κ.ά. Μὲ τὸ σκεπτικὸ αὐτὸ ἢ χρῆση τοῦ ὄρου GREEK REPUBLIC εἶναι λανθασμένη. Καὶ ναι μὲν ἓνα θετικὸ πρῶτο βῆμα ἔχει ἤδη γίνεи μετὰ τὴν ὀνομασία HELLENIC REPUBLIC, ὅμως καὶ ἡ λέξη REPUBLIC θὰ μποροῦσε νὰ φύγει καὶ νὰ πάρει τὴ θέση της ἡ ἐλληνικότητα λέξη DEMOCRACY (Δημοκρατία), παγκοσμίως γνωστή, ἡ ὁποία δηλώνει ξεκάθαρα καὶ μετὰ τρόπο 100% ἐλληνικὸ τὸ πολίτευμα τῆς χώρας αὐτῆς (χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει, ὅτι καὶ ἡ λέξη REPUBLIC δὲν συνδέεται μετὰ τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα). Μπορεῖ γιὰ ἓνα ξένο οἱ λέξεις DEMOCRACY καὶ REPUBLIC νὰ μὴν ἔχουν οὐσιαστικὴ διαφορὰ, ὅμως ἂν ὀνομαζόμαστε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, τότε μποροῦμε καὶ πρέπει διεθνῶς νὰ ἔχουμε τὸ ἴδιο ὄνομα ἀκριβῶς: HELLENIC DEMOCRACY, γιὰ εἴμαστε ἐμεῖς —οἱ Ἕλληνες— ποὺ καθορίζουμε τὴν ἔννοια τῶν λέξεων ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ ἐδῶ καὶ διασκορπίζονται —γιὰ χιλιάδες χρόνια— σ' ὅλη τὴ Γῆ. Ἐπιπλέον, ὡς θεματοφύλακες τῆς πανάρχαιας γλώσσας μας, δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπουμε τὴν ὁποιαδήποτε διαστρέβλωσὴ της καὶ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε ἀφοβὰ τὰ δημιουργήματά της, ἐκεῖ ποὺ τοὺς ἀρμόζει. Ἀλλωστε εἶναι ἐπιβεβλημένο, ἡ ὀνομασία τῆς χώρας μας νὰ γίνεται κατανοητὴ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνες, ἔστω κι ἂν αὐτοὶ δὲ μιλοῦν ἄλλες γλώσσες. Κάτι τέτοιο γίνεται ἐφικτὸ μόνο μέσω τῶν ὀρων HELLAS καὶ HELLENIC DEMOCRACY, ἀ-

φοῦ, γιὰ νὰ γίνουν κατανοητὲς οἱ ἄλλες ὀνομασίες (GREECE - GRECIA - GRÈCE - GRIECHENLAND κ.λπ.), πρέπει ὁ δέκτης-Ἕλληνας νὰ ἔχει προηγουμένως ἔλθει σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὴ μάθηση ξένων γλωσσῶν.

Ὅσο γιὰ τὸ σύνθημα "MACEDONIA IS GREECE": εἶναι ἐσφαλμένη ἡ σύνδεση-ἐνταξὴ μιᾶς λέξης ἀρχαιότητος καὶ ἐλληνικότητος μετὰ μιὰν ἄλλη λέξη ξένη καὶ σχετικὰ νεότερη (καὶ μάλιστα κακὴ). Βέβαια, ἀκόμα μεγαλύτερο σφάλμα εἶναι τὸ σύνθημα "MACEDONIA IS GREEK", τὸ ὁποῖο ἀκούγεται στοὺς μὴ Ἕλληνες λὲς καὶ εἶναι ἡ Μακεδονία μιὰ Ἑλληνικὴ κτῆσις ἢ ἀποικία, κι ὅχι τμήμα ζωτικὸ καὶ ἀναπόσπαστο τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ ἔπρεπε τὸ σύνθημα νὰ νῆται: "MACEDONIA IS HELLAS".

Υ.Γ.: Λυπᾶμαι ποὺ δὲ γράφω στὸ πολυτονικὸ σύστημα, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀνῆκα στὴ γενιά ποὺ δὲν τὴν ἀφήσαν νὰ πλησιάσει ὅσο θὰ ἔθελε καὶ ὅσο θὰ ἔπρεπε τοὺς ἐνδοξοὺς προγόνους της οὔτε μέσω τῆς γραφῆς ἀλλὰ οὔτε καὶ μέσω τῆς γενικότερης μελέτης τῆς Ἀρχαιοελληνικῆς γλώσσας κυρίως μέσα ἀπὸ κείμενα, ποὺ γίνονται πολῦτιμοι «φάροι» καὶ «ἱερὰ βιβλία» ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια γιὰ τοὺς τυχεροὺς μαθητὲς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία κρατᾷ τὰ σκῆπτρα ρουφώντας ἐδῶ καὶ αἰῶνες τὸν ὠκεανὸ τοῦ Ἀρχαιοελληνικοῦ πνεύματος.

Μὲ ἐκτίμηση

Δημήτρης Ε. Μπότσαρης

Φοιτητῆς

Πλούτωνος 16, Τ.Κ. 185 43, Πειραιᾶς

Ἑλληνικὴ ὑπογεννητικὴ καὶ μοναχισμὸς

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Σὰς γράφω ἀπὸ τὴν Οἰνούσσα, ὅπου βρίσκομαι μετὰ τὸ πλοῖο, τοῦ ὁποίου εἶμαι πλοίαρχος. Στὸ μικρὸ ἐπιβατηγὸ τῆς γραμμῆς, πλέοντας γιὰ τὴν Χίο, ὑπῆρξα αὐτόπτης μιᾶς μικρῆς ἱστορίας, τὴν ὁποία ἐνίωσα τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκθέσω στὸ περιοδικό σας. Στὸ μικρὸ σαλονάκι τοῦ πλοίου βρέθηκα ἀπέναντι ἀπὸ δύο καλόγριες, τίς ὁποῖες γιὰ πολλὴ ὥρα παρατηροῦσα, ἀφοῦ ποτὲ ἄλλοτε δὲν εἶχε τύχει νὰ βρεθῶ τόσο κοντὰ καὶ γιὰ τόσο χρόνον μετὰ τέτοιου εἶδους γυναῖκες. Καθὼς ἦταν μικρὴ ἢ ἀπό-

στασις, μπόρεσα νὰ διακρίνω πῶς καὶ οἱ δύο αὐτὲς κοπέλες δὲν ξεπερνοῦσαν τὰ 25 ἔτη καὶ ἡ μία ἀπ' αὐτὲς ἀκόμη καὶ μ' αὐτὰ τ' ἀπαίσια καὶ κατάμαυρα ροῦχα ἦταν πανέμορφη! Ἡ κοπελλιά διάβαζε ἓνα βιβλιαράκι καὶ ἡ ἄλλη ἐπλεκε μετὰ μανία κάποιον πλεκτό, τοῦ ὁποίου τ' ἀνδρικά μου μάτια δὲν ξεχώρισαν τὴν ἀκριβῆ μορφή. Ἀμφότερες δὲν εἶχαν ἀντιληφθεῖ τὴν ἀδιακρίσίαν μου νὰ τίς παρατηρῶ τόση ὥρα καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγο συγκεντρώθηκα ἀκόμη περισσότερο ἐπάνω τους, μᾶλλον γιὰ νὰ ἱκανοποιήσω ἀκόμη περισσότερο τὴν

περιέργειά μου.

Σηκώθηκα από τὸ κάθισμά μου καὶ πέρασα ἀπὸ δίπλα τους. Τὸ βιβλιαράκι ποὺ με τόση ἀφοσίωση μελετοῦσε ἡ κοπελλιά ἔγραφε στὸ ἐξώφυλλό του: «*Προσευχές*». Τότε διέκρινα τὰ χεῖλη της νὰ κουνιοῦνται με μανία ψιθυριστά, νὰ ἐπαναλαμβάνουν αὐτὸ ποὺ διάβαζαν. Ἀναστατώθηκα, γιατί οἱ συλλογισμοί μου καὶ τὰ συμπεράσματά μου ἦταν βίαια, προσπαθοῦσα νὰ μὴν τὰ ὁμολογήσω οὔτε στὸν ἑαυτό μου, μὰ ἡ λογική μου αὐτὸ μοῦ πρόσταζε. Αὐτὸ ποὺ θὰ πρόσταζε κάθε ἀπλὸ ἄνθρωπο, ποὺ νοιάζεται γιὰ τὴν γηρασμένη πατρίδα του καὶ κάθε οἰκογένεια ποὺ χάνει ἓναν γόνο της.

Τότε θυμήθηκα τὰ λόγια τοῦ Πλάτωνος, ὁ ὅποιος στοὺς *Νόμους* μᾶς παραγγέλλει ν' ἀποφασίζονται αὐστηρὲς ποινὲς σ' ἐκείνους ποὺ γι' ὁποιοδήποτε λόγο (ἐκτὸς ἀσθεनेίας) ἀρνοῦνται νὰ νυμφευθοῦν καὶ νὰ τεκνοποιήσουν. Κάποιος ἐπιτέλους πρέπει νὰ σταματήσει αὐτὴ τὴν ἀνοιχτὴ πληγὴ τοῦ μοναχισμοῦ καὶ τοῦ καλογερισμοῦ, ποὺ ρουφᾷ αἰῶνες τώρα τὰ ἑλληνικὰ νιάτα στὸν

παρασιτισμό, μὰ καὶ ἀπομυζᾷ τὶς ζωοδότριες δυνάμεις τῆς νεολαίας μας νοθεύοντάς τους τὰ ὄνειρα.

Θᾶθελα ἐδῶ νὰ τονίσω πὼς οἱ ἀντιρρήσεις μου δὲν προέρχονται ἀπὸ μισοχριστιανισμό ἢ ἀπόρριψη τῆς πνευματικῆς ἐξύψωσης τοῦ ἀνθρώπου μέσω τῆς προσευχῆς. Ἀλλὰ ἀκόμη μιὰ φορὰ στηριζόμενος στὰ Σωκρατικά συμπεράσματα θέλω νὰ παρατηρήσω, ὅτι δὲν εἶναι φυσικὸ οὔτε ὕγιες νὰ παραμελοῦμε τὴν φυσικὴ ἴσως καὶ θεϊκὴ ἀποστολὴ τῶν σωμάτων μας πρὸς τεκνοποίησιν, διότι αὐτὸ προκαλεῖ ἀρρώστια, ἡ ὁποία τελικά, ἀντὶ νὰ ὁδηγήσει στὴν πνευματικὴ ἐξύψωση, ποὺ θὰ ἦταν ὁ ἐπιθυμητὸς σκοπός, φέρει στὴν πνευματικὴ ἐξαθλίωση καὶ στὸν πολιτιστικὸ σκοταδισμό.

Μὲ ἐκτίμηση

Μιχαὴλ Μηνιώτης

Πλοίαρχος Ε.Ν.

Κουντουριωτῶν 4, Χαλάνδρι

Υ.Γ. Συγχωρήστε τὸ μονοτονικὸ μου, δυστυχῶς, αὐτὸ μὲ δίδαξε τὸ σχολεῖο τοῦ σκοταδισμοῦ, αὐτὸ ἔμαθα. Λυπᾶμαι!..

Πότε ἔζησε ὁ ἐπικούρειος φιλόσοφος Κέλσος;

Εἰς ἀπάντησιν ὠρισμένων ἀντιρρήσεων ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Π. Τσίνα με τίτλον «*Ἰουλιανὸς-Κέλσος*» («*Δαυλός*», τ. 132, σ.

7659), σύμφωνα με τὶς ὁποῖες τὰ δύο αὐτὰ σημαντικὰ ἱστορικὰ πρόσωπα δὲν ἦταν σύγχρονα, ὁ κ. Π. Τσ. γράφει τὰ ἑξῆς:

Ὁ Ὁριγένης, ὅστις ἔγραψε τὴν πραγματεῖαν-ἀπάντησιν εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Κέλσου, ὅπερ εἶχε τὸν τίτλον «*Περὶ τῆς τοῦ λόγου ἀληθείας*», δὲν ἦτο ὁ Ὁριγένης ὁ πολυγράφος φιλόσοφος, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἔζησε κατὰ τὰ ἔτη 185-254 μ.Χ., ἀλλὰ ἦτο σύγχρονός τις τοῦ Κέλσου, ὅστις, προφανῶς φοβούμενος τὴν μὴνιν αὐτοῦ ὄντος μεγαλο-ἀξιωματοῦχου τῆς αὐτοκρατορίας, ἔκρυψε αὐτὸν ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «*Ὁριγένης*». Ὁ Κέλσος ἦτο θαυμαστής τοῦ φιλοσόφου Λιβανίου, ὅστις ἔζησε κατὰ τὰ ἔτη 314-393 καὶ συμφοιτητὴς καὶ φίλος τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς τὰς Ἀθηναϊκὰς Σχολὰς κατὰ τὸ ἔτος 356. Ἐνεκα τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ὁ Ἰουλιανός, ἀναδειχθεὶς τὸ ἔτος 361 αὐτοκράτωρ, διώρισε αὐτὸν διοικητὴν Καπαδοκίας, Κιλικίας καὶ Βιθυνίας. Τὸ δὲ βιβλίον τοῦ Κέλσου «*Περὶ τῆς τοῦ λόγου ἀληθείας*» ἐγράφη εἰς τὰ πλαίσια τῆς ὁλης προσπάθειας τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ νὰ στηρίξη τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμόν. Τὰ ἀνωτέρω, αὐτὰ καθ' ἑαυτά, ἀποκλείουν τὴν περίπτωσιν τοῦ νὰ ἐγράφη τὸ «*Περὶ τῆς τοῦ λόγου ἀληθείας*» βιβλίον ὑπὸ τοῦ Κέλσου, τοῦ ἐπικουρείου φιλοσόφου, ὅστις ἔζησε κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἀντωνίνων εἰς τὴν Ρώμην. Πολλοὶ μελετηταί, ἰδίως ἐκκλησιαστικοί, ἐκλαμβάνουν αὐτὸν (τὸν Κέλσον) ὡς συγγραφέα τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ὅμως τοῦτο

δέν είναι αλήθες. Ἐκ τῆς παρεξηγήσεως αὐτῆς προήλθον καὶ αἱ γνωσταὶ πεπλανημέναι ἀπόψεις ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὰς Ἑγκυκλοπαιδεΐας. Ἄλλωστε τὸ ἔτος 180, ὁπότε κατὰ τοὺς μελετητὰς τούτους φέρεται ὅτι ἐγράφη τὸ βιβλίον, δέν συμπίπτει οὔτε αὐτὸ μὲ τὸν Ὁριγένη, τὸν πολυγράφον φιλόσοφον. Διὰ πλείονα παραπέμπομεν τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Δαυλοῦ» εἰς τὰ δύο βιβλία τοῦ διαπρεποῦς Γάλλου συγγραφέως Robert Ambelain «Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ μυστικὴ ζωὴ του», Ἑλλ. ἔκδ., Ἀθ. 1976, σελ. 172 καὶ 173 καὶ «Ἰησοῦς ἢ τὸ θανάσιμο μυστικὸ τῶν Ναϊτῶν», Ἑλλ. ἔκδ., Ἀθ. 1976, σελ. 303. Εἰς τὴν ἐπομένην αὐτῆς σελ. 304 γίνεται πολὺς λόγος καὶ διὰ τὸν ψευδο-Ὁριγένη. Συμπληρωματικῶς σημειώνομεν, ὅτι ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἱστορίαν τρεῖς συγγραφεῖς Κέλσοι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἱατρὸς καὶ οἱ δύο φιλόσοφοι.

• Διευκρινίζεται, ὅτι ἡ ἐντὸς παρενθέσεως ἐπεξήγηση ὅτι τὸ κείμενο τῆς «Καθημερινῆς», ποὺ ἐπεκαλέσθη σὲ ἐπιστολῇ του ὁ κ. Λάζαρος Πολυμενάκος («Δαυλός», τεύχος 132, σελ. 7616), ἀποτελοῦσε μετάφραση ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Τάιμ», δέν εἶναι τοῦ ἐπιστολογράφου ἀλλὰ τῆς συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ.

ΟΙ 11 ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Ὁ 11ος τόμος τοῦ «Δαυλοῦ» (τεύχη 121-132, Ἰανουάριος - Δεκέμβριος 1992) ὠλοκληρώθηκε καὶ βιβλιοθετημένος καλλιτεχνικὰ (μαυρόδετος μὲ χρυσοτυπία) διατίθεται μόνον στὰ Γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ. Περιέχει:

- Τὴ συνέχεια τῶν ριζοσπαστικῶν, σὲ παγκόσμιον ἐπίπεδο, ἐρευνῶν γιὰ τὴ γένεση τῆς γλώσσας καὶ τῆς γραφῆς κατὰ τὴν αὐγὴ τοῦ Πολιτισμοῦ.
- Τὴν σὲ παγκόσμια κλίμακα καὶ ἀποκλειστικότητα ἔρευνα ἀποκρυπτογραφῆσεως τῶν Γραμμικῶν Γραφῶν καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν παραλλαγῶν τους.
- Τὴ σύγκριση τῆς Ἑλληνικῆς μὲ τὶς ἄλλες εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ τὶς ἀποδείξεις γιὰ τὴν τεράστια γονιμοποιὸ ἐπίδραση ποὺ ἄσκησε πάνω σ' αὐτές.
- Τὰ ἀνακαλυπτόμενα στοιχεῖα γιὰ τὴν ἐξάπλωση τῶν Ἑλλήνων σ' ὅλη τὴν Ὑδρόγειο κατὰ τὴν προϊστορικὴ περίοδο.
- Πληθώρα σχολίων, ἀναλύσεων, μελετῶν καὶ πληροφοριῶν γιὰ τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ κατάσταση τοῦ καιροῦ μας καὶ τὴν κοσμοϊστορικὴ καμπὴ ποὺ διανύει ἡ ἀνθρωπότητα. Στὸν τομέα αὐτὸν ἡ ἀνατομία τῆς ἐποχῆς μας καὶ οἱ προβλέψεις ποὺ ἐπεχείρησε κατὰ τὰ τελευταῖα 11 χρόνια ὁ «Δ» ἐπαληθεύθηκαν πλήρως.

— Μὴν γεμίζετε τὶς βιβλιοθήκες σας μὲ ἄχρηστο τυπωμένο χαρτί. Βάλτε στὰ ράφια τους τοὺς 11 ἐτήσιους τόμους τοῦ «Δαυλοῦ» ἐξασφαλίζοντας ἓνα κρίσιμο βοήθημα, γιὰ νὰ ἐρμηνεύετε, σεῖς καὶ οἱ ἀπόγονοί σας, καίρια καὶ χωρὶς ψευδαισθήσεις καὶ αὐταπάτες τὰ συμβάντα — παρελθόντα, παρόντα ἀλλὰ καὶ μέλλοντα.

ΤΙΜΗ ΤΟΜΟΥ (ΣΕΛΙΔΕΣ 720-860): ΔΡΧ. 8.000

• Οἱ ἐτήσιοι τόμοι τοῦ «Δ» ἀποστέλλονται καὶ ταχυδρομικῶς κατόπιν τηλεφωνήματος στὰ τηλ. 3223957 ἢ 9841655.

ΠΑΙΔΕΙΑ: Θ' ἀλλάξει ἢ θὰ καταργηθεῖ;

Πενήντα ἔτη περίπου μετὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ὁ παιδαγωγὸς Χ. Παπαμάρκου, ἀπογοητευμένος προφανῶς ἀπ' τὴν κατάσταση τῆς Παιδείας, ἔγραφε τὰ ἑξῆς: «Τὰ σχολεῖα μας κατήντησαν πτώματα ἄψυχα, οὔτε ἔχοντα οὔτε μεταδίδονται κίνησιν τίνα πνευματικὴν. Ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων τὰ ἐπίλοιπα σχολεῖα εἶναι πνευματικὰ νεκροταφεῖα, οἱ δὲ διδάσκαλοι χρησιμεύουσιν ὡς οἱ ἀπαθέστεροι νεκροθάπται τοῦ πνεύματος».

Ἀκόμη πενήντα ἔτη μετὰ ὁ Ι. Τσιριμῶκος, ὑπουργὸς παιδείας στὴν κυβερνήση Βενιζέλου — κι ἔχει ἰδιαίτερη σημασία αὐτὸ — περιγράφει τὴν κατάσταση τῆς ἑλληνικῆς Παιδείας, ὡς ἑξῆς: «Τὰ σχολεῖα μας — ἀνεξαρτήτως βαθμίδος — μεταβάλλονται εἰς “κλίνην τοῦ Προκρούστου” διὰ τὸ σῶμα τῶν παιδιῶν μας, εἰς “Σαχάραν” δὲ κενολογίας καὶ λεξιθηρίας διὰ τὸ πνεῦμα τῶν».

Σήμερα — καὶ πάλι πενήντα ἔτη μετὰ περίπου — τὰ πράγματα στὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία ὄχι μόνο δὲν βελτιώθηκαν, ἀλλὰ χειροτέρευσαν ἐπικινδύνως. Τὰ σχολεῖα πιά κρίνονται παντελῶς ἀναξιόπιστα κι ἀνάξια τοῦ παντός, ἂν ὄχι καὶ πνευματοβόρα καὶ ψυχοφθόρα. Σήμερα ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀμορφωσιά, ἡ ἀνελευθερία κι ἡ ἀντιπνευματικότητα ἐπιβλητικὰ ποζάρουν στοὺς σχολικοὺς χώρους, στοὺς δρόμους καὶ στὰ καταστήματα, στὰ θέατρα καὶ στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ ταυτόχρονα ἡ ἀγριότητα κι ὁ φανατισμὸς εἶναι ἐκδηλῶς στὰ πρόσωπα τῶν δογματικῶν νεοελλήνων...

Καὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ διαφορετικά... Μιὰ ἐποχὴ, πού τὴ χτύπησε ἡ συμφορὰ τῆς ἰσότητος καὶ τοῦ καταναλωτισμοῦ, τοῦ τυφλοῦ δογματισμοῦ καὶ τῆς ποδοσφαιροποίησης τῶν πάντων, φυσικὸ εἶναι νὰ μὴν χρειάζεται τὴν Παιδεία. Γιατὶ ἡ Παιδεία δὲν ἀποτελεῖ μέσον θεραπείας ἀσθενῶν (ἀνθρώπων, κρατῶν ἢ ἐθνῶν), ἀλλὰ «ἕτερον ἥλιον τοῖς πεπαιδευμένοις», σύμφωνα μὲ τὸν Ἡράκλειτο... Καὶ τὸ ἑλληνικὸ κράτος, κατὰ γενικὴν ἐκτίμησιν καὶ παραδοχὴν, νοσεῖ καὶ μάλιστα βαρέως. Ἀκαλαίσθητο οἰκοδόμημα, κτισμένο ἄνευ σχεδίου καὶ προγραμματισμοῦ, βασισμένο σ' ἓνα «λάθος» (Ναυαρίνο) καὶ βαμμένο μὲ τὸ ἀθῶο αἷμα τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ Ἑλλήνα κυβερνήτου του, φυσικῶτατο εἶναι νὰ ταλαντεύεται ἀδιάκοπα καὶ νὰ στηρίζῃ τὴν ἐπιβίωσή του στὴν ἄγνοια. Τοιοῦτοτρόπως, κι ἐνῶ ἐπαγγέλλεται καὶ φορολογεῖ τοὺς πολίτες του γιὰ Παιδεία (= μόρφωση, ἐξαλήθευση), τοὺς παρέχει ἐκπαίδευση (= διαμόρφωση συντηρητῶν καὶ χειροκροτητῶν του) καὶ μάλιστα κακῆς ποιότητος...

«Ἡ ἐξάρτησις τῆς ἐκπαιδύσεως ἀπὸ τὸ (κακῶς λεγόμενον) Ὑπουργεῖον Παιδείας εἶναι πάντοτε ἀπόλυτος... Οἱ διορισμοὶ κι αἱ ἐκκαθαρίσεις τοῦ καθηγητικοῦ προσωπικοῦ γίνονται πάντοτε μὲ κυβερνητικὴν πρωτοβουλίαν... Ὅλων αἱ σπουδαὶ εἶναι προσανατολισμέναι εἰς τὰς ἀνάγκας ἐκείνων πού θὰ φθάσουν ἕως τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα καὶ εἰς τὰς ἰδεολογικὰς καὶ ἄλλας ἀπαιτήσεις τῶν κοινωνικῶν ομάδων, πού ἐλέγχουν τὰ πράγματα», ὁμολογεῖ ὁ προαναφερθεὶς ὑπουργός.

Κι ὅμως οἱ ὑπουργοὶ κι οἱ κυβερνήσεις στὶς ὁποῖες ἀνήκουν ἔρχονται καὶ παρέρχονται — συνηθέστατα βλέπουμε μάλιστα ν' «ἀναδομοῦνται», ν' «ἀναβαθμίζονται» ἢ νὰ καθαιροῦνται ὑπουργοὶ Παιδείας (ἰδίως ἂν ἀστοχῆσουν καὶ κάνουν λόγῳ περὶ ἐξελληνισμοῦ τῆς Παιδείας ἢ περὶ ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἢ περὶ ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ ἱστορίας) —, ἐνῶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ

πολιτική παραμένει αμετάβλητος, δηλαδή αντιδραστική, δογματική, «προοδευτική» και άνθελληνική εν γένει, πράγμα που σημαίνει ότι κάποια «φάλαγγα άθανάτων», κρυμμένη στα άδυτα του άμαρτωλού ύπουργείου «Παιδείας» άσκει ύπερεξουσίες και χειρίζεται κατά τὸ δοκοῦν τὸν καιριο αὐτὸ μοχλό, που άποτελεῖ τὸ σταθερώτερο κι άποτελεσματικώτερο ὄργανο, τὸν «δούρειο ἵππο» τῆς ἐξ-ουσίας μέσα στὶς διαρκῶς ἐξαναστημένες κι ἐπαναστατημένες μάζες τῶν νέων, τοὺς ὁποίους διαμορφώνει — με τὸ πρόσχημα τῆς μόρφωσης — σὲ βολικά και πειθήνια ἄτομα, ἀνίκανα νὰ προσβάλουν — κι ἂν ἀμφισβητήσουν ἀκόμη — τὴν δόξα τοῦ κατεστημένου.

Πρόκειται — και δὲν πρέπει πιά νὰ μασοῦμε τὰ λόγια μας — γιὰ τοὺς γνωστοὺς φοινικιστὲς, τοὺς «ντυμένους φίλους» κι «ἐπιστήμονες» και «σοφοὺς», που ἐρήμην τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους χαράσσουν τὸ μέλλον τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαίδευσης, τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ... Μέχρι στιγμῆς οἱ φοινικιστὲς ἐπέτυχαν τὴν ἀπομόνωση τῆς Ἑλλάδος ἀπ' τὸν πολιτισμένο κόσμο, τὴν ἀκινητοποίηση τῶν ζωντανῶν δυνάμεων τοῦ γένους, τὴν καθυστέρηση τοῦ λαοῦ και τὴν ἐξαχρείωσή του. Μέχρι στιγμῆς ἐπέτυχαν νὰ ἔχουν τὸν ἑλληνικὸ λαὸ διαρκῶς ἀλληθωρίζοντα και μονίμως νὰ λειτουργῇ ὡς ἀπλὸς μεταπράτης και χρήστης ἐμφιαλωμένων γνώσεων...

Σήμερα ὁμως τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά... «Ἡ Δύση ἦλθε ἡ ἐπιτέλους ἐρχεται στὴν πατρίδα της» (ὁ Ἡρόδοτος, ὡς γνωστόν, λέγοντας Εὐρώπη ἐννοεῖ τὴν Ἑλλάδα). Ἡ Ἐνωμένη Εὐρώπη άποτελεῖ σχεδὸν πιά πραγματικότητα, και μ' αὐτὴ τὴ μορφή Παιδείας τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους — ἄρα και τὸ μέλλον τῆς Παιδείας αὐτῆς — εἶναι ἐπισφαλές. Ἡ Εὐ-ρ-ώπη (ὅπως και τ' ὄνομά της μαρτυρεῖ) εἶναι — και σὲ λίγο θὰ φανεῖ καλύτερα — ὁ στίβος τῶν τολμηρῶν ἀποφάσεων και πρωτοβουλιῶν, κι αὐτὴ ἡ δειλὴ και ὑστερόβουλη ἑλληνικὴ ἐκπαίδευση εἶν' ἀδύνατο νὰ σταθῇ μες στοὺς κόλπους της. Πρὶν λοιπὸν αὐτοκαταργηθεῖ, καιρὸς εἶναι ν' ἀλλάξῃ προσανατολισμὸ και ταχύτητα, πράγμα που τότε μόνο μπορεί νὰ ἐπιτευχθῇ, ὅταν ἀπαγκιστρωθῇ ἀπ' τὸ άμαρτωλὸ ύπουργεῖο, ἀπ' τὶς κομματικὲς ἐπεμβάσεις και — τὸ κυριώτερο — ἀπ' τὴν ἐπίδραση αὐτῶν που κρύπτονται στὰ άδυτα τῶν άδύτων εἴτε λέγονται καθηγητὲς-καρεκλοκένταυροι τοῦ ΚΕΜΕ εἴτε τεχνοκράτες τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου(;) εἴτε ὅτιδήποτε ἄλλο.

Μιὰ τέτοια πρωτοβουλία — κι ἡ Παιδεία πρέπει ν' άποτελῇ τὸ πρῶτο στο μέλλον τῆς Πολιτείας — δὲν μπορεί ν' ἀνατεθῇ σ' ἀνθρώπους με κοινὸ νοῦν ἢ σὲ «ἐθνικοὺς διαλόγους», ἀλλὰ στὶς ζωντανὲς δυνάμεις τοῦ ἔθνους, στὶς καθόλα ἀναγνωρισμένες μορφὲς τῶν Γραμμάτων και τῶν Τεχνῶν, στοὺς δοκιμασμένους καθηγητὲς και δασκάλους, στοὺς φωτισμένους λογοτέχνες και ποιητὲς, που θ' άποτελέσουν τὸ Ἐθνικὸ Συμβούλιο Παιδείας που θὰ λειτουργεῖ ὑπὲράνω και μακρὰν τῶν κομμάτων. Μόνο αὐτοὶ μπορούν νὰ φτιάξουν τὴν Παιδεία τοῦ αὔριου, τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία, που θὰ «σηκῶσει τὸν ἥλιον πάνω ἀπ' τὴν Ἑλλάδα», που θὰ δημιουργήσῃ ξανά τοὺς ὕψιπετεῖς Ἑλληνες, ἀντάξιους τῶν προγόνων τους. Γιατί, σύμφωνα με τὸν Ἐπίκτητο, μόνο τότε γίνονται ὠραῖες και ἀσφαλεῖς οἱ πόλεις, ὅταν «τῇ ἐκ τῆς Ἑλλάδος Παιδείᾳ τὰ στέρνα τῶν πολιτῶν και τῶν πολιτευομένων διακοσμοῦσιν».

Πάν-Αἶολος

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΟΥΤΟΥΛΑΣ

«Μονοθεϊσμός» καὶ «Δωδεκάθεον»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Στις μέρες μας παρατηρεῖται ἡ ὑπαρξὴ μιᾶς «κινήσεως», ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπιδίωξη «ἀνασύστασης τῆς θρησκείας τοῦ Δωδεκαθέου». Στὸ ἐξωτερικὸ ἐπίσης ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια ἔχει γίνεи ὁρατὴ μιὰ παρόμοια προσπάθεια ἀπὸ διαφόρους «κύκλους» καὶ «ὀμίλους ἐλληνιστῶν». Ἐπειδὴ τέτοιου εἴδους κινήσεις, πέρα ἀπὸ τὶς τυχόν ἀγνές τους φιλελληνικὲς προθέσεις, κρύβουν καὶ κάποιους ἀντικειμενικοὺς κινδύνους, ποὺ κυμαίνονται μεταξὺ δογματισμοῦ καὶ ρομαντισμοῦ (ποὺ κάποτε προδίδει τουλάχιστον ἀφέλεια), θεωροῦμε σκόπιμο: α) νὰ καταγράψουμε τὸ νοηματικὸ περιεχόμενον τῆς ἔννοιας «θεός», ὅπως ὑπάρχει ὡς κοινὸ ὑπόστρωμα στὰ σημαντικότερα ἀρχαῖα ἐλληνικὰ κείμενα (π.χ. Προσωκρατικοί, Πλάτωνας, Τραγωδία, Ὀρφικά, Ὀμηρικὰ Ἔπη, Σοφιστές, Στωικοὶ κ.λπ.), β) νὰ ἰσχυροποιήσουμε τὴν «θεολογικὴ» διδασκαλία τῶν μυστηρίων (Ὀρφικῶν, Πυθαγορείων, Ἐλευσινίων), ὅπως μᾶς ἔχει διασωθεῖ αὐτὴ στοὺς πανάρχαιους Ὀρφικοὺς Ὕμνους (τοὺς ὁποίους ἡ πιὸ συντηρητικὴ χρονολόγησις ἀνάγει στὸν 14ο αἰ. π.Χ.: βλ. «Τὰ Ὀρφικά» ἐπιμ. Ι.Δ. Πασσαῖ, ἐκδ. ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ «ΗΛΙΟΥ», σελ. 101-110).

Τὰ περὶ τοῦ Διὸς ἢ τῶν «Διῶν»

Τὸ ὄνομα Δίας (Di-as) δὲν ἀνῆκε εἰς ἓνα συγκεκριμένον πρόσωπον, ἀλλὰ ἦτο τίτλος, ὁ ὁποῖος ἀπεδίδετο εἰς διαφόρους «βασίλεις» κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς πρωτοϊστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Τὸ ὄνομα Di-as κατὰ τὴν μονοσύλλαβον πρωτογλῶσσαν, ἡ ὁποία ὠμιλεῖτο εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χῶρον ἀπὸ τὴν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν. Εἶναι ἀδιανόητον νὰ παραδέχεται κάποιος, ὅτι κατὰ τὴν παλαιολιθικὴν ἐποχὴν ὁ ἐλλὸς-κυνηγός-θηρευτὴς ἢ ὁ ἐλλὸς-κτηνοτρόφος-λιθοξόος-οἰκοδόμος ἐχέφρων ἄνθρωπος τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου ἦτο ἄλαλος ἢ ἐχρησιμοποιοῦσε ἀνάρθρους κραυγὰς. Ὁ «ἐχέφρων» τοῦ χώρου τούτου, ὅταν ἀκόμη ἡ Εὐρώπη ἐκαλύπτετο ὑπὸ παγετῶνων, εἶχε γλῶσσαν καὶ συνεννοεῖτο μετὰ τῶν συνανθρώπων του. Ἡ πρωτογλῶσσα αὕτη ἀνεπτύχθη πρὶν 50.000 ἔτη περὶπου καὶ ἦτο μονοσύλλαβος (βλ. Α. Πουλιανός, εἰς «Δαυλόν», τεῦχος 128-29).

Κλάδοι τῆς Ἰατρικῆς, ὅπως ἡ Ἀνατομία, ἡ Φυσιολογία, ἡ Νευρολογία, ἡ Βιολογία, μᾶς ὁδηγοῦν εἰς τὸ νὰ ἀντιληφθῶμεν πῶς ἐγεννήθη ἡ πρωτογλῶσσα καὶ πῶς καὶ διατὶ ἐξειλίχθη. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γλώσσης ἐπενήργησαν δύο παράγοντες. Πρῶτον ἡ ἀνάπτυξις «φωνητικῶν χορδῶν» εἰς τὸν λάρυγγα τοῦ ἀνθρώπου καὶ δεύτερον, καὶ σπουδαιότερον, ἡ ἀνάπτυξις εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἐνὸς εἰδικοῦ τμήματος, τὸ ὁποῖον ἀποκαλεῖται «κέντρον τοῦ λόγου». Τοῦτο συνδέεται μὲ τὰ ἡμισφαίρια τοῦ ἐγκεφάλου, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἔδρα τῆς νοήσεως καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ κέντρου ἐκπορεύονται ὅλαι αἱ «ἐντολαί», διὰ νὰ ἐκφωνηθοῦν αἱ κατάλληλοι λέξεις. Τὰ «κέντρον λόγου» ἐδημιουργήθη κατὰ τὴν γενικὴν ἐξέλιξιν, ἀνατομικὴν καὶ φυσιολογικὴν, τοῦ ἐγκεφάλου, ἡ ὁποία ὠδήγησεν τὴν μετάβασιν τοῦ προανθρώπου εἰς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον καὶ κατόπιν εἰς τὸν ἐχέφρωνα ὀμιλοῦντα ἄνθρωπον. «Κέντρον λόγου» δὲν ἀνεπτύχθη εἰς τὰ ζῶα.

2. Η ΕΝΝΟΙΑ «ΘΕΟΣ» ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΓΝΩΣΗ

Πιστεύουμε, ότι είναι πασιδηλο το γεγονός της διαφορετικής θρησκευτικής αντίληψης μεταξύ των 'Ελλήνων και των θεοκρατικών μοναρχιών της 'Ανατολής (Βαβυλωνίων, 'Εβραίων, Περσών κ.λπ.). Κάτω από τον ελληνικό ουρανό ποτέ δεν ευδοκίμησαν δόγματα, «ιερά βιβλία», αποκαλύψεις, επαγγελματίες κληρικοί και θεϊες αποκλειστικότητες (τουλάχιστον στα προχριστιανικά χρόνια). Για τον αρχαίο 'Ελληνα ίσχυε μιὰ αντίληψη (χάρη στο πολιτιστικό του επίπεδο και την πνευματική του ελευθερία) έντελως διαφορετική από τον Γιαχβέ των 'Εβραίων ή τον Μαρντούκ των Βαβυλωνίων. 'Η ειδοποιός αυτή διαφορά έγκειται στο εξής: Για την ελληνική σκέψη ο θεός δεν βρίσκεται έξω και μακριά από τον κόσμο. 'Ο θεός για τους 'Ελληνες είναι έντος του κόσμου, είναι ο λόγος του, ο κοσμογονικός νόμος, το νόημά του: «'Ο θεός ημέρη εύφρόνη, χειμών θέρος, πόλεμος είρήνη, κόρος λιμός (τάναντία άπαντα ούτος ό νοῦς), άλλοιούται δε όκωσπερ πῦρ, όπόταν συμμιγῇ θυώμασιν, όνομάζεται καθ' ήδονήν έκάστω» (H. Diels, 'Ηράκλειτος IB, 67). [Μετάφραση: ο θεός είναι ή ημέρα και ή νύκτα, ο χειμώνας και το καλοκαίρι, ο πόλεμος και ή είρήνη, ο κόρος (= κορεσμός) και ή πείνα, (όλα αυτά τὰ αντίθετα είναι ο ίδιος ο νοῦς), αλλάζει μορφή όπως ή φωτιά, πού όταν σμίξει με θυμιάματα (= άρώματα), όνομάζεται σύμφωνα με την εύωδία του καθενός]: «ούκ έμού αλλά του λόγου άκούσαντας όμολογεῖν σοφόν έστιν έν πάντα εἶναι» (H. Diels, 'Ηράκλειτος, άπόσπ. 50 και 'Ιππολύτου, 'Ελεγχος IX, 9, 1). [Μετάφραση: 'Εχοντας άκούσει όχι έμένα, αλλά το Λόγο, είναι φρόνιμο νά παραδεχθεῖτε ότι τὰ πάντα είναι ένα].

Για την αρχαία 'Ελληνική σκέψη είναι παράλογος ο χωρισμός μεταξύ θεοῦ και

Εἶναι διδακτικόν νά παρακολουθήσωμεν την εξέλιξιν και την ανάπτυξιν της γλωσσικής ενεργείας του ανθρώπου από την στιγμήν της γεννήσεώς του (νεογνικόν στάδιον) μέχρι της ηλικίας εκείνης κατά την οποίαν αρχίζει νά ψελλίζει τās πρώτας λέξεις, διότι προσομοιάζει πρὸς την εξέλιξιν του προανθρώπου πρὸς τὸν ὁμιλοῦντα ἄνθρωπον. Δύο εἶναι αἱ παρατηρήσεις, τās ὁποίας θά κάμωμεν. Τὸ νεογνὸν δὲν ὁμιλεῖ, ἐνῶ ἀργότερον, όταν ἀναπτυχθεῖ τὸ «κέντρον λόγου» του, ἡ πρωτογλώσσα του εἶναι μονοσύλλαβος. Πράγματι ἀπὸ τὸ νεογνὸν οἱ πρῶτοι του ἤχοι, οἱ ὅποιοι ἐκβάλλονται, εἶναι «ΟΥΑ». 'Η ἐκφώνησις φωνηέντων εἶναι περισσότερον εὐκόλος τῆς τῶν συμφώνων. 'Ολίγον ἀργότερον θά ἀρχίσῃ νά ἐκφωνῇ ἀσυνειδήτως τὸ «Α-ΓΚ» καὶ κατόπιν τὰ «ΜΠ» καὶ «ΝΤ». Οἱ ἤχοι αὗτοι ἀκούονται ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ βρέφος, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐκβάλλει, ἐνεργοῦν δὲ ὡς ἐρεθίσματα εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, καταγράφονται καὶ ἐπαναλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ἰδίου μὲ ἐμφανιζομένην πλέον τὴν βούλησιν. Τὸ βρέφος «παίζει» πλέον ἐκβάλλον τοὺς ἤχους αὐτοὺς. 'Η ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἀποφασιστική. Μόνη ἡ ἀνάπτυξις τοῦ «κέντρον λόγου» δὲν θά ὡδηγοῦσε εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γλώσσης. Οἱ ἤχοι τοῦ περιβάλλοντος ἐμπεδούνται εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ προφέρονται πλέον ὡς φθόγγοι. Κάθε μητέρα κοπιάζει αὐθορμήτως νά διδάξῃ εἰς τὸ βρέφος της νά ὁμιλῇ.

'Η πρωτογλώσσα τοῦ βρέφους εἶναι μονοσύλλαβος, ἀλλὰ εἶναι πλέον συνειδητή: «ΜΑΜ», «ΜΗ», «ΝΤΑ»... 'Η μονοσύλλαβος πρωτογλώσσα τοῦ βρέφους, ἡ μόνη δυνατὴ συμφώνως μὲ τὸ στάδιον ἀναπτύξεως τοῦ «κέντρον λόγου» του, ἀποδεικνύει ὅτι καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐπέρασεν εἰς τὸ παρελθόν, κατὰ τὴν μετάβασίν του ἀπὸ τὸν πρωτάνθρωπον εἰς τὸν ἐχέφρονα, τὸ στάδιον τῆς μονοσυλλάβου πρωτογλώσσης. Παρατηροῦμεν ἐπίσης, ὅτι αἱ περισσότεραι μονοσύλλαβοι λέξεις τῆς πρωτογλώσσης τοῦ βρέφους ἔχουν ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν πραγματικότητα τοῦ περιβάλλοντος καὶ δὲν ἀποτελοῦν συμβατικά φωνήματα. 'Ακριβῶς τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μὲ τὴν μονοσύλ-

Τὸ "Ἐν - Ζεὺς μέσα στὰ Δώδεκα - Ζώδια. («Ἐκ πάντων Ἐν καὶ ἐξ ἑνὸς πάντα»: Ἡράκλειτος). Γλυπτὸ ἀπὸ τὴν ἑπαυλὴ Ἀλμπάνι, 2ος μ.Χ. αἰ., Μουσεῖο Βατικανοῦ.

κόσμου, γιατί τότε υπάρχει μιὰ ἔννοια (ἡ ἔννοια τοῦ «ὄλου»), πού εἶναι ἀνώτερη, περιεκτικότερη τῆς ἔννοιας τοῦ «θεοῦ». [Τὸ ὄλον ὑπερβαίνει τὸν θεὸ καὶ τὸν κόσμον ὡς τὸ «ἄθροισμά» τους (ἂν αὐτὰ τὰ δύο, θεὸς καὶ κόσμος, χωρίζονται σύμφωνα με τὶς σημειτικὲς ἀντιλήψεις)]. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἔννοια τῆς θεότητος εἶναι ἡ ὑψηλότερη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, συνεπάγεται λογικὰ ὅτι «...ἐκ τῶν πάντων ἐν καὶ ἐξ ἐνὸς τὰ πάντα» ('Αριστοτέλους, *περὶ Κόσμου*, 5, 396b, 20). Ἕνας σύγχρονος ἐρευνητής, θεολόγος καὶ ἐπίσκοπος, ὁ Ι. Ζηζιούλας, ἐντοπίζει διαυγέστατα τὴν ἀρχαιο-ελληνικὴ «θρησκευτικοφιλοσοφικὴ» ἀντίληψη περὶ Θεοῦ καὶ Λόγου ὡς ἐξῆς: «Στὴν ἐλληνικὴ φιλοσοφία, τόσο στὸν Ἡράκλειτο ὅσο καὶ στοὺς Στωικούς, ὁ Λόγος ὡς ἡ ἀρχὴ πού συντηρεῖ καὶ ἐνώνει τὸν κόσμον εἶναι ἐνδοκοσμικός, ἐνῶ στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ἰωάννου πρόκειται σαφῶς γιὰ ξεχωριστὸ πρόσωπο, πού ἔρχεται στὸν κόσμον ἀπ' ἔξω...» (εἰς «*Ἱστορίαν Ἑλληνικοῦ Ἔθνους*», τόμος ΣΤ', σελ. 536). Κατόπιν τούτου εἶναι ἀδιανόητη γιὰ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες καὶ αὐτοαναίρουμένη ἡ ἀποψη περὶ «δημιουργίας ἐκ τοῦ μηδενός».

«Κόσμον τόνδε, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰείζωνον...» (H. Diels, *Ἡράκλειτος*, 30). [Μετάφραση: Αὐτὸν τὸν κόσμον πού εἶναι ἕνας στὴν ὁλότητά του δὲν τὸν ἐπλασε κανένας θεὸς ἢ ἄνθρωπος, παρὰ ὑπῆρχε πάντα, ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχει· μιὰ αἰώνια ζωντανὴ φωτιά...]. Καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα ἔπη, ἡ *Θεογονία* (τῆς ὁποίας ἡ καταγραφή, ὅχι ἡ δημιουργία, ἀποδίδεται στὸν Ἡσίοδο) ἀναφέρει: «*Ἡ τοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος... ἥδ' Ἐρος... ἐκ Χάος δ' Ἐρεβός τε μέλαινα τε Νύξ ἐγένοντο...*» (*Θεογονία*, 116-125). Ἄν μάλιστα συνδυά-

→
λαβον πρωτογλώσσαν τοῦ ἐχέφρονος ἀνθρώπου τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου.

Τὸ βρέφος μετὰ τὴν χρῆσιν τοῦ «ΓΚ» (εὐκολώτερον τοῦ «Κ») καὶ τοῦ «ΜΠ» (εὐκολώτερον τοῦ «Π») θὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἰκανότητα τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ «ΝΤ» (εὐκολώτερον τοῦ Τ). Τὸ βρέφος, ἀργότερον πάλι, μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ «κέντρου λόγου» καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἡχητικῶν ἐρεθισμάτων τοῦ περιβάλλοντος, θὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν γλῶσσαν του ἔτσι, ὥστε νὰ προφέρῃ ὡς ξεχωριστὸν ἤχον τὸ Κ, τὸ Π, τὸ Β, τὸ Τ καὶ ἀργότερον τὸ Θ. Ὁμοίᾳ ἐξέλιξις ὑπῆρξεν καὶ εἰς τὴν πρωτογλώσσαν τοῦ ἐχέφρονος ἀνθρώπου.

Ὁ ἤχος «ΝΤ» παράγεται κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν μία συμπαγὴς καὶ ὀγκώδης μάζα ἐπιπίπτει ἐπὶ μιᾶς ἄλλης ὁμοίας συστάσεως καὶ ὅταν δὲν ἐπέρχεται ρῆξις αὐτῶν, π.χ. πτώσις βράχου ἐπὶ τῆς γῆς. Κατὰ προέκτασιν ἡ ἀσκηθεῖσα ὑπερβολικὴ δύναμις ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῆς παλαιολιθικῆς ἐποχῆς «ΝΤ». Ἐκτοτε τὸ φῶνημα «ΝΤ» ἐξέφραζε τὴν «δύναμιν ἐν δράσει». Κατάλοιπα τῆς χρήσεως τοῦ ΝΤ μετὰ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν διετηρήθησαν μέχρι σήμερον. Π.χ. ἡ λέξις «ντὲ», τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦν οἱ ἀγωγιάτες πρὸς τὰ μεγαλόσωμα ζῶα τους, διὰ νὰ προχωρήσουν. Ἐπίσης ἡ λέξις «ντὰ» εἰς τὴν γνωστὴν φράσιν τῆς μητέρας πρὸς τὸ βρέφος της: «θὰ σὲ κάνω ντὰ». Πινакίς τῆς Πύλου μετὰ γραμμικὴν γραφὴν Β, ὅπου τὴν παρουσιάζει εἰς τὸ βιβλίον του ὁ Chadwick, περιέχει τὴν λέξιν-συλλαβὴν «*da*» μετὰ τὴν ἔννοιαν «κτυπῶ» («*Δαυλός*», σελίς 7233-7234).

Τὸ φῶνημα «ΝΤ» ἦτο ἡ πρώτη λέξις τῆς πρωτογλώσσης τοῦ ἐχέφρονος ἀνθρώπου, διὰ τῆς ὁποίας ἐξεφράσθη ὁ ἀποκληθεὶς ἀργότερον «*Δίας*». Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐξῆς: Εἰς τὴν ἀρβανίτικην γλῶσσαν, ἡ ὁποία διατηρεῖ εἰς τὰς ρίζας τῆς τὴν πελασγικὴν, ὁ ἀνώτατος ἀρχαῖος θεὸς ἀποκαλεῖται *Di*-αου. Εἰς τὴν σανακριτικὴν γλῶσσαν ὁ οὐρανὸς λέγεται *Di*-αου-h. Ὁ Ἀριστείδης Κόλλιας ὑποστηρίζει, ὅτι ὑπῆρξε μεταναστευτικὸν ρεῦμα ἀπὸ τὴν Β.Δ. Χερσόνησον τοῦ Αἴμου πρὸς τὸν

→

σουμε μ' αὐτὸ κι ἄλλα τέτοιου εἶδους κείμενα (ὅπως τὸν Ὅρφικὸ Ὑμνο 6 πρὸς τὸν «Πρωτόγονον» ἢ «Φάνητα» ἢ τὸν χορὸ τῶν πουλιῶν στοὺς Ὀρνίθες τοῦ Ἀριστοφάνους, 695, «...τίκτει πρώτιστον ὑπήμεμον Νύξ ἢ μελανόπτερος ὦν ἐξ οὗ περιτελλομέναις ὥραις ἐβλασταν Ἐρως ὁ ποθεινός...» κ.λπ.), τότε εὐκολὰ συναίγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὅλες οἱ ἀρχαιοελληνικὲς κοσμολογίαι εἶναι ἀπόηχοι συμβολισμῶν ἀστρονομικῶν γεγονότων... (Βλ. Φ. Κάπρα, *Τὸ Ταὸ καὶ ἡ Φυσικὴ*, ἔκδ. «Ὁρόρα», καὶ Ρ. Τέμπλ, *Ὁ ἄγνωστος Σείριος*, ἔκδ. «Ὁρόρα» κ.λπ.).

Πρέπει ἐπίσης νὰ μὴ μᾶς διαφεύγει ποτὲ τὸ γεγονὸς ὅτι πέρα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ὑπῆρχε στοὺς Ἕλληνας μιὰ ἀντίληψη περὶ τοῦ ἀκαταλήπτου τοῦ θείου — ὅπως αὐτὴ καταγράφηκε κατ' ἐξοχὴν στοὺς σοφιστὲς — ποὺ ἀπέτρεπε κάθε κίνδυνο δογματισμοῦ. Ὁ ἐξουσιασμός, τὸ δόγμα, ἡ ἰδεολογία, ἡ ἀπολυτοποίηση τοῦ σχετικοῦ ἀπέχει κάθε ἐλληνικοῦ ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν «ὑβρις», ἡ διασάλευση δηλ. τῆς ἁρμονίας τοῦ φυσικοῦ νόμου. Ἡ μία καὶ μόνη ἀλήθεια, ὡς καθ' αὐτὴν ἀπειρη, εἶναι πέρα τῆς γνωστικῆς ἐμβέλειας παντὸς ἀνθρώπου: «περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχα εἰδέναι...» καὶ «πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρώπου» (Πρωταγόρας). «Ἄλλ' εἰ χεῖρας ἔχον βόες (ἵπποι τ') ἢ λέοντες... ἵπποι μὲν θ' ἵπποισι βόες δέ τε βουσίην ὁμοίας καὶ θεῶν ἰδέας ἔγραφον καὶ σώματ' ἐποίουν τοιαῦθ' οἷόν περ καὶ αὐτοὶ δέμας εἶχον ἕκαστοι» (Ξενοφάνης, 15, H. Diels). [Μετάφραση: Ἄλλὰ ἂν τὰ βόδια καὶ τὰ ἄλογα ἢ τὰ λιοντάρια εἶχαν χεῖρα... τὰ ἄλογα θὰ ἀπεικόνιζαν τοὺς θεοὺς σὰν ἄλογα, τὰ βόδια σὰν βόδια, καὶ θὰ ἔκαναν τὸ σῶμα τους σὰν τὸ δικό τους]. Συνοψίζοντας πάντως θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε μαζὶ μὲ τοὺς ἐπιγραμματικότερους Στωικούς: «Θεὸς ἐστὶν ὁ πάντων τῶν ὄντων λόγος» (Κέλσος, ἐκ τοῦ Ὀριγένη, κατὰ Κέλσου V, 10). «Τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν ἐστὶ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν» (Διογένης Λαέρτιος 7, 1, 87).

→
Ἰνδόν. Ὁ Νικόλαος Κάρτσας ὑποστηρίζει πάλιν, ὅτι ὑπῆρξε μεταναστευτικὸν ρεῦμα διαμέσου τοῦ Αἴμου πρὸς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς Προποντίδος εἰς Μ. Ἀσίαν ἕως Καπαδοκίας. Ὁ Ἡπειρωτικὸς-Διναρικὸς χώρος ὑπῆρξε χώρος ἀνθρωπογενέσεως καὶ ἐξελίξεως μέχρι καὶ τοῦ ἐχέφρονος ἀνθρώπου, ὡς ἀπέδειξεν ὁ ἀνθρωπολόγος Ἄρης Πουλιανός, ὅταν ἀκόμη ἡ Εὐρώπη ἐσκεπάζετο ἀπὸ παγετῶνας. Ὁ δρόμος λοιπὸν πρὸς Ἀνατολὰς ἦτο ὁ μόνος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἦτο δυνατόν νὰ γίνουιν μεταναστεύσεις.

Κατὰ τὴν πορείαν τοῦ χρόνου ἐπέρχεται ἐξέλιξις τῆς μονοσυλλάβου πρωτογλώσσης τοῦ ἔλλοπος-κυνηγοῦ-θηρευτοῦ. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη περὶ διάφορα στάδια ἐκλεπτύνσεως τῶν ἡχων-φθόγγων, τῶν φωνημάτων, ἐνῶ ἀργότερον θὰ παρουσιασθῇ ἡ δημιουργία καὶ δισυλλάβων λέξεων. Εἶναι γνωστὴ ἡ βαθμιαία μεταβολὴ τοῦ «NTE» εἰς «TE» κατόπιν εἰς «ΘΕ» καὶ τέλος εἰς «ΘΕΑ». Τὴν ἐξέλιξιν αὐτὴν βλέπομε καὶ εἰς ἀρχαίας ἐπιγραφάς. Σημασίαν ἔχει, ὅτι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Γραμμικὴν Γραφὴν τὸ *de* παριστάνεται διὰ ἐξουσιαστικοῦ συμβόλου. Ὁμοίαν σχεδὸν γραφικὴν παράστασιν ἔχει καὶ τὸ *je*. Αὐτὸ ὑποκρύπτει ὅτι τὸ ὄνομα ZE-YE εἶναι ἀρχαιοτάτων ὅσον καὶ τὸ DE — DI-AS.

Κατὰ τὰς περιόδους ἐκλεπτύνσεως τῆς ἀρχαιοτάτης ἐλληνικῆς γλώσσης τὸ NT ἐξελίχθη πρὸς Δ. Πολλοὶ γλωσσολόγοι ὑποστηρίζουν, ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὸ Δ ἐπροφέρετο ὡς NT. Ἀπὸ πολλὰ ὅμως ἀρχαία κείμενα, φθογγικῆς πλέον γραφῆς, διαφαίνεται ὅτι τὸ Δ προφέρεται ὅπως τὸ προφέρομε σήμερον. Ὁ Ἡλίας Τσατσόμοιρος εἰς τὸ βιβλίον του «Ἱστορία Γενέσεως τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας» (Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια Δημ. Ι. Λάμπρου, ἔκδ. «Δαυλός», Ἀθῆναι 1991) παρουσιάζει ἀρκετὰ τέτοια κείμενα εἰς τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τὸ γράμμα Δ. Ἡ γενεσιουργὸς αἰτία, τὴν ὁποίαν προβάλλει ὁ συγγραφεὺς, τῆς γενέσεως τοῦ φθόγγου

καὶ «Τὸ κατὰ λόγον ζῆν ὀρθῶς γίγνεσθαι τούτοις κατὰ φύσιν» (Διογένης Λαέρτιος 7, 1, 86).

[ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ παράδοση ποῦ ἀποδίδεται στὸν Εὐήμερο («Ἱερὰ Ἀναγραφὴ»), φίλο τοῦ Κάσσανδρου (4ος αἰ. π.Χ.), ὅπως αὐτὴ μᾶς διασώθηκε στὶς *Annales* τοῦ Ἑννίου, στὴν «Εὐαγγελικὴ προπαρὰσκευὴ» τοῦ Εὐσέβιου (2, 2, PG 21, 117 abc) καὶ στὸ Διόδωρο (5, 42). Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση αὐτὴ ὁ Εὐήμερος ἐκτελῶντας μιὰ ἐξερευνητικὴ ναυτικὴ ἀποστολὴ, ποῦ τοῦ ἀνάθεσε ὁ Κάσσανδρος, βρῆκε στὸ νησί Παγχαία τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ (σημ.: Κεϋλάνη;) χρυσὴ στήλη, ὅπου ἦταν γραμμένες οἱ ἥρωικες πράξεις τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Δία, ποῦ ὑπῆρξαν βασιλιᾶδες καὶ μετὰ θεοποιήθηκαν. (Βλ. ἐπίσης Λουκיאνοῦ, Ἀληθινὴ Ἱστορία, καὶ Η. Τσατσόμοιρου, Ἱστορία Γενέσεως Ἑλληνικῆς Γλώσσας, Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια Δημ. Ι. Λάμπρου, ἔκδ. «Δαυλός», Ἀθήνα 1991)].

3. Η ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ ΔΙΔΑΧΗ ΤΩΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ

Γιὰ τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ Μυστήρια ὑπάρχει σ' ἐμᾶς τοὺς σύγχρονους παντελὴς σχεδὸν ἄγνοια γιὰ πολλοὺς λόγους. Ὁ κυριότερος βέβαια εἶναι ἡ ἔλλειψη γραπτῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν μαρτυριῶν. Πραγματικὴ ἀχλὺς μυστηρίου καλύπτει τὰ δρώμενα στὴν Ἐλευσίνα. Ὅμως ὑπάρχουν κι ἄλλοι λόγοι... (βλ. Hofmann-Rusk-Wasson, «Ὁ δρόμος γιὰ τὴν Ἐλευσίνα», Θ. Ἀξιῶτη, «Ἡ ἀποκρυπτογράφηση τοῦ Δίσκου τῆς Φαιστοῦ», Ρόλαντ Μάρτιν-Μέτσγκερ, «Ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων» κ.λπ.). Γιὰ τὸν ἐνδιαφερόμενο ὅμως ὑπάρχουν κάποια ἀρχαῖα κείμενα (ἂν καὶ λίγα... «μακρυνὰ» καὶ «παρὰχαρὰμένα»), ποῦ κρύβουν μέσα τους κάτι ἀπὸ

→
 γου «Δ» δὲν διαφέρει οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως τοῦ φωνήματος «NT». Τὸ «παλαιολιθικόν» φῶνημα «NT», τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν σημασίαν τοῦ «Αὐτός, ὁ ὁποῖος εἶναι Δ-δύναμις», μετεβλήθη εἰς Δ → Δί-ας.

Εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Ἡλίας Τσατσόμοιρος, ἐδημιουργήθησαν εἰδικὰ ἐργαστήρια καταγραφῆς, ἐπεξεργασίας καὶ παραγωγῆς νέων λέξεων, καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ «Μουσεία Λόγων», εἰς τὰ ὅποια ἀναφέρεται καὶ ὁ Ἡσιόδος καὶ οἱ Ἀριστοτέλης-Πλάτων. Ἐξ αὐτῶν ἀνεπτύχθη ἡ τελεία καὶ φιλοσοφικὴ γλῶσσα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εἰς τὰ ἐργαστήρια αὐτὰ ἐκ τοῦ Δ, δηλοῦντος πλέον Δ-δύναμιν, παρήχθησαν λέξεις, αἱ ὁποῖαι ἐνέχουν τὴν ἐννοίαν τῆς «δυνάμεως ἐν δράσει» Π.χ. δαίμων, δαῖς (μάχη), δάκνω, δεινός, δέος, δέρας, δέρω, δεσμῶ, δεσμός, δετήρ, δῆμος, δίδω, δόρυ, δράσις, δρέπανον, δρῶ, δύναμις κ.ἄ.

Θὰ πρέπει νὰ διαχωρίσωμεν τὰ περὶ τοῦ Διὸς εἰς δύο περιόδους. Ἡ πρώτη περίοδος, μεγάλης χρονικῆς διαρκείας, εἶναι ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ «Δίας» εἶναι τίτλος ἡγεμόνος, ὅπως αἱ λέξεις «Μίνως» καὶ «Φαραώ». Τὸν ἡγεμονικὸν τίτλον «Δίας» ἔφερον πολλὰ ἱστορικὰ πρόσωπα. Ἡ δευτέρα περίοδος εἶναι ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Δίας ἔχει ἀνέβη εἰς τὸ ὕψος τοῦ «θεοῦ». Ὑπάρχουν πολλὰ στοιχεῖα, βάσει τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ὅτι τὸν τίτλον «Δίας» ἔφερον πολλὰ ἱστορικὰ πρόσωπα. Ὁ Ὀμηρος (Ὁδύσ. τ 178-181) ἀναφέρει, ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς Μίνωας (βασιλεῖς τῆς Κρήτης) ὑπῆρξεν «τοῦ μεγάλου Διὸς ὀαριστῆς» (σύντροφος καὶ φίλος). Ὁ Ὀμηρος δὲν εἶχε κανένα λόγον νὰ συνδέσῃ ἕνα ἱστορικὸν πρόσωπον, τὸν Μίνωα τῆς ἐποχῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται, μὲ ἕνα μυθικόν-φανταστικόν πρόσωπον. Ἀντιθέτως θεωρεῖ τὸν «μεγάλον Δία» τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἱστορικὸν πρόσωπον. Εἶναι φανερόν, ὅτι τὴν πληροφορίαν αὐτὴν ὁ Ὀμηρος τὴν ἤντλησεν ἀπὸ ἀρχαῖο-τατον κείμενον. Ὁ Θεόφιλος, ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας (169-180 μ.Χ.), εἰς τὸ σὺν-→

τὴν μυστικὴν διδασκαλίαν τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐλευσίνας. (Σ' ὅλα τὰ ἀρχαῖα μυστήρια τὰ ἴδια «πράγματα» ἐγίνοντο καὶ ἐδιδάσκοντο. Ἄν ἀναφερόμαστε συνεχῶς στὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια, αὐτὸ γίνεται, γιατί αὐτὰ εἶναι τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ πιὸ γνωστὰ στὸ εὐρὺ κοινό).

Τὰ κείμενα ποὺ περιέχουν τὴ μυστικὴν διδασκαλίαν τῶν μυστηρίων εἶναι κατ' ἐξοχὴν τὰ Ὀρφικά. [Λέγοντας Ὀρφικά ἐννοοῦμε: α) τοὺς 88 ὕμνους ἐκ 1133 στίχων καὶ β) τὰ ἀποσπάσματα (fragmenta) περίπου 92 τὸν ἀριθμόν. (ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στὰ Ὀρφικά κείμενα ἀνήκουν ἐπίσης τὰ «Ἀργοναυτικά» καὶ τὰ «Λιθικά», ποὺ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν ἐδῶ). Συνοπτικὰ ἀναφέρουμε, ὅτι ἡ σημαντικότερη συγκέντρωση καὶ καταγραφή τῶν Ὀρφικῶν ἔγινε ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν (6ος αἰ. π.Χ.) ἀπὸ τὸν Ὀνομάκριτο. (Εἶναι ὁ ἴδιος ποὺ «προήδρευε» τῆς ἐπιτροπῆς ποὺ συγκέντρωσε καὶ τὰ Ὀμηρικά Ἔπη: βλ. Ἡρόδοτ. VII, 6). Οἱ πιὸ πολλοὶ ἐπιστήμονες σήμερὰ ἀναγίνουν τὰ Ὀρφικά στὴν 2η χιλιετία π.Χ. (πιθανῶς στὸν 14ο αἰ. π.Χ.). Βλ. «Τὰ Ὀρφικά», ἐπιμ. Ι.Δ. Πασσᾶ, ἐκδ. ἐγκυκλ. «ΗΛΙΟΥ». Ἀπὸ τοὺς Ὀρφικοὺς ὕμνους λοιπὸν μποροῦν νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα: α) ὅτι ὅλες οἱ ἐπὶ μέρους ἀρχαῖες θεότητες ἦταν προσωποποιήσεις φυσικῶν δυνάμεων: «...Νῦμφαι ὕδωρ· πῦρ Ἥφαιστος, γῆ (ἡ σῖτος) Δημήτηρ, ἡ δὲ θάλασσα Ποσειδάων μέγας... ἥλιος δὲν καλέουσιν Ἀπόλλωνα...» (Ὀρφ. fragmenta 28). β) ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ θεότητες ἦταν «μέρη τοῦ ἴδιου θεοῦ»: τοῦ Σύμπαντος: «Πᾶνα καλῶ κρατερόν, νόμιον, κόσμοιο τὸ σύμπαν, οὐρανόν, ἡδὲ θάλασσαν, ἡδὲ χθόνα παμβασίλειαν καὶ πῦρ ἀθάνατον· τάδε γάρ μελῆ ἐστί τοῦ Πανός» (Ὀρφ. fragmenta 11). γ) ὅτι τελικὰ οἱ «δῶδεκα θεοὶ» τῆς λαϊκῆς πίστεως ἦταν ἡ ἴδια θεότητα, ὁ Λόγος τοῦ Παντός, ὁ Κοσμογονικὸς Νόμος: «Εἷς Ζεὺς, εἷς Ἀἰδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος, εἷς Θεὸς ἐν πάντεσσι, τί σοι

→
γραμμα τοῦ «Πρὸς Αὐτόλυκον» (Γ παρ. 23 στίχ. 8-12) ἀναφέρει: «καὶ τοῦ Διὸς τῶν Κρητῶν βασιλεύσαντος». Εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ Θεόφιλος ἀναφέρεται εἰς πρόσωπον διαφορετικόν ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ Ὀμήρου. Ὁ Θεόφιλος ἠντλησεν καὶ αὐτὸς τὴν πληροφορίαν τὸν ἀπὸ ἄλλο ἀρχαῖον κείμενον.

Εἶναι ἀδιανόητον τὰ ὡς ἄνω ἀναφερόμενα νὰ μὴν θεωροῦνται ἱστορικὰ γεγονότα. Εἰς τὴν ἐλληνικὴν «μυθολογίαν» ἀνευρίσκομεν καὶ ἄλλας ἱστορικὰς φυσιογνωμίας «Διῶν». Εἰς τὴν «Θεογονίαν» (329-396) γίνεται λόγος δι' ἓνα ἄλλον «Δία» τῆς πρὸ τοῦ Δευκαλίωνος περιόδου. Αὐτὸς εἶχεν ἐκπέσει τοῦ βασιλικοῦ τοῦ ἀξιώματος, εἶχε δὲ συγκαλέσει συμβούλιον ὄλων τῶν ὑπολοίπων ἀξιωματούχων, οἱ ὅποιοι καὶ αὐτοὶ εἶχον ἀπολέσει τὰ ἀξιώματά των ὑπὸ τοῦ τυράννου «Κρόνου». Σκοπὸς τοῦ συμβουλίου, ἡ ἀνατροπὴ τοῦ τελευταίου (Θεογονία στίχ. 137-138). Εἰς ὑστερωτέραν περίοδον οἱ ποιηταὶ ἐνέπλεξαν τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὴν δράσιν τῶν διαφόρων «Διῶν» μὲ συμβολικὰς κυρίως ἀφηγήσεις. Οἱ διάφοροι μελετῆται τῆς Ἑλληνικῆς «μυθολογίας» δὲν ἀντελήφθησαν τὴν συμβολικότητα τῶν ἀφηγήσεων αὐτῶν καὶ ἐθεώρησαν ὅλα τὰ περὶ «Διῶν» ὡς φανταστικὰς ἐπινοήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀφωροῦσαν εἰς ἓνα καὶ μόνον πρόσωπον, καὶ αὐτὸ μυθικόν-φανταστικόν. Ἡ σύγχυσις αὕτη ἐπῆλθε συνεπεία τῆς θεοποιήσεως τοῦ «Διός». Ἐνας «θεὸς» Δίας ἦτο δυνατόν νὰ ἐνεργῇ κατὰ τρόπον μὴ ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν ὀρθολογικὴν τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν... Ἄλλος ἱστορικὸς «Δίας» εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος «μεταμορφωθείς εἰς ταῦρον» ἀπήγαγε ἐπὶ τῆς ράχεώς του τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Κρήτην. Τὸ ὅτι «μετεμορφώθη εἰς ταῦρον» ἀποτελεῖ συμβολισμόν. Ἡ συνέχεια τῆς ἀφηγήσεως δὲν ἀπέχει τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας. Ἄλλος ἱστορικὸς «Δίας» εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀπέκτησεν σύζυγον τὴν Σεμέλην, κόρην τοῦ Κάδμου. Αὕτη ὑπῆρξε ἀτυχής, διότι ἀπέ-

δίχα ἀγορεύω;» (‘Ορφῆως fragmenta 4). Μ’ ἄλλα λόγια, οἱ μῦσται ἐδιδάσκοντο στὰ μυστήρια τὸν μονοθεϊσμό — ἢ μᾶλλον καλύτερα ἐδιδάσκοντο ὅτι καὶ ὁ μονοθεϊσμός καὶ τὸ Δωδεκάθεον εἶναι οἱ δύο ὅψεις τοῦ αὐτοῦ νομίσματος, ἀνθρωπομορφικές κατ’ ἀνάγκην ἀντιλήψεις κι οἱ δύο, προϊόντα τοῦ ἀγῶνα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Σ’ αὐτὰ ἔρχονται νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ καταγραμμένες ἀπόψεις καὶ ἄλλων «μυημένων» ἀρχαίων σοφῶν, ὅπως τοῦ Ξενοφάνη καὶ τοῦ Πλάτωνα. «Εἷς θεός, ἔν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος οὔτι δέμας θνητοῖσιν ὁμοῖος οὔδ’ ἐν νόημα» (H. Diels, Ξενοφάνης 23). Καὶ ὁ Πλάτωνας στὸν «Τίμαιο» ἀφήνει νὰ φανεῖ ἡ μυστικὴ του γνώση περὶ θεοῦ: «Τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντός εὐρεῖν τε ἔργον καὶ εὐρόντα εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν...» (Πλάτωνος, Τίμαιος, 28c). [Μετάφραση: Τὸ νὰ βρεῖ κανεὶς τὸν ποιητὴ καὶ πατέρα τοῦ σύμπαντος εἶναι δύσκολο, κι ἂν τὸν βρεῖ, εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸ πεῖ σ’ ὅλους...]. Στὴ συνέχεια ρωτᾷ ὁ Τίμαιος τὸν Σωκράτη: «Πότερον οὖν ὀρθῶς ἓνα οὐρανὸν προσεῖρηκαμεν, ἢ πολλοὺς καὶ ἀπείρους λέγειν ἢν ὀρθότερον; Ἐνὰ, εἶπερ κατὰ τὸ παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται» (Πλάτωνος, Τίμαιος, 31a). [Μετάφραση: Ὁρθὰ λοιπὸν εἶπαμε προηγουμένως ὅτι ὑπάρχει ἓνας οὐρανὸς ἢ πρέπει νὰ δεχθοῦμε ὡς ὀρθότερο ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ οὐρανοὶ καὶ ἄπειροι; Ἐνας βέβαια θὰ εἶναι, ἐὰν ἔχει δημιουργηθεῖ κατὰ τὸ παράδειγμα (= πρότυπο) τοῦ ἐνὸς (ἐνν. δημιουργοῦ)].

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἀπὸ ὅσα ἐνδεικτικότερα ἀναφέραμε παραπάνω (ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μία πληθώρα ἀρχαιοελληνικῶν κειμένων, ἐκ τῶν ὁποίων ὡς κυριότερα σημειώνουμε τὰ ἔργα τῶν

→
 οὐνεκ κατὰ τὴ γέννησιν τοῦ υἱοῦ τῶν Διονύσου. Ἡ ἀφήγησις ἐπλουτίσθη ὑπὸ πολλῶν συμβολισμῶν.

Εἰς τὴν «Θεογονίαν» ἀναφέρονται ἑπτὰ σύζυγοι «Διῶν». Αὐταὶ εἶναι ἡ Μῆτις, ἡ Θέμις, ἡ Εὐρυνόμη, ἡ Δήμητρα, ἡ Μνημοσύνη, ἡ Λητώ καὶ ἡ Ἥρα. Τὰ ὀνόματα τῶν συζύγων ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὰς κατὰ τὴν ὑστερωτάτην περιόδον, ὡς ἐκ τῆς δραστηριότητός των. Σύζυγοι «Διῶν» ὑπῆρξαν καὶ αἱ ἐξῆς μὲ τὰ ἀντίστοιχα τέκνα, τὰ ὅποια ἀπέκτησαν μετὰ τοῦ «Διός»: Πύρρα ἀποκτήσασα τὸν Ἑλληνα, Καλλιστὴν τὸν Ἀρκάδα, Νιόβη τὸν Ἄργον, Ἀλκμήνη τὸν Ἡρακλῆ, Αἰγίνη τὸν Αἰακόν, Δανάη τὸν Περσέα, Ἀντιόπη τὸν Ἀμφίων, Ἰὼ τὸν Ἐπαρχον, Μαῖα τὸν Ἑρμῆν, Λήδα τοὺς Κάστορα καὶ Πολυδεύκη καὶ Διώνη τὴν Ἀφροδίτην. Ἀρκετοὶ ἐξ αὐτῶν ἡγεμόνευσαν, καὶ ἦτο αὐτὸ φυσικόν, ἀφοῦ ἦσαν υἱοὶ «Διῶν», ἄλλοι ἐγένοντο ἡρώες ἢ καὶ ἐθεοποιήθησαν. Ὁ ἀποσυμβολισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς «μυθολογίας» θὰ μᾶς προσφέρῃ ὅλας τὰς ἱστορικὰς ἀληθείας καὶ θὰ μᾶς διαχωρίσῃ τὰ ἀφορῶντα τοὺς ἱστορικοὺς «Δίαις» ἀπὸ τὰ τοῦ «Διός».

Ἡ Δωδώνη ἀνεπτύχθη ὡς ἱερὸς χώρος μετὰ τὴν θεοποίησιν τοῦ «Διός». Ἡ λέξις Δωδώνη προήλθεν ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτάτας μονοσυλλάβους λέξεις doo-doo-N = DΩ-DΩ-N, αἱ ὁποῖαι ἐξεφωνοῦντο ὑπὸ τῶν ἱερέων κατὰ τὴν, πρὸς τὸν «θεὸν» Δία, πρωτόγονον λατρευτικὴν πρᾶξιν. Ἡ λέξις DΩ σημαίνει ὁ D = Δίας, [Ω = εἰς ὄλον τὸν ἀπέραντον χώρον (Ἡλ. Τσατσόμοιρος, «περὶ τοῦ γράμματος Ὠμέγα»), N = εἶναι ἐντός (Πλάτων, Κρατύλος 427 C)]. Δηλαδή ὁ θεὸς Δίας εἰς ὁλόκληρον «τὸν τεράστιον γῆινον καὶ οὐράνιον χώρον» εἶναι παρών.

Τατιανὴ Ἀναγνωστοπούλου

Προσωκρατικῶν, τῶν Σοφιστῶν, τῶν Ὀρφικῶν καὶ τῶν Νεοπλατωνικῶν, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων ὑπάρχουν μόνο σὲ «σπαράγματα» — τυχαῖα;), ἀπὸ ὅλα αὐτὰ λοιπὸν ἐξάγονται ὀρισμένα συμπεράσματα γιὰ τὶς ἀρχαιοελληνικὲς ἀντιλήψεις περὶ θεοῦ, τὶς ὁποῖες συνοψίζουμε παρακάτω ὡς ἑξῆς:

α) Τὸ θεῖον εἶναι ἀκατάληπτον γιὰ τὴν ἀνθρώπινη διάνοια.

β) Τὸ μόνο ποὺ μπορούμε νὰ ποῦμε περὶ θεοῦ εἶναι ὅτι «ὁ θεὸς εἶναι ἐντὸς τοῦ κόσμου», ὁ Κοσμογονικὸς Νόμος τοῦ Σύμπαντος. Ἐξ αὐτοῦ προκύπτει ὅτι ἡθικὴ ζωὴ εἶναι ἡ ζωὴ «κατὰ φύσιν», σύμφωνα μὲ τὸν συμπαντικὸ νόμο.

γ) Ὁ μονοθεϊσμὸς καὶ τὸ Δωδεκάθεον εἶναι ἀνθρωπομορφισμοί· οἱ δύο ὅψεις τοῦ αὐτοῦ νομίσματος (τὸ ἓνα εἶναι καὶ πολλαπλὸ — καὶ ἀντιστρόφως).

δ) Σύμφωνα ἐπίσης μὲ τὰ ἀρχαῖα κείμενα οἱ κοσμογονίες ἀφοροῦν συμβολισμὸ ἀστρονομικῶν γεγονότων καὶ οἱ γενεαλογίες τῶν θεῶν ἀπόηχο ἱστορίας ἀνθρώπων ἡγετῶν-βασιλέων, ποὺ μὲ τὴν πάροδο τῶν αἰώνων θεοποιήθηκαν (Εὐήμερος). Στὴ συνέχεια ἡ θεοποίηση αὐτῇ μετατράπηκε σὲ προσωποποίηση φυσικῶν φαινομένων, δυνάμεων καὶ ἀστερισμῶν.

ε) Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦσαν μιὰ μυστικὴ γνώση, ποὺ παρεδίδετο στοὺς «μυημένους» καὶ σοφοὺς στὰ ἀρχαῖα μυστήρια. (Ἐξ αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ὑπῆρχε μιὰ διάσταση «θρησκευτικῶν» ἀντιλήψεων μεταξὺ λαϊκῆς-κοινῆς γνώμης καὶ τῶν «μορφωμένων» μυστῶν τῆς κάθε ἐποχῆς τῶν Ἀρχαίων Χρόνων).

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ προκύπτει, ὅτι ἡ οὐσιαστικὴ διαφορὰ (ἡ ποιοτικὴ, ἡ εἰδοποιὸς) δὲν βρίσκεται στὴν «ποσοτικὴ» διαφοροποίηση μεταξὺ «μονοθεϊσμοῦ» καὶ «εἰδωλολατρείας», ἀλλὰ ἐγκτεται στὸ ἀσύμβατον μεταξὺ Δόγματος (ποὺ δὲν ἀνέχεται ἄλλη ἐτερόδοξη φωνή) καὶ Ἐλευθερίας (ποὺ εἶναι ἡ προϋπόθεση κάθε προόδου). Ἡ ὁδὸς γιὰ τὴν κατὰκτηση τῆς ἀλήθειας δὲν ἔχει ποτὲ τέλος — σύμφωνα μὲ τὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη. Σημασία πάντα ἔχει ἡ πράξη: «τὸ κατὰ ἀρετὴν ζῆν, ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν ἐστίν» (Johannes ab Arnim, *Stoicorum veterum fragmenta*, Lipsiae, 1903-1924).

ΣΤΥΛ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἰσραέλληνες

Κατήντησε μόδα καὶ συνήθεια ἡ διαμαρτυρία.

Κλαῖμε στὰ ἐρείπια τῆς Ἱερουσαλήμ

ὁμοιάζοντες μὲ γυναικοῦλες ἢ παπᾶδες.

Καιρὸς πιά νὰ γκρεμίσουμε ὅ,τι ἀπέμεινε,

καιρὸς νέους ναοὺς νὰ ὑψώσουμε,

καιρὸς νὰ ὑψωθοῦμε.

Πρέπει νὰ ἀγαπῶ τὸν Τοῦρκο κατακτητῆ;

« Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας». « Ὅταν σᾶς χτυποῦν, στρέψτε καὶ τὸ ἄλλο σας μάγουλο». Ὑπέροχες φράσεις. Θαυμάσιες προτροπές. Πολὺ ποιητικὲς καὶ ἐξιδανικευμένες. Γιὰ ποιούς ὅμως; Σὲ ποιὸν κόσμον ἀναφέρονται; Σίγουρα ὄχι στὸν δικό μας. Ἐδῶ, στὸν πλανήτη μας, εἶναι ἀνεφάρμοστα τὰ δύο αὐτὰ παραγγέλματα, πὺ εἶναι τὸ πενταπόσταγμα τῆς θρησκείας μας. Ἡ ἱστορία ἄλλωστε τὸ ἐπιβεβαιώνει μὲ ἀποδείξεις. Ἡ ἐμπειρία τῶσων αἰώνων. Κυττάξτε γύρω σας. Αὐτὸς εἶναι ὁ κόσμος πὺ δημιούργησαν. Πιστεύετε ἀκόμα ὅτι ἐφαρμόστηκαν; Καὶ μὴν πεῖτε ὅτι ἄλλο οἱ ἄνθρωποι, ἄλλο οἱ ιδέες. Οἱ ιδέες εἶναι γιὰ τοὺς ἄνθρώπους, γιὰτι ιδέες χωρὶς ἄνθρώπους-ἐκφραστὲς τοὺς εἶναι κενὰ χωρὶς ἐγκέφαλο. Καὶ τὰ κενὰ χωρὶς αὐτὸν εἶναι ἄχρηστα. Εἶναι νεκρά, ὅπως καὶ μιὰ θρησκεία χωρὶς ἐκφραστὲς τῆς ἀνθρώπινα ὄντα, χωρὶς πρακτικὴ ἐφαρμογὴ εἶναι ἓνα νεκροζῶντα κατασκεῦασμα, ὅσο ὑπέροχα καὶ ἂν φαίνονται τὰ παραγγέλματα τῆς, παραγγέλματα πὺ οὐσιαστικὰ δὲν τηροῦνται. Παραγγέλματα, πὺ κι αὐτὴ ἡ ὀρθότητά τοὺς ἐλέγχεται καὶ ἀμφισβητεῖται τόσο σὲ πρακτικὸ ὅσο καὶ σὲ νοηματικὸ ἐπίπεδο. Παραγγέλματα, πὺ οὔτε ὁ θεᾶνθρωπος πάντοτε δὲν τηρῆσε (ναὸς Σολομῶντος-ἐμποροί). Ἡ εὐκολὴ δικαιολογία: ἡ ἀνθρώπινη φύση τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὰ ἐλαττώματά τῆς — ἡ ἦταν μιὰ ἐξαιρέση. Ἐνας θεᾶνθρωπος, ἀγαπητοί μου, δὲν ἔχει περιθώρια γιὰ ἐξαιρέσεις καὶ λάθη. Καὶ ἔστω δεχόμεθα, ὅτι ὑπερίσχυσε ἡ ἀνθρώπινη φύση τοῦ, πὺς δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν ὀργή τοῦ, δὲν μπόρεσε νὰ ἀγαπήσῃ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ. Ἐχοντας ὅμως ταυτόχρονα μέσα τοῦ καὶ τὴν θεϊκὴ φύση, μήπως μὲ τὸ ἴδιο τὸ παράδειγμά τοῦ ἔδειχνε ὅτι ὑπάρχει καὶ «ἄλλη ὄψη» τοῦ νομίσματος; Πὺς ἔχει τὴν ἀπαιτήση ὕστερα ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία ἂπ' τοὺς ἀνθρώπους πὺ στεροῦνται τῆς διπλῆς φύσεως, νὰ κάνουν αὐτὸ πὺ δὲν θέλησε νὰ κάνει ὁ θεᾶνθρωπος;

Δηλαδὴ σὲ πρακτικὸ ἐπίπεδο ἐγὼ πρέπει νὰ ἀγαπήσω τὸν Τοῦρκο κατακτητῆ πὺ σκότωσε Ἑλλήνες καὶ βίασε Ἑλληνίδες στὴν Κύπρο; Πρέπει νὰ τοῦ γυρίσω τὸ ἄλλο μάγουλο καὶ νὰ τοῦ παραδῶσω καὶ τὴν ὑπόλοιπὴν Κύπρο, γιὰ νὰ εἶμαι σωστός Χριστιανός; κι ἅμα δὲν τοῦ φτάνει, νὰ ἀνοίξω καὶ τὰ σύνορα στὸν Ἑβρο, γιὰ νὰ ἐφαρμόσω ἀκόμα καλύτερα τὸ θρησκευτικὸ παράγγελμα; Ὁ παπᾶς ὅμως σήμερα εὐλογεῖ τὰ ὅπλα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Μὰ τί εἴμαστε τελικά; Ποῦ διαφέρουμε ἂπ' αὐτοὺς τοὺς «ἄπιστους εἰδωλολάτρες» πὺ ἔλεγαν «Εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης»; Λίγο μπερδεμένα τὰ πράγματα, δὲν νομίζετε;... Ἡ ἐχθρότης ἢ ἀγαπημένος λοιπὸν — ἡ μοῦ φαίνεται; Γιατί οἱ ἔννοιες ἐχθρὰ καὶ ἀγάπη δὲν συμβιβάζονται, ἀλλὰ ἀλληλοσυγκρούονται: «Ἀμα σ' ἀγαπῶ, πρακτικὰ δὲν μπορεῖ νάσαι ἐχθρός μου. Ἀρα «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, πὺ θὰ γίνουν φίλοι σας ἀργότερα»; Καὶ οἱ φίλοι μου; Αὐτοὶ πὺ μ' ἀγαποῦν; Τί θέση θάχουν; Ἰδια μὲ τοὺς ἐχθροὺς μου; Τότε ποιά θάνα ἢ ἀξία τῆς πραγματικῆς ἀγάπης; Τῆς ἀγάπης ἀνάμεσα σὲ πατέρα καὶ γιὸ, φίλο καὶ φίλο, ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ὅταν ἔρχεται ἡ ἀγάπη γιὰ τὸν ἐχθρὸ νὰ ἰσοσκελίσει καὶ νὰ θέσει στὸν ἴδιο παρονομαστή τὴν ἔννοια αὐτὴ τοποθετώντας τοὺς ὅλους στὸ ἴδιο ἐπίπεδο; Γιατί τότε ἔρχεται μιὰ ἄλλη ἱερὴ ἔννοια, πὺ ὑποσκελίζει ἀκόμα κι αὐτὴν τὴν ἔννοια τῆς ἀγάπης, ἡ ἰδέα τῆς δικαιοσύνης. Γιατί εἶναι ἀδικο νὰ θέσω στὸ ἴδιο ἐπίπεδο αὐτοὺς πὺ γέλασαν καὶ

ἐκλαψαν μαζί μου, πού στάθηκαν στο πλευρό μου στίς δύσκολες στιγμές τῆς ζωῆς μου, πού θυσιάσαν ἀκόμα κι αὐτὴν τὴν ζωὴ τους γιὰ μένα, μὲ τὸν πρῶτο τυχόντα ἢ ἀκόμα χειρότερα μὲ τὸν ἐχθρό μου. Ἀναρωτηθήκατε μήπως, ἂν τελικὰ ὄντως ἡ θεία δικαιοσύνη εἶναι ἀνώτερη ἀπ' τὴν ἀνθρώπινη; Ἡ μήπως εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα;

«Ὅταν σᾶς χτυποῦν στρέψτε καὶ τὸ ἄλλο μάγουλο». Μὲ λίγα λόγια στὰ ὁποιαδήποτε χτυπήματα ἠθικὰ ἢ ὕλικά πού θὰ δεχόμαστε ἐμεῖς, θὰ πρέπει, παρὰ τίς λογικὲς ἀνθρώπινες ἀντιδράσεις, νὰ ἀντιδρούμε ζητώντας περισσότερα, γιατί ἔτσι ταπεινώνομαστε καὶ περισσότερο, ἄρα καὶ πλησιάζουμε ἀκόμα πιὸ πολὺ τὸν Θεό. Ἀνοίγοντας μιὰ ὁποιαδήποτε ἐγκυκλοπαίδεια στὸ λῆμμα «ΨΥΧΟΠΑΘΕΙΑ» θὰ βρεῖτε νὰ περιγράφεται ἡ ἔννοια αὐτὴ χωρὶς μεγάλες διαφορὲς ἀπὸ σύγγραμμα σὲ σύγγραμμα ὡς ἑξῆς: «Πᾶσα μὴ παροδικὴ ἢ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μόνιμος διαταραχὴ τῆς συνειδήσεως, ἐκδηλουμένη ὑπὸ συνδρόμου ἀνατρέποντος τὰς φυσιολογικὰς, ψυχικὰς καὶ διανοητικὰς ἐκδηλώσεις». Καὶ στὸ λῆμμα «ΜΑΖΟΧΙΣΜΟΣ»: «Εἰς τὸν μαζοχισμόν παρατηρεῖται μείωσις τῆς συγκινητικότητος καὶ τῆς αἰσθητικότητος ἢ ἀμβλυνσις τοῦ ἠθικοῦ αἰσθητηρίου». Τέλος στὸ λῆμμα «ΣΑΔΙΣΜΟΣ» διαβάζουμε: «Τὸν τύπον τοῦ σαδομαζοχιστοῦ χαρακτηριστικῶς εἰκονογραφεῖ ὁ Μπωντλαῖρ (ὅστις ἦτο σαδομαζοχιστὴς) εἰς τὸ περίφημον ποίημά του ὁ «Ἐαυτοτιμωρούμενος». Ἐκεῖ λέγει μεταξὺ ἄλλων: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ δῆμιος καὶ τὸ θῆμα. Ἐγὼ τὸ μάγουλο καὶ τὸ ράπισμα καὶ τὸ μαχαίρι κι ἡ πληγὴ...». Πρὸς τὸν μαζοχισμόν ταυτίζεται ἐξάλλου καὶ ἡ αὐτοτιμωρία φύσεως ψυχονευρωτικῆς, ἄλλοτε αὐτοαμυντικὴ κατὰ τοῦ φόβου τῆς ἑτεροτιμωρίας καὶ ἄλλοτε λυτρωτικὴ κατὰ τοῦ συναισθήματος ἐνοχῆς. Πλήθος ἀσκητῶν καὶ ἀναχωρητῶν καὶ πάσης φύσεως μαρτύρων ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτήν».

Μαζοχιστές, σαδιστές, ψυχοπαθεῖς: Εἶναι αὐτοὶ ἄραγε οἱ πραγματικοὶ «ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ»; Αὐτὸ εἶναι τὸ «ὄνειρο» γιὰ ἓναν καλῦτερο κόσμο; Ἐκεῖ θὰ μᾶς ὀδηγήσει ἡ ἠθικὴ διδασκαλία λοιπόν; Καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Νεοέλληνα, ὅτι οὐσιαστικὰ ποτέ του δὲν ἀποδέχτηκε τέτοιες ἀφύσικες διδασκαλίες παρὰ μόνο ἐπιφανειακά. Ὅτι ποτέ δὲν γύρισε καὶ τὸ ἄλλο μάγουλό του στοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ ἔπese ἥρωικὰ μαχόμενος ὑπερασπίζοντας τὰ ἱερὰ χρώματά της. Ὅτι εἶχε πάντα φιλοδοξίες, γι' αὐτὸ καὶ βλέπουμε τὴν ὁμογένεια νὰ προοδεύει, νὰ μεγαλουργεῖ καὶ νὰ διαπρέπει, ὅπου ὁ ἀσφυκτικὸς κρατικὸς κλοιὸς δὲν τὴν ἀγγίζει. Ὅτι διδάχτηκε νὰ μὴν ἀγαπάει ποτέ του τοὺς ἐχθροὺς τῆς πατρίδος του, γιατί ἡ ἱστορία τοῦ ἔδειξε ὅτι, ὅποτε τὸ ἔκανε, μόνο καταστροφὲς καὶ ταπεινώσεις εἰσέπραξε σὰν ἀντάλλαγμα. Ἐὰν εἴχαμε ἀκολουθήσει τὴν χριστιανικὴ διδασχὴ λοιπόν, τὸ ὄνομα Ἑλλήνας καὶ ὀτιδήποτε Ἑλληνικὸ μόνο σὲ λεξικά καὶ ἐκθέματα Μουσείων θὰ βρισκόταν, γιὰ νὰ μᾶς θυμίζει πού ὀδηγεῖ ἡ παραφροσύνη καὶ ἡ ἀμάθεια.

Ὑπάρχουν ὅμως δυστυχῶς καὶ οἱ φανατικοί, μιὰ μικρὴ οὐσιαστικὰ καὶ ἀμελητέα ποσότης θηλαστικῶν στὴν Ἑλλάδα, προστατευόμενο εἶδος ἀπὸ τὸν δογματικὸν περίγυρό τους, ἀλλὰ εὐτυχῶς ὑπὸ ἐξαφάνισιν. Ἐὰν μπορεῖτε, ἀγαπητοί μου Γαλιλαῖοι ὑποκριτές, ἀγαπήστε τὸν ἐχθρό σας. Ἡ προῖστορία σας ὅμως δὲν τὸ ἀποδεικνύει, μοῦ φαίνεται, ἢ κάνω λάθος; Ἐγὼ προτιμῶ νὰ εἶμαι «ἀμαρτωλὸς» κατ' ἑσᾶς ἀλλὰ λογικὸς καὶ φυσιολογικὸς

→
 άνθρωπος με συναισθήματα και ευαισθησία. Να όργίζομαι με τους άδικοῦντες ἐχθρούς μου και να αγαπῶ τους φίλους μου. Να πολεμῶ, όταν χρειαστεί για την πατρίδα μου και όχι να ανοίγω την ἀγκαλιά μου, για να υποδεχτῶ τους ἐχθρούς της. "Όταν δέχομαι χτυπήματα, να τὰ ἀνταποδίδω, ἀρκεῖ να μὴν τὰ ἔχω δώσει πρῶτος. Να εἶμαι εἰλικρινής πρῶτα με τὸν ἑαυτό μου και ὕστερα με τους ἄλλους. Να μὴν εἶμαι ταπεινός ἀλλὰ φιλόδοξος, γιατί ἡ εὐγενής ἄμιλα γεννᾷ τὴν πρόοδο, προάγει τὴν ἐπιστήμη και ἐξελίσσει τὸ ἀνθρώπινο γένος, ἐνῶ ἡ «ταπείνωσή» σας γεννᾷ τὴν ὀκνηρία, τὴν βλακεία και πάνω ἀπ' ὅλα τίς κρυφές φιλοδοξίες και ἐγωισμό. Γιατί και ὁ ταπεινός κάτι ἐπιζητᾷ κι' αὐτός, ἀλλὰ κρυφά, δόλια: Τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν! Κι εἶναι αὐτὸς ἕνας στόχος ἀκόμα πιὸ ἀλαζονικός, με ἀκόμα μεγαλύτερες φιλοδοξίες ἀπ' αὐτὸν πού θέτει ἕνας ὀμαλὸς ἄνθρωπος. 'Ο «ταπεινός» ἐπιζητᾷ τὴν αἰώνια ἀπόλαυση και εὐδαιμονία, και γι' αὐτὸν τὸν λόγο ταπεινώνεται.

'Εμεῖς οἱ ἄνθρωποι ζητᾶμε να βοηθήσουμε τὸ ἀνθρώπινο γένος ἐδῶ στὴν γῆ, μέσα στο φυσικό του περιβάλλον. Δὲν βιαστήκαμε ἀκόμα να γίνουμε θεοί, ὅπως γρήγορα και ἐπιπόλαια τοποθέτησαν οἱ φανατικοὶ τους ἑαυτούς τους πρὶν τὴν ὥρα τους στὸν ὑποτιθέμενο παράδεισό τους χάρη στίς μετάνοιες, νηστείες και ταπεινώσεις, πού δραματίζονται ὅτι ἤδη τους ἔχουν στρώσει τὴν λεωφόρο πού οδηγεῖ στὸν παράδεισο με κόκκινα χαλιά και ὅτι ὁ "Άγιος Πέτρος θὰ τους περιμένει με τὸ κλειδί στο χέρι για να τους ἀνοίξει. 'Εμεῖς δὲν θέλουμε αἰώνια ἀπόλαυση και εὐτυχία, ἀλλὰ να βοηθήσουμε ἐδῶ τὴν κοινωνία να βγεῖ ἀπ' τὰ ἀδιέξοδά της. Μήπως ἐμεῖς οἱ φιλόδοξοι, οἱ ἁμαρτωλοὶ ἔχουμε κερδίσει ἕναν παράδεισο, πού οἱ «ταπεινοὶ» οὐτε ἔχουν φανταστεῖ ὅτι ὑπάρχει; "Ας ψάξουν πίσω ἀπ' τίς διάφορες στερήσεις και ταπεινώσεις τους να βροῦν τὸν ἑαυτό τους. "Ας ἀναζητήσουν κάτι ἀπ' τὴν πραγματική τους ἀνθρώπινη φύση. Θὰ τὴν βροῦν ἀραγε; Ποῦ εἶναι ὁ ἀνέμελος παιδικὸς ἐρευνητικὸς τους ἑαυτός; Ποῦ εἶναι οἱ ἀντιδράσεις και οἱ ἀμφιβολίες τους; Ποῦ εἶναι τὰ τόσα «γιατί», πού ἀνοίγαν ἀργὰ-ἀργὰ, ἐνῶ βάδιζαν πρὸς τὴν ἐνηλικίωση, τὰ μισάνοιχτα ἔως τότε παράθυρα τοῦ ψυχικοῦ τους κόσμου στο φῶς τῆς ἀλήθειας και τῆς γνώσης κάποτε;

Κάποτε... Κάποτε, όταν οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς ἔλεγαν στὸν Πλάτωνα: «'Εσεῖς οἱ "Ελληνες εἰστε πάντα παιδιά». "Όποιος μπορέσει να κατανοήσει, να συλλάβει τὸ νόημα πού κρύβει ἡ παιδικὴ ἐρευνητικότητα και ἀμφιβολία, τότε θὰ καταλάβει, γιατί ὁ Αἰγύπτιος ἱερέας ὀνόμαζε παιδι ἕναν ἄνδρα τῆς ἡλικίας, και τῆς μόρφωσης, και τῆς διανοητικῆς ἰσχύος τοῦ Πλάτωνα και στο πρόσωπό του ἕναν ὀλόκληρο πολιτισμὸ και λαό, τὸν "Ελληνικό.

Νέμεσις

Δὲν ὑπάρχει παρὸν και μέλλον για τὴν ἀνθρωπότητα, ἂν δὲν ξέρη τὸ παρελθόν της. 'Ο «Δαυλὸς» ἀγωνίζεται να τὸ ἀνασύρη κάτω ἀπὸ τὸν ὄγκο τοῦ ψεύδους και τῆς λησμονιάς και να τὸ ἀναστηλώσει. 'Αξίζει και εἶναι συμφέρον τοῦ καθενός, "Ελληνος ἢ μὴ, να συμπαρασταθῇ στὸν σκληρὸν αὐτὸν ἀγῶνα.

ΚΩΝ. Β. ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ

ΕΛΙΚΗ: Στὰ ἴχνη μιᾶς πανάρχαιας νέας «Πομπηίας» κάτω ἀπὸ τὸ Αἶγιο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στὸ φύλλο τῆς 11-7-91 τῆς ἐφημερίδας «Καθημερινή» ἡ κ. Ἑλένη Γαλάνη μᾶς πληροφόρησε, ὅτι κατὰ τὶς διεξαγόμενες ἔρευνες γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης στ' ἀνατολικά τοῦ Αἰγίου ἀνεσύρθη τὸ πρῶτο γεωτρητικὸ δείγμα μὲ ἴχνη τῆς ἀρχαίας πόλεως ἀπὸ βάθος 40 μέτρων. Τὸ βάθος τοῦ «τάφου» τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης, καθὼς καὶ ὅλη ἡ τοπογραφικὴ ἀνάλυση (ὕπολοισμοὶ τῶν μορφολογικῶν μεταβολῶν τοῦ χώρου, ἀναπαράστασή του πρὸ τοῦ καταποντισμοῦ, τοπογραφικὸς χάρτης κ.λπ.) προσδιορίζονται καὶ ἀναλύονται στὴν εἰδικὴ μελέτη μου, ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ ὑπ' ἀριθμ. 128 «Δελτίο» τῆς Γεωγραφικῆς Ὑπερρεσίας Στρατοῦ τὸ 1985.

Τὸ θέμα τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης ἀναβίωσε δι' ἐνεργειῶν τοῦ ἀειμνήστου δημάρχου Αἰγίου Γεωργίου Παναγοπούλου. Διὰ μέσου τούτου, λίγες ἡμέρες πρὶν πεθάνει, διετέθησαν ἀνάλογα ἀντίτυπα τῆς παραπάνω μελέτης στὴν ἀρχαιολόγο Δώρα Κατσανοπούλου καὶ στοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου Κόρνελ τῆς Νέας Ὑόρκης κ.κ. Σότερ καὶ Κρόνσηλδ πρὸς ἐνημέρωσή τους γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἐρευνῶν τους τὸ 1988. Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ σὰν μιὰ ἐλληνικὴ προσφορά σὲ ἀνύποπτο χρόνο πρὸς τὴ διεθνή ἐπιστημονικὴ κοινότητα γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ καὶ ἀνακάλυψη τῆς θαμμένης πολιτείας, ἡ ὁποία κρύβει πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα περιμένουν οἱ εἰδικοί.

2. ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΣΜΟΥ

Ἡ πόλη τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης κατεποντίσθη αὐτανδρὸς. Κανεὶς δὲν διεσώθη τοῦ φοβεροῦ σεισμοῦ τοῦ 372 πρὸ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἐπελθόντος στὴ συνέχεια κύματος τῆς θαλάσσης, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Πausanias. Τὴν μαρτυρία αὐτὴ ἔνα καὶ μόνο γεγονὸς τὴ δικαιολογεῖ. Ἡ τοπικὴ καθίζηση τῆς περιοχῆς, ὅπου ἦταν κτισμένη ἡ πολιτεία, ἡ ὁποία κατὰ τὸν Ἡρακλείδην (περὶ τὸ 330 π.Χ.) ἀπεῖχε τῆς θαλάσσης 12 στάδια (2200 μέτρα περίπου). Ἡ καθίζηση ἔφθασε σὲ ἄρκετὸ βάθος, καὶ καταπλακώθηκε ὅλη ἡ περιοχὴ ἀπὸ τὰ ὑπεράνω τῆς πόλεως κατακυλήσαντα χώματα, πέτρες, δένδρα κ.λπ., τὰ ὁποῖα ἀκολούθησαν τὴν κατακόρυφο ἀποκοπὴ τῆς περιοχῆς ἀπὸ ὕψους 320 περίπου μέτρων ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ σημερινοῦ ὑψώματος ποὺ φέρει τὸ ὄνομα Κολοκοτρώνης.

Ὁ χῶρος ἐντοπισμοῦ κατὰ πρῶτον ὑποδεικνύεται ἀπὸ τὸν Pausanias, τοποθετούμενος ἀμέσως μετὰ τὸν ποταμὸ Σελινούντα καὶ σὲ ἀπόσταση 40 σταδίων (περίπου 7500 μέτρων) ἀπὸ τὸ Αἶγιο. Κατὰ δεῦτερον λόγον ἡ ἀπόδειξη τούτου φαίνεται ἀκόμη καὶ σήμερα στὴ μορφολογία τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ὑψώματος Κολοκοτρώνης, ἡ ὁποία σήμερα παρουσιάζει μιὰ πολὺ μεγάλῃ κλίση στὰ νότια τῶν σημερινῶν χωριῶν Σελινούντος καὶ Ἑλίκης, ὅπως φαίνεται στὸν τοπογραφικὸ χάρτη. Ἡ κλίση αὐτὴ στὸν καιρὸ τοῦ καταποντισμοῦ πρέπει νὰ ἦταν σχεδὸν

κατακόρυφος.

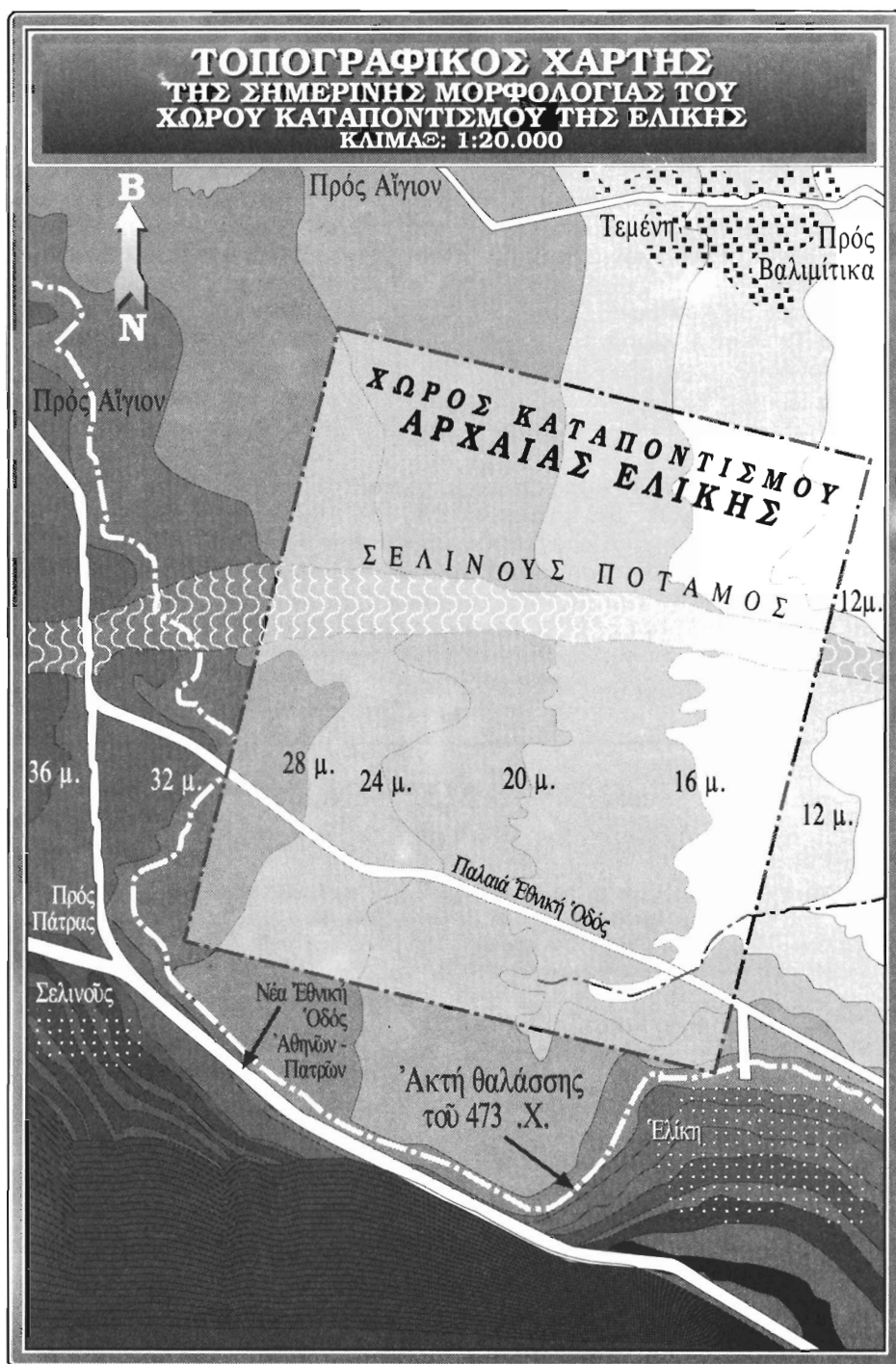
Ἡ ἀκτὴ τῆς θαλάσσης μετὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἡρεμίας ἔφθασε κάτω ἀπὸ τὸ σημερινὸ χωριὸ τοῦ Σελινούντος, τὴν σημερινὴ νέα ἐθνικὴ ὁδὸ Ἀθηνῶν-Πατρῶν καὶ τὸ σημερινὸ χωριὸ τῆς Ἑλίκης καὶ ἀναπαρίσταται μὲ διακεκομμένη γραμμὴ στὸν τοπογραφικὸ χάρτη. Ἡ ἀκτὴ αὐτὴ ἀπὸ τὸ 372 πρὸ Χριστοῦ μέχρι τὸ 170 μετὰ Χριστόν, ὅταν ὁ Πausanίας ἐπεσκέφθη τὴν περιοχὴ, μετετέθη πρὸς βορρᾶν τῆς προηγουμένης ἀπὸ τὰ φερτὰ στερεὰ ὑλικά (πέτρες - ἄμμος - δένδρα κ.λπ.), πού κατέβαζαν τὰ ποτάμια Σελινούς, Κερυνίτης καὶ Βουραϊκός, καὶ πού τὸ κύμα τῆς θαλάσσης σπρώχνοντάς τα ἐμπρός-πίσω καὶ πλάγια μεταμόρφωνε τόσο τὴν ἀκτὴ ὅσο καὶ τὸν πυθμένα τῆς ἀκρογιαλιάς. Ἔτσι ὁ μετασεισμικὸς πυθμένας τῆς ἀκρογιαλιάς εἶχε καλυφθεῖ διὰ νέων προσχώσεων καὶ ὁ Πausanίας δὲν μπορούσε νὰ δεῖ τὸν μετασεισμικὸ πυθμένα, ὅπως λέγει. Εἶδε κάποιες ἐξάρσεις τοῦ βυθοῦ ἀλλοιωμένες ἀπὸ τὴν διάθλαση τοῦ φωτὸς μέσα στὸ νερό.

Ἡ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο δημιουργηθεῖσα «ταφόπλακα» τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης ἔχει ὕψος 25 μέτρων πρὸς τ' ἀνατολικά τοῦ χάρτου καὶ 40-45 μέτρων πρὸς τὰ δυτικά καὶ νότια τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου. Ἡ πλάκα αὐτὴ ἀντιστοιχεῖ σ' ἓναν ὄγκο 15.000.000 περίπου κυβικῶν μέτρων ἐπιχωματώσεων. Ὁ ὄγκος αὐτὸς θὰ δημιουργήσῃ πρόβλημα μετακινήσεώς του, ἂν καμμιὰ φορὰ ἀρχίσουν οἱ ἀνασκαφές, γιατί θὰ πρέπει νὰ μεταφερθῇ πρὸς τὴν θάλασσα καὶ μόνο ἐκεῖ. Ἀλλὰ ἕνα ἀκόμη πρόβλημα θὰ ἀποτελέσει ἡ ἀναγκαστικὴ ἐκτροπὴ τοῦ ποταμοῦ Σελινούντος, ὁ ὁποῖος διαρρέει σήμερα τὸν χώρο τοῦ τάφου τῆς Ἑλίκης.

3. ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΙΚΗΣ

Ἡ ἀρχαία Ἑλίκη ἦταν τὸ ἀγιώτερο ἱερὸν τῶν Ἰώνων καὶ στὴν συνέχεια ἀποτέλεσε τὸ κέντρο τῆς δωδεκαπόλεως τῶν Ἀχαιῶν, ὅπου συναθροίζοντο γιὰ τὰ κοινὰ μέχρι τῆς διαλύσεως τοῦ συνδέσμου ὑπὸ τῶν Μακεδόνων. Ἡ ἀρχικὴ ἱδρυσὴ τῆς ἐντοπίζεται στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἰωνος, πρὶν ἀπὸ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο. Κατὰ τὸν Ὅμηρον (*Ἰλιάς* Β 572-575) ἡ πόλη τῆς Ἑλίκης χαρακτηρίζεται «εὐρεῖα», δηλαδὴ πλατεῖα καὶ φαρδεῖα.

Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος χρονοεντοπίστηκε ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς στὴν περίοδο 1193-1183 πρὸ Χριστοῦ, μὲ βάση τὰ λανθασμένα στοιχεῖα τοῦ Ἡρόδοτου («Εὐτέρπη» § 101, 102, 111, 112, 118). Ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος, ὅπως ἀποδεικνύεται στὶς εἰδικὲς μελέτες μου: «*Ἡ χρονολόγησις τῆς ἐλληνικῆς προϊστορίας ἀπὸ τοπογραφικά, ἀστρονομικά καὶ ἱστορικά στοιχεῖα*» (ἐκδ. «Δελτίου» Γεωγραφικῆς Ὑπηρεσίας Στρατοῦ, 1987) καὶ «*Πότε ἐγινε ὁ Τρωϊκὸς Πόλεμος*»; («Δαυλός», τεύχος 121), ἐγινε στὴν περίοδο τοῦ ἔτους 2950 μέχρι τοῦ ἔτους 2941 πρὸ Χριστοῦ. Αὐτὸ ἐπαληθεύεται ἀκριβῶς μὲ ἀναλόγους ὑπολογισμούς, πού βασίζονται στὰ στοιχεῖα τοῦ Διοδώρου Σικελιώτου («*Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη*», Βιβλ. Ι', § 61, 62, 63, 64). Ἐκ τῶν στοιχείων τούτων καὶ σὲ συσχετισμὸ μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ἐρευνῶν προκύπτει, ὅτι τὸ ἔτος 2941 πρὸ Χριστοῦ ὁ Μενέλαος ἐπιστρέφον ἐκ τῆς Τροίας συνάντησε στὴν Αἴγυπτο τὸν Φαραῶ Πρωτέα (Κετῆνα κατὰ τοὺς αἰγυπτιολόγους), ὁ ὁποῖος εἶχε διαδεχθεῖ τὸν Φαραῶ Μένδη. Ὁ Μένδης ἦταν ὁ πρῶτος Φαραῶ τῆς 1ης Δυναστείας καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς ἀποκαλεῖται Μένης ἢ Μήνης. Τοῦτο δίνει σαφεῖς ἐνδείξεις περὶ Ἑλληνικῆς παρουσίας στὴν ἡγεσίᾳ τῆς τότε Αἰγύπτου. Τὸ ἐπόμενο ἔτος, 2940 πρὸ Χριστοῦ, τὸν Πρωτέα διεδέχθη ὁ γιὸς τοῦ Ρέμφις. Ὁκτὼ γενεὲς μετὰ τὸν Πρωτέα, δηλαδὴ ὕστερα ἀπὸ 240 χρόνια (8 γενεὲς × 30 χρόνια = 240 χρόνια) βασιλέψεν ὁ Φαραῶ Χέοπας, πού κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς διαφόρων σημερινῶν ἐρευνητῶν τοποθετεῖται στὸ ἔτος 2700 π.Χ.

Τεχνική επεξεργασία χάρτη: Νίκος Κουλαυτάκης.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἡ πόλη τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης, ἡ ὁποία ἰδρύθη πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλίκης, κόρης τοῦ βασιλιᾶ Σελινοῦντος, ἀπὸ τὸν σύζυγόν της Ἴωνα, γιὸ τοῦ Ξούθου καὶ τῆς Κρέουσας, προηγείται κατὰ πολλὰ χρόνια τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ λεγόμενα τοῦ Ἀπολλοδώρου («Βιβλιοθήκη», βιβλ. Α', § 49-79), ἀπὸ τοῦ Διομήδους, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος στὸν Τρωϊκὸ πόλεμο, μέχρι τοῦ Ξούθου, ποῦ ἦταν γιὸς τοῦ Ἑλλήνου, εἶχαν μεσολαβήσει δέκα γενεές ἢ 300 χρόνια περίπου. Ὅποτε μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἴωνα εἶχαν παρέλθει 270 χρόνια.

Ἐκ τούτου προκύπτουν:

Ἐναρξη Τρωϊκοῦ πολέμου:

2950 πρὸ Χριστοῦ.

Ἀπὸ Διομήδους μέχρι καὶ Ἴωνος:

270 χρόνια.

Ἀρχικὴ ἵδρυση Ἑλίκης:

3220 πρὸ Χριστοῦ.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἡ «ταφόπλακα» τῆς ἀρχαίας Ἑλίκης, ἡ ὁποία κεῖται ἀνάμεσα στὰ σημερινὰ χωριὰ Ἑλίκη, Σελινοῦς, Βαλιμίτικα καὶ Ἅγιος Ἀθανάσιος Αἰγίου, κρύβει πολὺ περισσότερα καὶ ἀρχαιότερα ἀπὸ ὅσα ἀναμένουν οἱ εἰδικοί, γιατί ἀριθμεῖ μέχρι τῆς «ταφῆς» τῆς προϊστορίας 2848 χρόνων περίπου. Ἡ πόλη τῆς ἀγνοουμένης ἀρχαίας Ἑλίκης εἶναι περίπου «συνομήλικη» τῶν ἀγνώστων ἀκόμη προϊστορικῶν πόλεων Ἰθάκης, Ἰλίου καὶ Σχερίας τῶν Φαιάκων. Ὅλες αὐτὲς ἔχουν πολλὰ νὰ μᾶς ποῦν, ἂν ποτὲ ἔλθουν στὸ φῶς τοῦ παρόντος, καὶ θὰ συμπληρώσουν τὸν «καμβᾶ» τῆς προϊστορίας μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ Μνῆμες τοῦ Ἀσπρομόντε

[Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ 8ου διεθνoῦς διαγωνισμοῦ ποιήσεως, ποῦ ἔγινε τὴν 30ῃ καὶ 31ῃ Μαΐου ἐ.ἐ. στὴν Μπόβα Μαρίνα τῆς ἑλληνοφώνου Καλαβρίας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ συλλόγου «Γυαλὸς τοῦ Βούα», τὸ Α' Βραβεῖο Ποιήσεως ἀπενεμήθη στὸν Ἑλληνα Γεώργιο Μεταξᾶ, γιὰ τὸ ποίημά του ποῦ ἀκολουθεῖ].

*Παντοῦ πέτρες λαξεμένες,
ἀτέλειωτη γνώση,
μαρμάρου κομμάτια
στὸ χῶμα.*

*Κληρονομιά ἡ γλῶσσα,
τὰ φεράγγια
γρανιτένια σχήματα,
μιὰ γένυση ἐρημιᾶς.
Στὸν κόρφο τῆς γῆς σου
κρυμμένη ἡ Ἑλλάδα
μυστήριον βγάζει,
λιοπύρι καὶ θάλασσα,
μιὰ τρυφερὴ γραφή.*

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΑ

ἼΑθοιο Φοινικιστῶν

Εἰς φυλλάδιον, πού κυκλοφόρησε ὁ Ε.Ο.Τ. («Ἑβραϊκὰ ἀξιοθέατα στὴν Ἑλλάδα»), ὑπάρχει μιὰ εἰκόνα-φωτογραφία «Τοῦ θρόνου τοῦ Μωϋσῆ» στὴ Δῆλο... Καί-ρὸς εἶναι, μετὰ ἀπὸ τὴν πληροφορία-ἐκπληξη ὅτι «Οἱ Σπαρτιάτες κατὰγονται ἀπ' τὸν Ἀβραάμ» (βλέπετε «Δαυλὸν» τ. 99, Μάρτιος 1990, σελ. 5684 κ.έ.), νὰ μᾶς πούν αὐριο ὅτι ὁ Ἀπόλλων κι ἡ Ἄρτεμις εἶναι... παιδιὰ τοῦ Μωϋσέως.

Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ Ρωμαῖκο Κρατίδιο

Αὐτὲς τίς μέρες τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ τὸ ἐλληνικὸ κράτος πλήρωσαν στὴν Ἀγγλία 2 δισεκατομμύρια δραχμὲς περίπου, ὡς ἐξέταστρα γιὰ τὴν ἀπόκτηση κά-ποιου τίτλου τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας... Σύμφωνα μὲ ἐγκυρες πηγὲς τὸ 1978, ὅταν ἐτίθεντο οἱ βάσεις δημιουργίας τῆς Ε.Ο.Κ., φυσικὸ ἦταν νὰ συζητηθῇ καὶ τὸ πρό-βλημα μιᾶς κοινῆς γλώσσας γιὰ τὰ κράτη-μέλη τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης, καὶ ἡ καθηγήτρια Πανεπιστημίου κ. Κλαῖρ Πρεὸ πρότεινε ὡς τοιαύτην τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα. Δὲν γνωρίζομε, ἂν καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ — ὅπως καὶ στὶς Η.Π.Α. — ἔχασε ἡ γλῶσσα μας τὴν ἐκλογὴ γιὰ μία ψήφο... Γνωρίζομε πάντως, ὅτι τὸ ἐλληνικὸ κράτος οὔτε πού καταδέχθηκε ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὸ «ἐλασσον» αὐτὸ θέ-μα, καὶ βέβαια οὐδέποτε ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειά του πρὸς τὴν ἐν λόγῳ καθηγή-τρια. Κι ὅμως πέραν τῶν ἄλλων φαντάζεσθε πόσο συνάλλαγμα θὰ εἰσέρρειε γιὰ τὴν ἀπόκτηση ἀπ' τοὺς Εὐρωπαίους τίτλου ἐλληνικῆς γλώσσας; Θὰ μοῦ πεῖτε τώρα, ὅτι τὸ ἐλληνικὸ κράτος «ἀδυνατεῖ» νὰ μάθῃ ἐλληνικὰ στὰ Ἑλληνόπουλα, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι μιὰ ἄλλη ἱστορία...

Ὀλιγορία καὶ τρεχάματα

Τὸ 1959 τὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης, προκειμένου νὰ συγγράψῃ τὸ «Βιβλί-ο τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης», κάλεσε τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη νὰ στείλουν τίς συνεργα-σίες-ἀπόψεις τοὺς σχετικὰ μὲ τὸ λαὸ καὶ τίς μειονότητές τους, τοὺς ὁμορους λα-οὺς, τὴν ἱστορία τους κ.ο.κ. Τὸ ἐλληνικὸ κράτος καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ, ἐν-νοεῖται, ἐκώφευσεν, μ' ἀποτέλεσμα νὰ συμπληρωθῇ τὸ βιβλίο καὶ στὰ λήμματα πού μᾶς ἀφοροῦν μὲ πληροφορίες τῶν Σκοπιανῶν, τῶν Βουλγάρων, τῶν Ἰταλῶν κ.λπ. Τὸ βιβλίο κυκλοφόρησε τὸ 1978 καὶ περιέχει, καθὼς εἶναι φυσικὸ, ὅλα τὰ ψεύδη σχετικὰ μὲ τὸ «μακεδονικὸ ἔθνος», τοὺς «Τούρκους» τῆς Θράκης κ.ο.κ. Τὸ ἐλληνικὸ κράτος παρὰ ταῦτα οὐδεμίαν ἀνασκευὴν ζήτησε, δηλαδὴ ἀδιαφόρησε παντελῶς. Σήμερα τρέχουν ἀκατάπαυστα πρωθυπουργός, ὑπουργοὶ καὶ λοιποὶ παράγοντες, προκειμένου νὰ διορθώσουν τ' ἀδιόρθωτα καὶ νὰ πείσουν τοὺς ἡγέ-τες τῆς Δύσης ὅτι ὁ κ. Γκληγκόρωφ ψεύδεται... Εἶχαν δίκιο λοιπὸν οἱ παλιοί, πού ἄλεγαν ὅτι «ὅποιος δὲν ἔχει μυαλὸ ἔχει πόδια»!

Γιὰ τὴν Μακεδονία

Ἡ Βρεταννικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια στὴν ἐκδοσὶ τοῦ 1945 καὶ συγκεκριμένα στοὺς γεωγραφικοὺς ἀτλαντές της τὴν ὀνομασία «Μακεδονία» τὴν ἔχει μόνο στὸν χῶρο τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους καὶ πουθενὰ ἄλλου. Ἐπειδὴ ἡ Βρεταννικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια ἐκτιμᾶται ἰδιαίτερος ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς γιὰ τὴν ἐγκυρότητά της, θὰ ἔπρεπε τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν μας νὰ τὴν χρησιμοποιοῦ ὡς ἐπιχείρημα.

Ὁ Σωκράτης

Μερικὰ χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν Μαντρὰς τῶν Ἰνδιῶν ζῇ ὁ ὑπέργηρος Ἰνδὸς «Γκουροῦ» Σανκαρτσαρία, στὸν ὁποῖο προσέρχεται πλῆθος κόσμου, γιὰ νὰ τὸν δῇ καὶ νὰ τὸν ἀκούσῃ. Διερχόμενος ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ Ἕλληνας ἱατρός δρ. Ν. Λύρας: «Ὅταν τὸν πληροφόρησε ὅτι εἶναι Ἕλληνας, ὁ Ἰνδὸς τοῦ εἶπε: «Πήγαινε, διάβασε Σωκράτη».

Ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ἀγνοοῦν αὐτὸ πού γνωρίζουν στὸ Μαντρὰς τῶν Ἰνδιῶν. Πράγματι οὔτε οἱ Φιλοσοφικὲς Σχολές οὔτε τὰ λεγόμενα πνευματικὰ ἰδρύματα οὔτε ἡ Ἀκαδημία οὔτε οἱ ἐκδοτικοὶ οἴκοι οὔτε τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ ἐγκυκλοφόρησαν βιβλία βιογραφίας καὶ διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους. Πού λοιπὸν οἱ Ἕλληνες νὰ μελετήσουν τὸν Σωκράτη, ὅταν δὲν κυκλοφοροῦν βιογραφίες του καὶ ἐκλαϊκευμένες ἐκδόσεις τῆς διδασκαλίας του;

Στὴν Ἑλλάδα κυκλοφοροῦν βιογραφίες τοῦ Χίρο-Χίτο (!), τοῦ Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ (!!), τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ (δίτομη!!!) καὶ ὁποιαδήποτε μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε, ἀλλὰ τοῦ Σωκράτη δὲν ὑπάρχουν (πλὴν μιᾶς πού ἐκδόθηκε μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία). Γιατί; Ἀκόμη λοιπὸν ὁ Σωκράτης ἐνοχλεῖ καὶ πρέπει νὰ τοῦ κλείνουν τὴν φωνή; Προφανῶς γι' αὐτὸ οἱ πανεπιστημιακὲς σχολές δὲν δίνουν γιὰ διδακτορικὲς διατριβὲς θέματα ἀπὸ τὴν ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Σωκράτη. Προφανῶς γι' αὐτὸ ἡ Ἀκαδημία δὲν προτείνει πρὸς βράβευσιν ἐργασίες γιὰ τὸν Σωκράτη. Προφανῶς γι' αὐτὸ τὰ πνευματικὰ ἰδρύματα τιμοῦν τὸν Νερούντα, τὸν αἰδεσιμώτατο Ντούτου, τὸν Νέλσον Μαντέλα, ἀλλὰ ὄχι τὸν Σωκράτη.

Εὐτυχῶς ὅμως ὑπάρχουν οἱ ξένοι, πού ἀκόμη κι' ἀπὸ τὸ μακρινὸ Μαντρὰς προτρέπουν: «Διαβάστε Σωκράτη!»

Ἀπορία

Στὴν Σχολικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια «ΥΔΡΙΑ» (ἐκδ. «Ἀξιοτέλλη», Ἀθ. 1984) διαβάζομε: «Ἀντισιμητισμός... Ἀποκορύφωμα ἀντισιμητισμοῦ ἦταν οἱ διωγμοὶ τοῦ Χίτλερ. Ἐξ ἑκατομμύρια Ἑβραῖοι ἐξοντώθηκαν στὰ φοβερὰ κρεματόρια» (ἐνθ. ἀνωτ. τόμος 2, σελ. 415)· καὶ πῶς κάτω: «Ἑβραῖοι... Στὴ διάρκεια τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου οἱ Ἑβραῖοι γνώρισαν ἐξοντωτικὸ διωγμὸ ἀπὸ τὸ Χίτλερ... ὑπολογίζεται ὅτι ἀφανίστηκαν ἀπὸ τίς κακουχίες, τίς στερήσεις, τίς ὁμαδικὲς σφαγὲς ἢ κἀκαν ζωντανοὶ σὲ φούρνους περίπου 6.500.000 Ἑβραῖοι» (ἐνθ. ἀνωτ. τόμος 4 σελ. 1153). Πῶς γίνεται ἀραγε στὴν ἴδια ἐγκυκλοπαίδεια ἀπὸ τὸν ἑνα τόμο στὸν ἄλλον τὰ θύματα Ἑβραῖοι νὰ αὐξάνουν κατὰ 500.000!;

Αἴσα

ΑΛΚΕΤΑΣ

400.000 "Έλληνες «Βλάχοι» στὰ Σκόπια καὶ στὴν Ἀλβανία

Ὁ «Δαυλός» ἐπανέρχεται (ἴδε τεύχη 126, 127, 130, 131, 132, 133) στὴν προσπάθεια τῶν διεθνῶν κύκλων νὰ ἀποδείξουν τὸ ἄσχετον τῶν Ἑλλήνων μὲ τὸν τόπο τους ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς... «καθόδου τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὶς στέπες» μέχρι σήμερα. Ἡ προσπάθεια ἀμφισβήτησεως τῆς αὐτοχθονίας τῶν πληθυσμῶν τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου ἄρχισε περὶ τὸ 1835, λίγο μετὰ τὴν ἱδρυση τοῦ νεοελληνικοῦ κρατιδίου, καὶ εἶχε σκοπὸ νὰ σταματήσει τὸ ἐντονο ρεῦμα φιλελληνισμοῦ, ποὺ πλημμύριζε τὴν Εὐρώπη. Τότε συγχρόνως μὲ τὸ φάντασμα τῶν «Ἰνδοευρωπαίολογισμῶν» οἱ ἐξουσιαστὲς ἐμφάνισαν στὴν Ἑλληνικὴ Χερσόνησο καὶ ἄλλα φαντάσματα «συμπαγῶν ξένων φυλῶν» (Τούρκων, Σλαβῶν, Ἀλβανῶν καὶ Βλάχων), «ποὺ πλημμύρισαν τὰ

Ἡ ἐλληνικότης τῶν Φυλάχων-Βλάχων

1. Ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸ ἀπὸ τὴν παλιότερη καὶ τὴν πιὸ σύγχρονη βιβλιογραφία, ὑπάρχουν βέβαια πολλὲς καὶ διάφορες ἐτυμολογικὲς ἐρμηνεῖες γιὰ τὸ σχηματισμὸ τοῦ ὀνόματος Βλάχος (μὲ φερόμενα λ.χ. ὡς πρωτότυπα τὰ Φελλάχος, Σλάβος, βλήχημα, Gallus κ.ά.), ἀλλὰ ἡ ἄποψη ποὺ ἐπικρατεῖ γενικὰ σήμερα γιὰ τὴν προέλευση τοῦ ὀρου, καὶ ἔχει σχεδὸν παγιωθεῖ ἀπόλυτα στὴ συνείδηση τῶν περὶ τὰ γλωσσικὰ ἐντυφώντων, ταυτίζεται μὲ τὴν ἐκδοχὴ τοῦ πρώτου διδάξαντος, τοῦ Βυζαντινοῦ λόγιου καὶ ιστοριογράφου Νικήτα Χωνιάτη (1155/1157 - 1215/1216)¹, ποὺ ἐμμέσως ἀνάγει τὸν τύπο στὸ ἐθνωνύμιο Volcae, -arum, ἄρσ. (= δύο Κελτικὰ φύλα, ποὺ κατοικοῦσαν παλιὰ στὴ Γαλατία καὶ μιλοῦσαν τὴ Λατινικὴ γλῶσσα· Caes. De bel. Gall. 6.24, 2 7.7, 4 7.64, 6 καὶ De bel. Civ. 1.35, 4· Liv. 21. 26, 6· Στράβ. C 186 - 188/4. 1, 12-13)². Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὴν ἐρμηνεῖα αὕτη, ὁ ὄρος Volcae μεταδόθηκε πρῶτα στοὺς Γερμανοὺς μὲ τὸν τύπο Wallachen, πέρασε στὴ συνέχεια καὶ στὴ γλῶσσα τῶν Σλάβων (μὲ ἀρχικὸ σλαβικὸν τύπο *Vlachŭ), καὶ ἔγινε ἔτσι γνωστὸς καὶ στοὺς Ἕλληνες τοῦ Βυζαντίου (πβ. τὸ σχηματισμὸ Βλάχοι).

2. Ἀλλὰ ὥστόσο γιὰ τὴν ἐτυμολόγησιν τοῦ ὀνόματος Βλάχος, εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖο νὰ συνεκτιμηθοῦν σοβαρὰ καὶ κάποια ἄλλα σημαντικὰ στοιχεῖα, ποὺ εἶναι συνοπτικὰ τὰ ἑξῆς:

α) Ἡ ξεχωριστὴ καὶ ἀναμφισβήτητη βαρύτητα ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχει συναφῶς ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννη τοῦ Λυδοῦ (6ος μ.Χ. αἰῶνας), ὁ ὁποῖος στὸ βιβλίον του «Περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ρωμαίων Πολιτείας» (261, 68 ἔκδ. Βόννης) ξεκαθαρίζει ὀριστικὰ πᾶς καὶ μὲ τρόπο τελεσιδίκου καὶ ἀμετάκλητο τὸ πρόβλημα τῆς λατινογλωσσίας τῶν Ἑλλήνων: «Νόμος ἀρχαῖος ἦν πάντα μὲν τὰ ὅπως οὖν πραττόμενα παρὰ τοῖς ἐπαρχοῖς, τάχα δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις τῶν ἀρχῶν, τοῖς Ἰταλῶν ἐκφωνεῖσθαι ῥημασιν..., τὰ δὲ περὶ τὴν Εὐρώπην πραττόμενα πάντα τὴν ἀρχαιότητα διεφύλαξεν ἐξ ἀνάγκης, διὰ τὸ τοὺς αὐτῆς οἰκίτορας, καίπερ Ἑλλήνας ἐκ τοῦ πλείονος ὄντας, τῇ τῶν Ἰταλῶν φθέγγεσθαι φωνῇ, καὶ μάλιστα τοὺς δημοσιεύοντας» (= Ὑπῆρχε ἀρχαία συνήθεια, ὅλα βέβαια ὅσα συνέβαιναν μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο στὶς διοικήσεις τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ἴσως ἀκόμη καὶ στὶς ἄλλες κρατικὲς ὑπηρεσίες, νὰ κοινοποιοῦνται στὴ φραστικὴ διατύπωση τῶν Λατίνων..., καὶ ὅσα πάλι συνέβαιναν μέσα στὴ Βαλκανικὴ Χερσόνησο, κι αὐτὰ ὅλα κράτησαν ἀπὸ ἀνάγκη τὴν ἀρχαία μορφήν τους, ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἦσαν Ἕλληνες στὴν πλειονότητά τους, μιλοῦσαν ὥστόσο στὴ Λατινικὴ γλῶσσα, καὶ προπαντὸς ὅσοι ἀσκούσαν δημόσιο ἐπάγγελμα)· πβ. καὶ Πρίσκου «Τὰ Σωζόμενα» 190 καὶ 206, ἔκδ. Βόννης (= 5ος μ.Χ. αἰῶνας).

Βαλκάνια τὸν Μεσαίωνα καὶ ἐξαφάνισαν τοὺς "Ελληνες". Τὸ «Βλάχικο» ἢ «'Αρομούνικο μειονοτικὸ θέμα τῆς 'Ελλάδος» εἶναι «κεφάλαιο» τῆς προσπάθειας αὐτῆς καὶ ἀφοροῦσε τοὺς διγλωσσους λατινόφωνους τῆς νότιας 'Ελληνικῆς Χερσονήσου, οἱ ὅποιοι ἀνάλογα μὲ τὴν περιοχὴ πού ζοῦσαν, μιλοῦσαν (παράλληλα πρὸς τὴν 'Ελληνικὴν) τὴν 'Αλβανικὴν ἢ τὴν Σλαυικὴν ἢ καὶ τὴν Τουρκικὴν.

Περὶ τὸ 1914 οἱ διγλωσσοὶ λατινόφωνοι, πού ζοῦσαν στὶς περιοχὲς τῆς 'Ελλάδος, τῆς 'Αλβανίας καὶ τῆς Ν. Σερβίας (Σκόπια), πλησιάζανε τίς 500.000. Σήμερα οἱ πληθυσμοὶ πού χρησιμοποιοῦνε πολὺ περιορισμένα πλέον τὸ λατινοφανεῖς ἰδίωμα, ἀφομοιούμενοι γλωσσικὰ ἀπὸ τὸν περίγυρο, παραμένουνε περίπου στὸν ἴδιο ἀριθμὸ. Ἔτσι περὶ τίς 400 χιλ. ζοῦνε στὴν 'Αλβανία καὶ στὰ Σκόπια (150.000 καὶ 250.000 ἀντίστοιχα) καὶ 80 χιλ. στὴν 'Ελλάδα ("Ἡπειρο, Δ. Μακεδονία, Θεσσαλία). Οἱ πλησιέστεροι σ' αὐτοὺς λατινόφωνοι ἀλλὰ διαφέροντες ἀνθρωπολογικὰ καὶ ἱστορικὰ πληθυσμοὶ τοῦ Αἴμου εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Ρουμανίας (πού ὅλοι σχεδὸν λατινοφώνουν), ἐνῶ στὶς περιοχὲς τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Α. Θράκης ἡ Λατινικὴ μᾶλλον ἔχει τελείως ἐξαλειφθεῖ.

β) Ὁ ἄμεσος συσχετισμὸς καὶ ἡ τελικὴ συνταύτιση τῶν Περραιβῶν καὶ τῶν Βλάχων, γεγονός τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ἀπὸ καιρὸ ἐπισημάνει ὁ καθηγητὴς Ἀντὼν Κεραμόπουλος σὲ δύο μελετήματά του³. Γράφει λοιπὸν μεταξὺ ἄλλων ὁ παραπάνω πανεπιστημιακὸς καθηγητὴς καὶ ἀκαδημαϊκός: «Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα κατήρχοντο ἐκ τῶν γειτονικῶν ὁρέων... κτηνοτρόφοι... καὶ διέμενον μετὰ τῶν κτηνῶν τῶν εἰς τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα κατὰ τὴν ψυχρὰν περίοδον τοῦ χειμῶνος καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τὰ ὄρη περὶ τὸ ἔαρ. Οὗτος ἦτο ὁ βίος τῶν ἀρχαίων Περραιβῶν, ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐλληνογλώσσων βεβαίως. Ἀλλὰ αὐτὸς οὗτος εἶναι καὶ ὁ βίος τῶν σημερινῶν Βλάχων, λατινογλώσσων ὅμως». Καὶ ἄλλοῦ πάλι μὲ τὴν ἴδια σαφήνεια ἐπισημαίνει: «Μόνοι εἶναι διακριτοὶ οἱ Περραιβοὶ διὰ τὸν ἰδιάζοντα βίον τῶν εἶναι μετανάσται. Ἀλλὰ μετανάσται εἰς τὰ αὐτὰ μέρη εἶναι σήμερον οἱ Βλάχοι... Ἡ λατινογενὴς γλῶσσα, ἣν ἔχουν σήμερον οἱ Βλάχοι, ἐπεδήμησεν εἰς τὴν Μακεδονικὴν ἢ Ἡπειρωτικὴν ἢ Θεσσαλικὴν κοινὴν ὄρεινὴν ἢ τὴν πεδινὴν χώραν ἐπὶ τῆς Ρωμαιοκρατίας»⁴.

γ) Τὸ ὄντως περίεργο γεγονός ὅτι τὸ γερμ. ὄνομα *walach/wallach* ἀρσ. (= ἐκτομίας ἵππος), καὶ ὡς ἐθωνόμιο *Wallach/Wallachen* (= Βλάχοι), μαρτυρεῖται γιὰ πρώτη φορὰ μόλις σὲ κείμενο τοῦ 1497⁵, — πέντε δηλ. ὁλόκληρους αἰῶνες ὕστερα ἀπὸ τὴν πρώτη μνεῖα τῶν Βλάχων πού γίνεται ἀπὸ τὸν Κεδρηνό (976 μ.Χ.) καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Βυζαντινοὺς συγγραφεῖς τοῦ 10ου μ.Χ. αἰῶνα καὶ παρά ταῦτα ὁ ὅρος *Βλάχος* ὑποτίθεται ὅτι ἀποτελεῖ γερμανικὸ δάνειο, διαμέσου μάλιστα τῆς Σλαβικῆς Γλώσσας (πβ. βουλγ. *Vlach*).

Ὅλα ἐπομένως τὰ στοιχεῖα αὐτά, ἀνεξάρτητα καὶ σὲ συνδυασμὸ, ὁδηγοῦν εὐθὺς στὸ ἀκριβὲς ἀντίθετο συμπέρασμα σὲ σχέσιν μὲ τὴν ἐπικρατοῦσα ἀποψη γιὰ τὸ ἔτυμο τοῦ ὀνόματος *Βλάχος*: ὅτι δηλ. ὁ ἀρχικὸς καὶ πρωτότυπος σχηματισμὸς, μὲ λογικὴν ἀκολουθία καὶ φυσικὴν ἀναγκαιότητα, ὀφείλει νὰ εἶναι ἐξάπαντος — ὅπως καὶ εἶναι πράγματι — ἑλληνικὸς. Καὶ αὐτὴν προφανῶς τὴν τετράγωνην ἀλήθεια θὰ προσπαθήσουμε νὰ τεκμηριώσουμε στὴ συνέχεια.

3. Γιατί ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὀνόματος *Βλάχος* εἶναι γνήσια καὶ αὐτούσια ἑλληνικὸς, καὶ ἄμεσα παράγωγος τῶν (*Φυλακός/φύλακος/φύλαξ*) **φυλάκ-γω*⇒*φυλάττω/φυλάσσω* καὶ τοῦ νεότερου (- μεσαιωνικοῦ) ἑλληνικοῦ **φυλάζω/φυλάγω*, κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἐξελικτικὴ πορεία:

Ἀπὸ τὸ ρῆμα δηλ. *φυλάττω/φυλάσσω* ἔχουμε βέβαια τὸν ἐνεργητικὸ παρακείμενο *πε-φύλαχ-α* (πβ. Ξενοφ. *Κύρ. Παιδ.* 8.6,3, Πλάτ. *Νόμ.* 632α· Δείναρ. 1,9 Ἀθῆν. 10,408 Γ), καὶ φυσικὰ τὴν ἀντίστοιχη μετοχὴ *πε-φύλαχ-ώς* (πβ. Πλάτ. *Νόμ.* 632 α), ἀπὸ τὴν ὁποῖαν εὐκόλα καὶ ἀβίαστα προφανῶς μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἑλλειπτικά καὶ

Μέχρι τὸ 1835 περίπου δὲν σκέφτηκε ποτὲ κανένας ἑλληνόφωνος, ὅτι οἱ λατινόφωνοι γείτονές του ἦταν ξένοι πρὸς αὐτόν. Οὔτε οἱ ἴδιοι οἱ λατινόφωνοι εἶχαν ποτὲ σκεφθεῖ, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι κάτι ἄλλο ἀπὸ ἐγχώριοι "Ἕλληνες. Περὶ τὸ 1835 ὁμως τὸ ἐξουσιαστικὸ κέντρο τῆς Ρώμης ἄρχισε νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς λατινόγλωσσους τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου. Οἱ «ἄρχοντες τῆς Ρώμης» παρὰ τὰ «ἀβαντάζ» τῶν διαδεδομένων στὴν Εὐρώπῃ λατινογενῶν γλωσσῶν καὶ τοῦ καθολικισμοῦ τῆς ἦταν ἀδύνατο βέβαια νὰ διεκδικήσουν τοὺς λατινόφωνους τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ποὺ ἦταν χῶρες δυνατὲς (καὶ ἀποικιοκρατικές). Ἔτσι στραφῆκαν πρὸς τοὺς χαυνωμένους ἀπὸ τὴν Τουρκοκρατία λατινόφωνους τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου. Τὸ "Mare Nostrum" καὶ ἡ Χερσόνησος τοῦ Αἴμου ἦταν, ἀνεξαρτήτως πολιτικῆς ἢ θρησκευτικῆς ἡγεσίας, πάντοτε περιπόθητα στὴν Ρώμῃ. Δῶσανε λοιπὸν μάχῃ μὲ τοὺς «Πανσλαβιστὲς» γιὰ τὴν ἐπιρροή στὴν λατινόφωνη Ρουμανία καὶ τὴν κερδίσαν. Καὶ τότε μὲ κέντρο τὴν Ρώμῃ καὶ ὄργανο τὸ Βουκουρέστι ἄρχισε νὰ σχεδιάζεται τὸ νέο «ρωμαϊκὸ ὄνειρο στὰ Βαλκάνια». Οἱ

μὲ ἀφαίρεση τοὺς ὑποθετικούς καὶ ἀμάρτυρους τύπους *φυλαχῶς/*φυλαχός (ὅπως ἀκριβῶς καὶ: πε-φυλαγμένος⇒φυλαγμένος) καὶ στὴ συνέχεια, ἀπὸ συμφυρμὸ μὲ τὴ μετοχή τοῦ ἐνεστώτα (ἦτοι: *φυλαχός + φυλάσσω: πβ. καὶ φυλάζας), τὸν ἐνδιάμεσο τύπο *φυλάχος/*φλάχος = Βλάχος (= φύλαξ, φύλακος, φρουρός: πβ. τὸ κύρ. ὄνομα Φύλακος, ὃ "Ὀμηρ. Ζ 35, ο 231, κ.ά.). Μὲ τὸν ἴδιο καταφανέστατο τρόπο ἔχει ἐπίσης σχηματισθεῖ καὶ τὸ ἀνάλογο μεσαιωνικὸ ὄνομα διδαχός/διδάχος (= διδάσκαλος, δάσκαλος), ἦτοι: διδάσκω, παρακείμε. δεδίδαχ-α: μετοχή δε-διδάχως ⇒ *διδαχός/διδάχος (καὶ ὄχι — ὅπως γενικὰ πιστεύεται — ἀπὸ τὸ διδαχῇ: πβ. δε-διδαγμένος ⇒ διδαγμένος), καὶ τελικὰ μὲ συμφυρμὸ: διδαχός + διδάσκων/διδάσκαλος ⇒ διδάχος: πβ. καὶ: ὀπ-ἄλλυμαι, παρακείμε. ὀπ-ῶλωλα: μετοχή ἀπ-ῶλωλως ⇒ μεσαιων. παλαλός, καὶ παράλληλα (μὲ ἀναλογικὴν ἐπίδραση τῶν συνώνυμων ζαβός, ραιβός, σκαμβός, στραβός, κ.ά.π.): παλαβός.

4. Καὶ πρέπει ἀκόμη νὰ προσθέσουμε συμπληρωματικά, ὅτι εἶναι ἐξάλλου δυνατόν νὰ καταλήξουμε στὸ ἴδιο ἐνδεχομένως θετικὸ καὶ ἀναγκαῖα ἀναμενόμενο ἀποτέλεσμα, τῆς ἐτυμολογικῆς δηλονότι κλίμακας φυλάττω/φυλάσσω ⇒ *φυλαχός/*Φυλάχος ⇒ *Φλάχος/Βλάχος, καὶ ἀπὸ ἄλλῃ παράλληλα συλλογιστικὴ προσπέλαση, ποὺ φαίνεται μάλιστα ἀπλούστερη, καὶ εἶναι συνεπῶς καὶ περισσότερο πιθανή. Ἦτοι: (φυλάσσω ⇒)/*φυλάζω ⇒ φυλάγω: μετοχή φυλάγων ⇒ *φυλάγος ⇒ *φλάγος/Βλάχος, ὅπως ἀκριβῶς καὶ: *ἀγέρ-γω/ἀγείρω καὶ ἀγείρων/γέρων ⇒ γέρος (πβ. "Ὀμηρ. Δ 377 «λαὸν ἀγείρων», καὶ ἀγέρωχος, γερονσία), βαστάζω καὶ βαστάζων ⇒ βαστάζος, δέρκομαι/ἄορ. β' ἔ-δρακ-ον καὶ δρακὼν/δράκων ⇒ δράκος, καὶ πολλὰ ἄλλα⁸. πβ. τοὺς τύπους φυλάγω καὶ φλάγου (μὲ σίγηση/συγκοπή καὶ κῶφωση, στὰ βόρεια ἰδιώματα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς), καθὼς καὶ τὸ σύνθετο ἀ-φύλαγος (= ἀφύλακτος, ἀφύλαχτος).

5. Ὁ ἀμάρτυρος αὐτὸς τύπος *φυλάχος/*φυλάγος (= φυλάσσω/πεφυλαχῶς, καὶ φυλάγων) εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ διαιωνίζεται πράγματι σὲ κάποιο κείμενο τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς, καὶ πρὶν ἀπὸ τὴ βέβαιη μετέλιξή του στὸν ὀριστικὸ πιά καὶ πάγιον σχηματισμὸ Βλάχος⁹: ἀλλὰ εἶναι καὶ πάλι, ἀπεναντίας, ἐξίσου πιθανὸν νὰ ἔχει λειτουργήσει ἐντελῶς αὐτόματα καὶ ἀκαριαῖα ἡ τυπολογικὴ μετάπτωση τοῦ παράγωγου ὀνόματος *φυλάχος/*φυλάγος, χωρὶς καν νὰ προλάβει νὰ ἀποτυπωθεῖ ἀνεξίτηλα ἡ σύστοιχὴ του ἔννοια στὸν μορφολογικὰ ἐνδιάμεσο καὶ μεταβητικὸν αὐτὸν τύπο: ἔτσι ποὺ μοιραῖα νὰ ἔχει ἤδη παντελῶς καὶ ὀριστικὰ χαθεῖ ἡ ἐτυμολογικὴ καὶ σημασιολογικὴ διαφάνεια τοῦ ὄρου: πβ. Βλάχος (= Φύλακος, φύλαξ). Καὶ δυστυχῶς δὲν ἔχει ὁλοκληρωθεῖ ἀκόμη τὸ ἱστορικὸ Λεξικὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, οὔτε ἐπίσης — ἐιδικότερα — καὶ τὸ «Λεξικὸ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημόδου Γραμματείας» τοῦ καθηγητῆ κ. Μανόλη Κριαρᾶ, γιὰ νὰ διερευνηθεῖ τὸ πρᾶγμα σ' ὅλο του τὸ βάθος.

Ρουμᾶνοι με τὴν τεράστια οικονομικὴ βοήθεια τῶν Λατίνων ἄρχισαν νὰ ἐνδιαφέρονται ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς δίγλωσσους λατινόφωνους τῆς νότιας Ἑλληνικῆς Χερσονήσου με μόνον δεδομένο τὴν λατινοφάνεια τῆς γλώσσας τους. Βοηθούς τους εἶχανε τοὺς μορφωμένους «καλόγερους» τῶν γαλλικῶν καὶ παπικῶν καθολικῶν ταγμάτων (Λαζαριστές, Ἱησουῖτες, Καπουτσίνους κ.λπ.), καὶ ἡ ὅλη προπαγάνδα διεκρήρυσσε πῶς οἱ λατινόγλωσσοι ἦταν ἀπόγονοι λαῶν ποὺ μετανάστευσαν στὰ νότια τοῦ Αἴμου τὴν ἐποχὴ τῆς Ρωμαϊκῆς παντοκρατορίας καὶ τοῦ Βυζαντίου. Καὶ ἐπειδὴ θὰ ἦτανε παράλογο, ἡ Ἱταλικὴ χερσόνησος (ποὺ κατὰ τὸ ἥμισυ τουλάχιστον στοὺς προχριστιανικοὺς χρόνους ἐλλήνοφωνοῦσε) νὰ διέθετε τόσο τεράστιους πληθυσμούς, ὥστε νὰ ἐποικίσει Δύση καὶ Ἀνατολή, προκρίθηκε σὰν εὐλογοφανέστερος ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι κατὰ τὸν Μεσαίωνα (ἄγνωστο φυσικὰ πότε) «τεράστιοι πληθυσμοὶ τῆς λατινόφωνης Ρουμανίας πλημμύρισαν (καὶ αὐτοί!) τὰ νότια Βαλκάνια»... Ἔτσι τὸ ἐπιδοτούμενο ἀπὸ τὴν Ρώμη προπαγανδιστικὸ παραμῦθι θέλει, πληθυσμοὶ ποὺ ζοῦν σὲ εὐφορώτατες πεδιάδες (Μολδοβλαχία) νὰ τὶς ἐγκαταλείπουν χωρὶς λόγο, γιὰ νὰ

6. Ὅμως ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ὁποια τύχη κι ἂν ἐπεφύλαξεν ὁ ὄγκος τοῦ πανδαμάτορα χρόνου στὴ γραπτὴ καὶ τὴν προφορικὴν ἐξέλιξη τῶν παράλληλων καὶ ἰσοδύναμων σχηματισμῶν *φυλάχος καὶ *φυλάγος, εἶναι ἀνυπέρβλητα δύσκολο νὰ μπορέσει κανεὶς νὰ ἀπορρίψει ἀναιτιολόγητα καὶ ἐντελῶς ἀβασάνιστα τὴν ἄμεση ἀναγωγή τοῦ ὀνόματος στὸ πρωτότυπο τοῦ ρῆμα φυλάσσω/φυλάγω· ἤτοι *φυλάχος-/ *φυλάγος ⇒ *φλάχος/ *φλάγος ⇒ Βλάχος· κι ἀκόμη περισσότερο, ὅταν μάλιστα συμβαίνει, ἡ ἴδια ἡ ἀντικειμενικὴ πραγματικότης νὰ περιβάλλει τὸν στρατιωτικὸν αὐτὸν ὄρο Βλάχος (= φύλαξ, ἐφιππος φρουρός τῶν συνόρων τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ) με τὸ ἀνάλογο καὶ ἀναμφισβήτητο κύρος διαχρονικὰ καὶ σ' ὀλόκληρη σχεδὸν τὴν ἱστορικὴ πορεία τοῦ Ἑθνους κατὰ τὴ Βυζαντινὴ περίοδο καὶ στὴ διάρκειά τῆς Τουρκοκρατίας. Καὶ τὸ γεγονός αὐτό, τῆς γνήσιας δηλ. ἐτυμολογικῆς σύνδεσης τῶν φυλάσσω/φυλάγω καὶ Βλάχος, ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἐπισφραγίζεται ὀριστικὰ ἀπὸ δύο ἐπιπλέον ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ποὺ εἶναι τὰ ἐπόμενα:

α) Τὸ ὁμόρριζον σύνθετο Μπουρτζό-βλαχος ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ἀλλοιωμένος ὁ τύπος *Πυργο-φυλάγος (καὶ διαμέσου τῶν γενικῶν: *Πυργοφυλάχου/ *Πυργοφυλάγου καὶ *Πυργοφυλάχων/ *Πυργοφυλάγων) ⇒ *Πυργό-βλάχος (= πυργοφύλαξ, φρουρός πύργου, καστροφύλακας· πβ. Αἰσχ. Θῆβ. 168: «γὰς τὰςδε πυργοφύλακες»· πβ. πύργος καὶ λατ. *burgus* (ὅπως ἀκριβῶς: πύξος ⇒ *buxus*, πυρρός ⇒ *burus*, κ.λ.π.) πυργίον/ Πυργὶ καὶ Μπουρτζὶ (= θαλασσόπυργος), καθὼς καὶ τὸ γαλλ. *bourgeois* (= * «πυργοδεσπότης», ἀρχοντας, κύριος· ἀπὸ τὸ 1080μ.Χ., «*Chanson de Roland*»)¹⁰.

β) Ἡ σημασία τοῦ γερμ. *walach/Wallach* ἄρσ. (= ἐκτομίας ἵππος, ἄρσενικὸς ἵππος εὐνουχισμένος· πβ. κέλς)· ἤτοι: Ἡ ἐννοία τοῦ ἀπλοῦ *φυλάχου/ *φυλάγου ⇒ Βλάχου/ φύλακος, σὲ ἀντίθεση με τὴν ἀνάλογη τοῦ Μπουρτζόβλαχου/ πυργοφύλακος, τοῦ ἀριστοκράτη δηλ. Βλάχου, ἦταν πιθανῶς: «*ἐφιππος καὶ ὀδίτης φύλαξ, ἐφιππος ὁδοφύλαξ, ἐφιππος φρουρός», καὶ συνεκδοχικά: «*ὁ στρατιωτικὸς ἵππος», σημασία, ποὺ φαίνεται νὰ διατήρησε ὡς δάνειο τῆς Ἑλληνικῆς τὸ ἀντίστοιχο γερμ. ὄνομα *walach/ Wallach*· πβ. *βάλτος* ⇒ γερμ. *Wald*, ἄρσ. (= δάσος, λόγος, ὅπως ἀκριβῶς καὶ «ἔλος· δύνλον δάσος» Λεξ. Σουῖδ¹¹), «βύττος· γυναικὸς αἰδοῖον Ἡσύχ. ⇒ ποντ. *βουταί(ο)ν/ φουταί(ο)ν* ⇒ γερμ. *Fotze*, ὁμηρ. *κεραῖω* (= κατασφάζω, καταστρέφω· πβ. Ἡρόδ. 7.125: «οἱ δὲ λέοντες τὰς καμήλους ἐκεραῖζον») ⇒ ποντ. *ταερίζω* (με ταιτακισμὸ) ⇒ γερμ. *Zerreissen* (= ξεσχίζω, καταστρέφω) κ.λπ.

7. Ἐπομένως τὸ ὄνομα Βλάχος δὲν μπορεῖ κανονικὰ καὶ ἄμεσα νὰ συνάπτεται με τὸν λατ. ὄρο *Volcae, -arum*, ἄρσ. πληθ. (= Οὐόλκαι ἢ Βόλκαι, ἔθνος Γαλατικὸ τῆς Ναρβωνίτιδος· πβ. *Vulci* καὶ *Volci, -orum*, ἄρσ. πληθ. = ἡ πόλις τῆς Τυρρηνίας Οὐόλκοι, Οὐλκοι καὶ Ὀλκιοι), ἐκτὸς φυσικὰ καὶ ἂν ὑπάρχει ἔμμεση καὶ πλάγια σύνδεση μ' αὐτὸν καὶ διαμέσου τοῦ ἑλλήν. φυλακοί/ *Φύλακοι (= μακεδ. *Βύλακοι/ *Βύλκοι), με τὴν ἀναγκαίᾳ δηλονότι καὶ ἀπαράβατη προϋπόθεση, ὅτι τὸ ἐ-

ζήσουν εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά πάνω σε κακοτράχαλους γκρεμούς (Πίνδος, Βόρας κ.λπ.)!!! Έτσι το 1905 ο 'Αβδούλ Χαμίτ αναγκάζεται να αναγνωρίσει «Ρουμανικές μειονότητες» στην 'Ελληνική Χερσόνησο.

Ο τότε «έγκυρος» ευρωπαϊκός Τύπος από το Λονδίνο, το Παρίσι και την Βιέννη καταγγέλλει τους Έλληνες, «τό στίγμα του αιώνας, που τυραννεί τους ρουμανικούς πληθυσμούς» και ο 'Ελ. Βενιζέλος δέχεται την λειτουργία «ρουμανικών σχολείων» στην Β. 'Ελλάδα (πράγμα που και σήμερα πάλι μάς ζητείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο). Τα προπαγανδιστικά κέντρα του «'Αρομουνικού ζητήματος» (κομιτάτα), «ινστιτούτα» και Τύπος) έδρευαν στην Ρουμανία, την 'Ιταλία, την Γαλλία και τις Η.Π.Α. και ο Μουσσολίνι «καταλαμβάνοντας» το 1941 την 'Ελλάδα σπεύδει να ιδρύσει το «πριγκιπάτο» και την «Ρωμαϊκή Λεγεώνα της Πίνδου». Οι Γραικομάνοι της Πίνδου (με πρόσφατη την έποποιτα του ΟΧΙ) απαντάνε ένοπλα στον κατακτητή και ο βλάχος Α. Κεραμόπουλος, ο υπέροχος Έλληνας αρχαιολόγος, ρίχνεται (μέσα στα σκοτάδια της σκλαβιάς) να ανασύρει με την πέννα του το σάβανο της Ύβρης. Οι συνεχιστές του Κεραμόπουλου ('Αβέρωφ, Σαράντης, Λιάκος, Κα-

→
θωνόνυμιο **Vulcae/ Volcae* ξεκινάει από το έτρουσκ. πολεωνύμιο *Vulci/ Volci* (πβ. *αιθήρ* και έτρουσκ. *aesar* = θεός, *άφέλιος/ ήλιος* και έτρουσκ. *avil* = ενιαύσιος χρόνος, έτος), και αποτελεί έτσι άπλη και άπείριτη μεταφορά του έλλην. ονόματος *Φύλακοι/ *Φύλκοι (= φύλακες)· πβ. *Φυλάκη*, ή (= όνομα αρχαίων πόλεων στη Φθιώτιδα, στην 'Αρκαδία, κ.ά. Όμηρ. Β 695 700, Ν 696, Ο 335, λ 290 και ο 236· Πανυσ. 8.54, 1-2· Στράβ. C 433 και 435), και *Φυλακείς*, οί (= φυλή και δήμος της Τεγέας· Πανυσ. 8.45,1).

8. Και έπειδή, ένδεχομένως, ο παραπάνω ισχυρισμός φαίνεται να είναι υπερβολικός ίσως και άπιθανος σε σχέση με τον υπέροχο δυναμισμό και την καταπληκτική ένμβέλεια της 'Ελληνικής Πρωτογλώσσας, της Μητέρας δηλ. Γλώσσας που κάκιστα και σκόπιμα ίσως παραγνωρίζεται για χάρη ενός ανυπόστατου και πλασματικού φαντάσματος, της λεγόμενης 'Ινδοευρωπαϊκής (άλλιως, 'Ινδογερμανικής ή και 'Ιαπετικής)¹², δείγματος χάριν παρουσιάζουμε σήμερα από πολλά άλλα ανάλογα φαινόμενα έν άκόμα πειστήριο του έπιστημονικού έγκλήματος που συντελείται συνεχώς και επίμονα σε βάρος της Γλώσσας μας και της 'Αλήθειας γενικότερα, είτε άθέλητα και άνεπίγιστα είτε και όργανωμένα και σκόπιμα από τη συνωμοσία της σιωπής των ξένων κυρίως γλωσσολόγων. 'Υπάρχει, λοιπόν, συγκεκριμένα στην 'Ελληνική Γλώσσα το όνομα *μάνδρα*, ή (= τόπος περιφραγμένος, μάντρα· μαντρί, στάβλος· μονή, μοναστήρι· Σοφ., Καλλ., Θεόκρ., Πλούτ., 'Επιφ. και πολλοί άλλοι), που μαρτυρείται παράλληλα τόσο στη Λατινική με τον πανομοιόμορφο τύπο *mandra*, -ae, θηλ. (= μάνδρα, μάντρα· ποίμνη, ποίμνιο, κοπάδι· πβ. το πολεωνύμιο *Manduria*, -ae, θηλ., ή και *Mandurium*, -i, ουδ. στην Καλαβρία), όσο και στην 'Αρχαία 'Ινδική/ Σανσκριτική με τους τύπους *mandura*, θηλ. (= στάβλος, ίπποστάσιο, αλογόμαντρα) και *mandirā*— ουδ. (= θάλαμος, κατοικία, σπίτι) — και το όποιο θεωρείται γενικά από τους έτυμολόγους ως σχηματισμός σκοτεινού έτύμου· ειδικότερα μάλιστα κρίνεται από μερικούς ότι είναι λέξη ξένη: θρακική (J.B. Hofmann), ίλλυρική (και άνάγεται σ' έναν ίλλυρικό τύπο *mand-* «μικρό άλογο»: H. Krahe), μικρασιατική — μη ίνδοευρωπαϊκή (P. Chantraine) ή, άκόμα, και σμιτική (H. Lewy).

9. Και ωστόσο ή λέξη *μάνδρα* είναι γνήσια Πρωτοελληνική/ 'Ελληνική, και άποτελεί άναμφισβήτητα ένα έλλειπτικό παράγωγο του ονόματος *ποιμήν* ('Όμηρ.) και μυκην. *po -me* — ή, όρθότερα, παράγωγο του πρωτοσύνθετου σχηματισμού (**ποιμ-αν-άνωρ* ⇒ ;) *ποιμ-άνωρ*, γεν. -όρος, ό (= *ποιμήν άνδρῶν*· Αίσχ. Πέρσ. 241· πβ. **πομάν-γω ποιμαίνω*, λατ. *pasco* «βόσκω», και άρχ. ίνδ. *ragy-* «φύλαξ, προστάτης»). 'Ητοι: **ποιμανόρ-ιος* (= *ποιμαντορικός, ποιμαντικός*), θηλ. **ποιμανορ-ία* ⇒ **ποιμαν-ρ-ία* (κατά το νόμο του Kretschmer), και στη συνέχεια *ποιμανδρία*, ή (= «ή άνήκουσα και άρμόζουσα εις τα ποιμενικά καθήκοντα» καρδάρα, ό γαυλός του γά-

→

τσάνης, Λαζάρου και άλλοι) ακολουθούνε τον δρόμο του. Τό ιστορικό παρελθόν των 'Ελλήνων Βλάχων είναι ικανό να εξαφανίσει πολλά φαντάσματα, που έπιβλήθηκαν στην 'Ελληνική Χερσόνησο.

Και μιὰ και τὰ ἐθνικά θέματα σήμερα «λύνονται» μόνο με γλωσσικά και θρησκευτικά κριτήρια (οι αρχαίοι "Ελληνες βέβαια, που τους απασχολούσαν και τὰ γε-νετικά, θὰ ἦτανε «φασίστες» και «ἐχθροὶ τῆς Δημοκρατίας»), ἄς δοῦμε γιὰ λίγο τὸ θέμα τῆς ἐξάπλωσης τῆς λατινικῆς γλώσσας στὴν 'Ελληνική Χερσόνησο σὲ σχέση με τοὺς Βλάχους μας. Οἱ γλωσσολόγοι ἀναφέρουνε, ὅτι πολλοὶ πληθυσμοὶ τῆς Δ. Εὐρώπης μιλούσανε μιὰ συγγενική με τοὺς Λατίνους γλώσσα, πολὺ πρὶν ἐπιβληθεῖ ἡ δύναμη τῆς Ρώμης στὴν Δύση και ὅτι οἱ «Κέλτες» τοῦ Βρέννου, που τὸ 280 π.Χ. «ἀλωνίσανε» τὴν 'Ελλάδα και τὴν Θράκη, πρὶν ἐγκατασταθοῦνε στὴν μικρασιατική Γαλατία, «πρέπει νὰ μιλούσανε Λατινικά». Μετὰ τὴν συντριβὴ τῶν 'Ελλήνων στὴν Πύδνα (τὸ 168 π.Χ.) και τὴν πλήρη προσάρτηση τῆς 'Ελλάδος στὴν Ρώμη (147 π.Χ.) ἡ γλώσσα τῶν κατακτητῶν ἄρχισε νὰ ἐπιβάλλεται σὰν γλώσσα τῆς κρατικῆς διοίκησης σὲ ὁλόκληρη τὴν 'Ελλάδα, πρᾶγμα που μόνο ἐπὶ 'Ιουστινιανοῦ (με τὴν

—→
λακτος· Λυκόφρ. 326) — με παρέμβαση τοῦ συνοδίτη και ἀναγκαστικοῦ φθόγγου δ (ὅπως ἀκριβῶς και: *ἀνέρος* και **ἀνερός*/ **ἀν-ρός* ⇒ *ἀνδρός*, *σιναρός* και **σιν-ρός* ⇒ *σινδρός*)³ —, και οὐδ. *ποιμανόρ-ιον*, τὸ (= ποίμνη, ποίμνιον, κοπάδι· μεταφ. στρα-τός· Αἰσχ. *Πέρσ.* 74). "Ετσι λοιπὸν ἔχουμε, διαμέσου προφανῶς τῶν πλάγιων πτώ-σεων, ἕνα ἐπιπλέον ἰσοδύναμο ἐπίθετο (**ποιμανόρ-ιος* ⇒) **ποιμάνδριος*, και ἔλλει-πτικά με ἀφαίρεση: **μάνδριος*, ὅπως και στὴ γνωστὴ ἐτυμολογικὴ κλίμακα: *πείκω*/ *πέκω* ⇒ **πεκ-τός* ⇒ *πεκτέω* ⇒ **πεκτενός* ⇒ **κτενός*/ *κτεῖς*, γεν. *κτενός* (και λατ. *pec-ten*, -*inis*, ἀρσ. = *κτεῖς*, *κτηδών*, *χτένι*)· πβ. ἐπίσης και τὰ ἀνάλογα ἔλλειπτικά παρὰ-γωγα: *κρεμαστός* (ἀδὴν) ⇒ *μαστός*, *κυκλώω* (= **κύκλον ποιῶ*)· πβ. μέλλ. *κυκλώσω* *κυκλώσομαι*, ἀόρ. *ἐκυκλώσάμην* *ἐκυκλώθην*) ⇒ **κυκλώ-θω*/ *κλώθω*· και ἀκολου-θως, ὑποχωρητικά και με ἀντίστροφη παραγωγή: **μάνδριος* ⇒ *μάνδρ-α*, ἡ (κατὰ τὸ σχῆμα: *αἶσα* ⇒ *αἰσ-ιος*, *θάλασσα* ⇒ *θαλάσσ-ιος*, *ῥα* ⇒ *ῥ-ιος* κ.λπ.)· πβ. και: **μάνδ-φαλος*/ *μάνδαλος*, *μανδαλώω*.

10. Κλείνοντας λοιπὸν τὸ σύντομο αὐτὸ ἄρθρο και σὲ ἐπίμετρο τῶν ὧσων ἔχουν ἐκτεθεῖ προηγουμένως γιὰ τὴν ἑλληνικὴ προέλευση τοῦ ὀνόματος Βλάχος (= φύλαξ, φύλακας, ἑφιππος φρουρός), μπορούμε νὰ ἐπισημάνουμε προφανῶς συμπληρωματι-κά και παράλληλα ὅτι εἶναι ἴσως πολὺ πιθανὸν και ὁ σχηματισμὸς **Vulcae*/ *Volcae* (= **φύλακες* ἑφιπποι: *ἱπποκένταυροι*: *στρατιωτικοὶ ἵπποι*), πβ. *μάνδρα* και τὸ λατιν. τοπωνύμιο *Mandur-ia*) νὰ ἀποτελεῖ πράγματι ἀπλὴ μεταγραφή τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου *Φυλάκη*/**Φυλακαί* ἢ **Φύλακοι*/ *φύλακες* διαμέσου πιθανότατα τῶν 'Ετρούσκων· πβ. ἐπίσης και τὰ ὀνόματα: *κέλητες* (ἵπποι) (= *ἵπποι δρομεῖς* "Ομηρ. ε 371, κ.ἄ.· πβ. *κελητίζω* «ἱππεύω»· "Ομηρ. 0 679) και *Celtae*, -*arum*, ἀρσ. (= *Κελτοί*, *Κέλται*, *Γαλά-ται*).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΕΥΛ. ΚΟΥΡΙΑΑΣ., *Ἡ Μοσχόπολις και ἡ Νέα Ἀκαδήμεια αὐτῆς*, Ἀθήναι 1934, σ. 83 (ύποσημ.).

2. ΤΗΛ. Μ. ΚΑΤΣΟΥΓΙΑΝΝΗΣ, *Περὶ τῶν Βλάχων τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν*, τόμ. I-II, Θεσ-σαλονίκη 1964-1966, -I., σ. 17· και

ΑΧ. Γ. ΛΑΖΑΡΟΥ, *Ἡ Ἀρωμουνική και αἱ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς σχέσεις αὐτῆς*, Ἐν Ἀθή-ναις 1976 (και β' ἔκδ. Ἀθήνα 1986), σ. 127.

3) ΑΧ. Γ. ΛΑΖΑΡΟΥ, *Ἡ Ἀρωμουνική και αἱ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς σχέσεις αὐτῆς*, Ἐν Ἀθήναις 1976 (και β' ἔκδ. Ἀθήνα 1986), σσ. 126 κ.ἑ. (με πληρέστατη βιβλιογραφία).

4) ΑΧ. Γ. ΛΑΖΑΡΟΥ, *Ἐπίγραμμα Εὐγενίου τοῦ Αἰτωλοῦ και λατινοφωνία Ἑλλήνων*, Ἀ-νάτυπο ἀπὸ τὰ Πρακτικά τῆς Συνάξεως: Εὐγένιος ὁ Αἰτωλὸς και ἡ Ἐποχή του, Ἀθήνα 1986, σσ. 267-268.

είσχωρηση της 'Ελληνικής στην διοίκηση) ἄρχισε νὰ ἀναστέλλεται. Ὁ Ἰωάννης Λυδὸς (τὸ 550 μ.Χ.) ἀναφέρει γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς Ν. 'Ελληνικῆς Χερσονήσου: «καὶ περ Ἑλλήνας ἐκ τοῦ πλείονος ὄντας τῇ τῶν Ἱταλῶν φθέγγεσθαι φωνῇ».

Ἔτσι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Β. Αἴμο (Ρουμανία-Σερβία), ὅπου κατὰ τοὺς ξένους μελετητὲς (Γίρετσεκ κ.λπ.) «ἡ Λατινικὴ ἐπικρατοῦσε σαφῶς τῆς Ἑλληνικῆς», φαίνεται ὅτι τὸ ἴδιο συνέβαινε καὶ στὰ νότια τοῦ Αἴμου, ὅπου ἐπὶ 700 περίπου χρόνια οἱ κάτοικοι ὑφίσταντο τὴν λατινόφωνη κρατικὴ διοικητικὴ μηχανή. Ἀλλὰ ἡ ἐπίδραση τοῦ Λατίου δὲν ἐμφανίζοταν μόνον μὲ τὴν κρατικὴ μηχανή. Οἱ ἐπισκοπὲς τῆς ἀνατολικῆς χερσονήσου μας, ἀπὸ τὴν Ναύπακτο μέχρι ψηλὰ στὸν Δούναβη, ὑπαγότανε στὴν δικαιοδοσίᾳ τοῦ Πάπα. Οἱ κτηνοτροφικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Πίνδου καὶ τοῦ Αἴμου, ποὺ καὶ σκληροτράχηλοι καὶ ἀπαίδευτοι ἦταν καὶ ποὺ λόγω τῆς ἐποχικῆς τους μετακίνησής γινωρίζανε καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τὶς ὁδικὲς ἀρτηρίες καὶ τὰ ἐπικαιρὰ ὀρεῖνὰ περάσματα, ἀποδειχτήκανε (ἐκτὸς ἀπὸ ἱκανοὶ λεγεωνάριοι) οἱ καταλ-

4) ANT. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, Ὁ Στράβων, οἱ Περραιβοὶ καὶ οἱ Βλάχοι, «ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ Ἑπετηρὶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστ. Ἀθηνῶν» τόμ. 4 (1953-1954), σ. 56.

5) ANT. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, Ὁ Στράβων καὶ οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου, «ΕΠΕΤΗΡΙΣ Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν» τόμ. 23 (1953), σ. 71.

6) FR. KLUGE, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, 21. Aufl. (bearbeit. von W. Mitzka 1967), Berlin - New York 1975, σ. 834· πβ. καί:

G. DROSDOWSKI - P. GREBE - R. KÖSTER - W. MÜLLER, *Etymologie - Herkunftswörterbuch der deutschen Sprache* (Duden Band 7), Mannheim - Wien - Zürich 1963, σ. 752.

7) Γιὰ τὸ γλωσσικὸ φαινόμενο φλ ⇒ βλ, πβ. τὰ δωδεκανησιακά: βλέβα, βλόμος, βράσω, -ἀντί: φλέβα, φλόμος, φράσω, ἀντίστοιχα· βλ. σχετικὰ:

M. ΦΙΛΗΝΤΑΣ, *Γλωσσογνώσις καὶ Γλωσσογραφία* (ἐλληνικῇ), τόμ. Β' (1 ἔκδ., Ἀθῆναι 1924, καὶ 2 ἔκδ. 1984), σσ. 107 καὶ 208.

8) ΦΙΛΗΝΤΑΣ δ.π., σσ. 118-119· πβ. καί:

N.Π. ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ, Ἑτυμολογικὸ Λεξικὸ τῆς Κοινῆς Νεοελληνικῆς (1, ἔκδ. Ἀθήνα 1951, σ. 34, - καὶ 3. ἔκδ.), Θεσσαλονίκη 1983, σ. 50.

9) Πβ. Κεδρην. 2,435: «Τούτων δὲ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν Δαβὶδ μὲν εὐθὺς ἀπεβίω, ἀναιρεθεὶς μέσον Καστορίας καὶ Πρέσπας κατὰ τὰς λεγομένας Καλὰς Δρυὺς παρὰ τινων Βλάχων ὁδίων» - ὅπου ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρεται στὰ μέλη τῆς οἰκογένειας τοῦ ἡγεμόνα τῶν Βουλγάρων Σαμουήλ· βλ. καί:

ΑΧ. Γ. ΛΑΖΑΡΟΥ, Ἡ Ἀρωμουνικὴ κ.λπ., δ.π., σσ. 119-121 (ὑποσέλ. σημ. 13-16).

10) O. BLOCH - W. VON WARTBURG, *Dictionnaire étymologique de la langue Française*, 6 éd., Paris 1975, σ. 82· πβ. καί:

A. DAUZAT - J. DUBOIS - H. MITTERAND, *Nouveau dictionnaire étymologique et historique* (Larousse), 3. éd., Paris 1964, σ. 103.

11) Γ.Γ. ΜΩΡΑΛΙΔΗΣ, Ἑλλοί, Ἑλλοπες καὶ ἐλίκωπες Ἀχαιοί, *Περιοδ. «ONOMATA - Revue Onomastique»* 12 (1988), σσ. 366 κέ., καὶ δὴ καὶ 370 καὶ 377 (σημ. 26).

12) Γ.Γ. ΜΩΡΑΛΙΔΗΣ, «Ἰνδοευρωπαϊκὴ» ἢ Πρωτοελληνικὴ; *Περιοδ. «ΔΑΥΛΟΣ»* 7 (1988), σσ. 4346-4356 καὶ 4635 - 4648· πβ. τοῦ ἴδιου, *Σκοτεινὰ σύνθετα μετὰ τοῦ ἀμφι* ὡς πρῶτου συνθετικοῦ, *Περιοδ. «ΠΛΑΤΩΝ»* 29 (1977), σσ. 141-142, καὶ 30 (1978), σσ. 140-151.

13) M. LEJEUNE, *Pronétique historique du mycénien et du grec ancien*, Paris 1972 (3), σ. 154 (παρ. 153)· πβ. καί:

Ι.Γ. ΜΩΡΑΛΙΔΗΣ, *Γλωσσικὰ σύμμικτα ἢ Περί τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου *me ἐν τῇ συνθέσει*, *Περιοδ. «ΠΛΑΤΩΝ»* 27 (1975), σ. 308.

Ἰωάννης Γ. Μωραλίδης

Ὁ κ. Ι.Γ. Μωραλίδης εἶναι συγγραφεὺς, φιλόλογος, γυμνασιάρχης τοῦ 5ου Γυμνασίου Βεροῖας.

ληλότεροι για την «έσωτερική στρατιωτική ασφάλεια». Και γι' αυτό σέ μεγάλο μέρος των ποιμενικών αυτών πληθυσμών διατηρήθηκε μέχρι σήμερα το λατινοφανές ιδίωμα. Από τις μελέτες των ξένων και ελλήνων γλωσσολόγων (Ν. Κατσάνης, Α. Λαζάρου), που ασχολούνται με την γλώσσα των δίγλωσσων Βλάχων, φαίνεται βέβαια πως το ιδίωμά τους είναι περισσότερο λατινοφανές παρά λατινογενές. Τόσο η δομή του όσο και το ποσοστό των ελληνικής προελεύσεως λέξεων (άνω του 50%) δεν αφήνουν αμφιβολίες για το ότι η Λατινική επικράτησε επί ελληνοφώνου πληθυσμού. Έτσι μετά το 1940 ακόμα και οι Ρουμάνοι επιστήμονες αρχίζουν να απομακρύνονται από την προπαγάνδα.

Η ιδιαίτερη ονομασία που οι ίδιοι οι δίγλωσσοι λατινόφωνοι τῆς Ἑλλάδας, τῶν Σκοπίων καὶ τῆς Ἀλβανίας δίνουν στὸν ἑαυτό τους: «Ἀρμάνοι», διαφέρει βέβαια χαρακτηριστικά ἀπὸ τὸ «Ρουμάνοι» ἢ «Ρομάνοι», πού οἱ λατινόφωνοι τῆς Ρουμανίας καὶ ἄλλων περιοχῶν τῆς Εὐρώπης δίνουν στὸν ἑαυτό τους. Ἡ ρίζα Ἀρ- ἢ Ἀρμ- ἔχει ὅπωςδήποτε μεγάλη σχέση μὲ ἔργα καὶ ἐπαγγέλματα πολεμικά. Οἱ ἐλληνόφωνοι τοὺς χαρακτηρίζουν ἀνέκαθεν μὲ τὸν ἐπαγγελματικὸ προσδιορισμὸ τοῦ «βλάχου», χαρακτηρισμὸ πού (ἐπειδὴ εἶναι ἐπαγγελματικὸς) ἀφορᾷ καὶ τοὺς ἐλληνόφωνους ὀρεσίβιους καὶ ἄξεστους κτηνοτρόφους. Ὅρισμένοι μελετητὰ ἰσχυρίζονται πὼς τὸ «Βλάχος» ἀπεδίδετο στοὺς λατινόγλωσσους ἀπὸ τοὺς παλιούς γερμανόφωνους ἢ τοὺς σλαυόφωνους τῆς Εὐρώπης μὲ τίς λέξεις «Ουέλς», «Βαλόν» κ.λπ. Οἱ ρίζες ὅμως βρ- καὶ πλ- ἐδρεύουν στὴν περιοχὴ τῶν Ἑλλήνων ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια. Ἡ λέξη «πλιάκ» σημαίνει «παλαιός» γιὰ τοὺς Ἀλβανούς καὶ στὴν Πλακία τῆς Προποντίδος, κατὰ τοὺς Ἑλληνες τῆς Κλασσικῆς ἐποχῆς, ὁμιλεῖτο, καὶ τότε ἀκόμα, ἡ δυσνόητη πλέον γιὰ τοὺς Ἀθηναίους πανάρχαια «πελασγική» γλώσσα. Φαίνεται πὼς οἱ «Βλαχίες» δὲν πρωτοεμφανίζονται τὸν 13ο αἰῶνα (στὴν Κεντρικὴ Ἑλλάδα). Ὁ Χαλκοκονδύλης τοὺς λατινόφωνους τοῦ Ταυγέτου τοὺς ὀνομάζει «Βλάχους» ἢ «Βράχους» καὶ ὁ Κ. Σάθας τὸν περασμένο αἰῶνα δέχεται καὶ στηρίζει τὴν ὀφθαλμοφανῆ αὐτὴ σχέση.

Ἀπὸ τίς ἀρχές τοῦ 11ου αἰῶνα οἱ ἐλληνολατινόγλωσσοι Βλάχοι κάνουν ἐντονώτατη τὴν παρουσία τους στὴν Ἑλληνικὴ Χερσόνησο. Καὶ ὅταν κάποτε οἱ γείτονες Βούλγαροι ἀφθεοῦνε νὰ ἀνακαλύψουν τὸ τί σημαίνει «Βούλγαρος», «Βλάχος» καὶ «Μπουρτζόβλαχος», πολλοὶ θὰ μείνουν ἐκπληκτοὶ γιὰ πολλὰ... Τὸ ἱστορικὸ παρελθὸν τῶν Βλάχων καὶ τῶν Ἀλβανῶν μόνο τὸν Ἑλληνισμὸ μπορεῖ νὰ στηρίξει. Μετὰ τὸ 1204 ἀρχίζουν νὰ ἐμφανίζονται οἱ «Βλαχίες» τῆς Αἰτωλίας καὶ τῆς Θεσσαλίας καὶ στὸ Ἡπειρωτικὸ Δεσποτᾶτο κυριαρχοῦν οἱ λαμπρῆς ἐλληνικῆς παιδείας βλάχικες πατρίδες τῶν Δούκα, πού ἀπὸ τὸν 9ο αἰῶνα ἦταν γνωστὲς στὸ ἀρχοντολὸι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκπληκτὸς ἀκούει κανεὶς, πὼς ὁ περίφημος Διγενὴς Ἀκρίτας δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἑλληνοβλάχο Βασ. Δούκα τῆς Μακεδονίας καὶ πὼς ὁ Πλήθων Γεμιστὸς ἐρευνοῦσε ἐπισταμένως τὰ περὶ Βλάχων.

Ἀπὸ τὸν 15ο αἰῶνα, πού ἡ Τουρκία «ἐνοποίησε» τὴν Ἑλληνικὴ Χερσόνησο, οἱ Ἑλληνες Βλάχοι εἰσβάλλουν δυναμικὰ στὴν Δακίαν καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο ἐμφανίζονται ἐκεῖ οἱ «Βλαχίες» μαζί μὲ πλῆθος οἰκογενειακὰ ὀνόματα τῶν πατριῶν τῆς Πίνδου. Δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ μέσα στίς χιλιετίες πού ὁ δυναμισμὸς τοῦ στεριανοῦ Ἑλλήνα εὗρισκε διέξοδο στὸν Βορρᾶ (ὅ,τι ἦταν τὰ πλοῖα γιὰ τὸν παραθαλάσσιο Ἑλλήνα, ἦταν ἀνέκαθεν τὰ καραβάνια γιὰ τὸν βουνήσιο). Ἡ γνώση τῆς Λατινικῆς ἦταν προνόμιο ἀξιολογώτατο γιὰ τὸν Ἑλληνοβλάχο καὶ τὸν Ἀρβανιτό-

βλαχο στην Δακία (άλλα και στην 'Ιταλία και στην Γαλλία). Και ενώ η 'Αναγέννηση προχωρούσε στην Εύρώπη, οι Βλάχοι της 'Ηπείρου και της Μακεδονίας κάνανε έντονάτατη την οικονομική και μορφωτική παρουσία τους από τα Ουράλια μέχρι την Μάγχη. Οι 'Ακαδημίες του 'Ιασίου (1644) και του Βουκουρεστίου (1679) ήτανε δικά τους δημιουργήματα. 'Η 'Εθνεγερσία ήτανε πάντοτε τὸ ὄνειρό τους (ἡ Φιλικὴ 'Εταιρεία ιδρύθηκε τὸ 1809 στὸ Παρίσι ἀπὸ τὸν Γρ. Τσαλίκη) καὶ οἱ Βλάχοι ἀρματωλοὶ ποτὲ δὲν ὑστερῆσαν στὸν ἔνοπλο ἐθνικὸ ἀγῶνα.

Τὰ ἤθη τῶν Βλάχων «εἶναι ἓνα μὲ τὸ χῶμα» τῶν ἐλληνικῶν βουνῶν, καὶ ἔτσι δὲν τόλμησε ποτὲ νὰ τὰ ἐνοχλήσει ἡ οἰαδήποτε προπαγάνδα. Κατὰ τοὺς ἀνθρωπολόγους (Α. Πουλιανός) οἱ Βλάχοι κάθε ἐλληνικῆς περιοχῆς μοιάζουνε περισσότερο μὲ τοὺς γείτονές τους ἐλληνόφωνους παρὰ μὲ τοὺς ὁμόγλωσσούς τους μακρυνότερων ἐλληνικῶν περιοχῶν. Πρᾶγμα ποὺ δείχνει, ὅτι σὲ κάθε περιοχὴ οἱ λατινόφωνοι προῆλθαν ἀπὸ τὸν τοπικὸ ἐλληνόφωνο πληθυσμό. "Ὅσο γιὰ τὴν ἀνθρωπολογικὴ σχέση λατινόφωνων 'Ελλάδος καὶ Ρουμανίας, στίς μετρήσεις τόσο τῶν 'Ελλήνων ὅσο καὶ τῶν Ρουμάνων ἀνθρωπολόγων (Πουλιανός, Μίλκου κ.λπ.) διακρίνονται ἀμέσως οἱ τεράστιες διαφορές. Σ' αὐτὰ τὰ σαφῆ συμπεράσματα καταλήγει ἡ ἔρευνα. 'Αλλὰ ἡ ἔρευνα δὲν μπόρεσε νὰ κάνει τὴν προπαγάνδα νὰ σιγήσει.

'Απὸ τὸ 1835, ποὺ οἱ «ἀπόστολοι τοῦ Ρουμανισμοῦ» μὲ ἄφθονο χρῆμα καὶ σχολεῖα, ποὺ ἡ Πύλη ἐπέτρεψε, προσπαθῆσαν νὰ διαφθεῖρουν τὸ πιὸ ἀρχέγονο τμῆμα τοῦ "Εθνους μας, τὸ ἐλληνικὸ κρατίδιο παρουσιάστηκε ἀνίκανο νὰ ἀντεπεξέλθει στὴν προπαγάνδα. Καὶ τότε οἱ διαπρεπέστεροι "Ελληνες Βλάχοι κατάλαβαν πῶς μόνο ἡ μόρφωση θὰ μπορούσε νὰ σώσει τὸ "Εθνος μας. "Ετσι ἄρχισε νὰ φουντώνει τὸ ἔπος τῶν μεγάλων ἐθνικῶν εὐεργετῶν τῆς 'Ηπείρου. 'Ενδεικτικὰ καὶ μόνον, γιὰ νὰ καταδείξουμε τὸ πάθος τῶν εὐεργετῶν, ἀναφέρουμε τὸ ἐξῆς: 'Επειδὴ στὴν "Ηπειρο ἡ τουρκικὴ νομοθεσία δὲν ἐπέτρεπε τότε τὴν «θεμελίωση σχολείων», οἱ Ζωσιμαῖδες ἔχτισαν στὴν Ρουμανία τὸ ὑπέροχο κτήριο τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς 'Ιωαννίνων, ἀρίθμησαν ὅλες τίς πέτρες του, τὸ διέλυσαν καὶ τὸ μετέφεραν μὲ μουλάρια(!) στὰ Γιάννενα, ὅπου καὶ ἀπλῶς τὸ μετέφεραν, δὲν τὸ θεμελίωσαν! Καὶ ὅταν κάποιος ἀσχοληθεῖ νὰ καταμερίσει ἀναλογικὰ τὴν συμβολὴ τῶν ἐλληνόφωνων καὶ λατινόφωνων 'Ελλήνων στὸ ἔπος τῆς 'Εθνικῆς Εὐεργεσίας, τότε θὰ καταλάβουμε τί σημαίνουνε οἱ Βλάχοι γιὰ τὴν 'Ελλάδα. 'Ο πλοῦτος τους, ποὺ ἀποκτήθηκε στίς εὐφορες πεδιάδες τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ρουμανίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Ρωσίας, στράφηκε τότε λοιπὸν πρὸς τὴν φτωχὴν 'Ελλάδα καὶ τὸν σκλαβωμένο 'Ελληνισμό. Σχολεῖα, βιβλιοθήκες, Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνεῖο, 'Ακαδημία, ἐπαγγελματικὲς σχολές, οἰκοτροφεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, μουσεῖα, στάδια ἀλλὰ καὶ στρατιωτικὲς σχολές καὶ πυροβόλα καὶ θωρηκτὰ καὶ ἀνταρτικὰ σώματα ἦταν ἡ ἀπάντηση τῶν Βλάχων στὴν "Υβρη κατὰ τοῦ 'Ελληνισμοῦ. Τὶς μορφές πολλῶν ἀπὸ ἐκείνους τοὺς εὐεργέτες τίς βλέπουμε τώρα —πετρωμένα ἀγάλματα— νὰ μᾶς ἀτενίζουν σοβαρά καὶ μεῖς, σὲ πλήρη ἐθνικὴ ἀφασία, δὲν καταλαβαίνουμε τί μᾶς λένε...

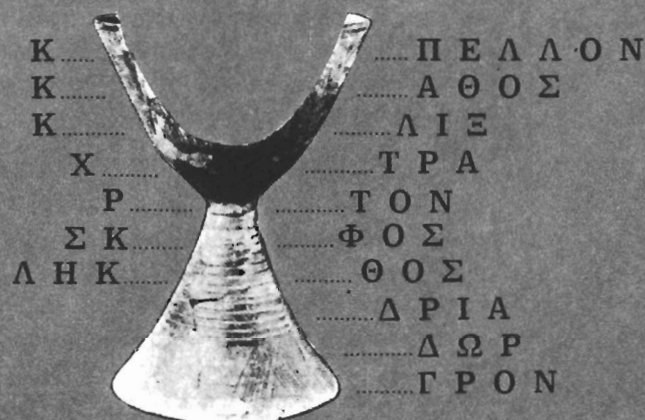
'Αλκέτας

Η.Α. ΤΣΑΤΣΟΜΟΙΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀπὸ τὸν ἔλλοπα-θηρευτὴ
μέχρι τὴν Ἑποχὴ τοῦ Διὸς

Ἡ ἀποκωδικοποίησι
τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου

Φιλολογικὴ ἐπιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΔΑΥΛΟΣ 1991

Ἑλληνικὲς πέτρες

Μέχρι τὸ συναπάντημα μὲ τὴν πέτρα τῆς Ἑλευσίνας δὲν ἤξερα Ἱστορία, καὶ δὲν ξέρω ἀκόμα. Ἦταν, ὅτι βαρυνόμουνα στὸ σχολεῖο — μετὰ ἤρθαν ἄλλα μπερδέματα. Μάχες καὶ νίκες καὶ ἥττες καὶ τοῦμπαλιν, πονοκέφαλος κι ἀνεμοζάλη γιὰ μένα, ποὺ δὲν ἤθελα παρὰ μονάχα τὴν ἡσυχία μου. Θρίαμβοι καὶ φανφάρες, ἀσυγκράτητοι κι ἀσυμμάζευτοι παλληκαράδες-μεκελλάρηδες, ποὺ κάποιοι ἄγνωστοί μου «νονοὶ» εἶχαν βαφτίσει «μεγάλους». Καὶ «ἄγιοι» στρατιῆς ὁλόκληρες. Βούλιαζα κάτω ἀπὸ δυνάμεις καὶ ὑπερδυνάμεις. Τάγματα, συντάγματα, ἐξαπτέρυγα, πολυόμματα, μετάρσια, περρωτά. Ταινία τρόμου ἐπιστημονικῆς φαντασίας. Κάναμε καὶ Ὅμηρο — μιάμισιν σελίδα τῇ χρονιά —, ποὺ μᾶς εἶχε ταραξεί στον συντακτικό. Ἄλλος μελᾶς κι αὐτός. Ἀρμένιζε τὴν ἀπολίτιστη γῆ τῆς Ἰωνίας, ξεγελῶντας τὴν πείνα του μὲ ἀκρίδες κι ἄγριο μέλι, ὥσπου κάποια μέρα μᾶς ἐφεξε. Κάτι κάργα πολιτισμένοι ἔμποροι ἀπὸ τὴ Φοινίκη τοῦ ἔμαθαν νὰ γράφει στὴν πλάκα «βοῦ καὶ ἄ βά», ἐπῆρε φόρα καὶ μᾶς ξεπέταξε στὰ γρήγορα «Ἰλιάδα», «Ὀδύσεια» καὶ στίχους σὰν αὐτούς: «Ἡ καὶ κυανέησιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων / ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἀνακτος / κρατὸς ἐπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον». Εἴχαμε προγόνους βαρβάτους. Πῶς βγήκαμ' ἔτσι ἐμεῖς καὶ πῶς δὲν ἔχουμε ἀκόμα τρελλαθεῖ ὅλοι, πάλι καλά. «Στῆς λιμνοθάλασσας τὰ κρυόνερα τὰ σάπια», στὸ πενιχρὸ τοπίο, ἐκεῖ ὅπου ὁ ἔρωτας ἤπιε κρασί μὲ τὸ θάνατο στὴ λευτεριά τοῦ ἀνθρώπου, προσπαθοῦσα νὰ καταλάβω ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβει ὁ Μπάνυρον. «Τὰ μυστήρια τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας», εἶπε ὁ φίλος ποὺ διάβασε τίς σκέψεις μου. «Καὶ τώρα τὸ Μεσολόγγι εἶναι πόλη. Μπορεῖς νὰ φανταστεῖς τί ἦταν τότε;».

Στὴ γῆ τῆς Ἑλευσίνας, βρέθηκα μὲ ...σκασιαρχεῖο. Γνωρίζετε δὲ τὸ παραμυθάκι μὲ τὸ λύκο, ποὺ παριστάνει τὴν καλὴ γιαγιάκα. Εἶναι ἱκανὸς νὰ σᾶς ἐγκλωβίσει σ' ἓναν παραμυθόκοσμο, ποὺ δὲν ἀποδεχτήκατε ποτέ. Παραμύθια· πολλὰ παραμύθια. Τὰ ρεποθέμελα τοῦ ναοῦ ἀγνώριστα, ἐγκλωβισμένα κι αὐτὰ στὴ βαρβαρότητα, σιωποῦσαν. Οἱ καμινάδες ἔβρεχαν θάνατο. Δύο νέοι, ποὺ κατέβαιναν στὴν ὑπόγεια στοά, ξάφνιασαν τὸ τοπίο μὲ τὸ παράταιρο γέλιο τους. «Ἐ ρὲ μανούλα μου, καὶ τί γινόταν ἐδῶ κάτω...». Σήμανε ἡ καμπάνα τῆς ἐκκλησίας — ἤχοι ξένοι, μετεωρίστηκαν σὲ κάποιο ὕψος κι ἔσβησαν, χωρὶς ν' ἀφήσουν πίσω τους ἴχνη. Ὁ μαγνητισμὸς αὐτῆς τῆς γῆς μ' ἔρριξε πάνω στὴν πέτρα — ἓνα λαβωμένο σπόνδυλο. Ξέφραγο ἀμπέλι, διάτρητη, ἀνάμεσα στὰ ρέπια μιᾶς ἀρχοντιᾶς ἀνήμπορης, καθηλωμένης στὸ ξύλο τοῦ χρόνου, ἐκτεθειμένης στὸ διασυρμὸ καὶ τοὺς καγχασμοὺς δύο χιλιετιῶν, ἀπόθεσα τίς ἀπαλάμες ἐπάνω του καὶ πῆρα τὴν πρώτη ἀνάσα. Τὰ χέρια μου περπάτησαν γύρω του, τὸν ρωτοῦ-

σαν, τὸν ἔψαχναν, βρήκαν τὶς φλέβες του, πὺ μέσα τους κυλοῦσε τὸ δικό μου τὸ αἷμα. Τὸ ξεσκλίδι τῶν καιρῶν, ἡ πολυβασανισμένη καὶ καταφρονεμένη πέτρα, πὺ μὲ τόση ἐλαφρότητα μισήθηκε, τὸ ζωντανὸ κύτταρο ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ πολιτισμοῦ πὺ ἐξισορρόπησε τὶς ὑλικές, τὶς πνευματικές καὶ τὶς ἠθικές δυνάμεις ἑνὸς λαοῦ σὲ μιὰν ὑπέρτατη ἁρμονία, γέμισε τὶς ἄδειες χοῦφτες μου μὲ τὴ σφραγίδα τῆς δωρεᾶς της. Μοῦ εἶπε, πὺς τίποτα δὲν ἔχει χαθεῖ, τίποτα δὲν ἔχει τελειώσει. « Ἐλεύθεροι πολιορκημένοι » εἴμαστε.

Ἕλληνες, μὴν πιστεύετε τὸ σκόπιμα κατασκευασμένο ψέμα, πὺς ὁ τόπος μας εἶναι φτωχός. Μὲ τέτοιες πέτρες πληρωμένος, εἶναι ὁ πλουσιότερος τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὴ χλιδὴ καὶ τὰ πλούτη τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας δὲν ἀπόμεινε τίποτα, ὅταν ἀπὸ πάνω της πέρασαν οἱ ρωμαϊκές λεγεῶνες. Οἱ ἑλληνικές πέτρες στέκονται πάνω ἀπὸ τοὺς κατακλυσμούς. Μ' αὐτὲς ἀνάστησε τὸ γένος ὁ Δευκαλίων. Διαμελισμένες ἡ θρύψαλα, κυοφοροῦν τὴν πνοὴ ζωῆς τοῦ καλλιτέχνη πατέρα τους· τὴν πεμπτουσία τοῦ πολιτισμοῦ πὺ τὸν ἔθρεψε. « Γιατὶ τὰ σπάσαμεν τ' ἀγάλματά των, / γιατὶ τοὺς διώξαμεν ἀπ' τοὺς ναοὺς των, / διόλου δὲν πέθαναν γι' αὐτὸ οἱ θεοί ». Μέσ' ἀπὸ τὶς κακοποιημένες πέτρες συνεχίζουν νὰ ἐκπέμπουν τὸ Λόγο, τὴν ἁρμονία, τὸ μοναδικὸ καὶ ἀνεπανάληπτο μέτρο.

Ἄνθρωπε, πὺ ματώνεις στίς στράτες τοῦ κόσμου. Διαμελισμένος κι ἐσύ τραγικά, θρυμματισμένος, ἐξάγνισε τὰ χέρια σου κι ἔλα νὰ ξαποστάσεις σὲ μιὰ πέτρα ἑλληνική. Δὲ θὰ σοῦ πεῖ ποτὲ ψέμματα. Ἡ ἑλληνίδα γῆ ζυμωμένη μὲ πέτρες καὶ ἱερὰ κόκκαλα εἶναι. Στίς Πλαταιὲς καὶ στὸ Μαραθῶνα βρέθηκαν σκελετοὶ δεκατριᾶχρονων πολεμιστῶν. Στίς δραματικές ἐπικλήσεις τοῦ Παλαιολόγου οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδες χριστιανοὶ νέοι — 500.000 ἦσαν μονάχα οἱ καλοθρεμμένοι τῶν αὐτοκρατορικῶν μοναστηρίων — ἀπαντοῦσαν, πὺς τὸ μόνο πὺ τοὺς ἐνδιέφερε ἦταν ἡ Ὁρθοδοξία τους καὶ ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς τους. Καὶ ὑπῆρχε ἡ εἰκόνα τῆς Ὁδηγήτριας, πὺ ἤξερε τὴ δουλειὰ της. « Ἑλλάδα δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο ἀπὸ Ρωμιοσύνη καὶ Ὁρθοδοξία », ἐξαγγέλλει ἀπὸ τὰ κρατικά μας κανάλια ἡ κ. Ἀρβελέρ. Τί εἶναι Ἑλλάδα — ἔστω κι ἂν ἀκόμα κάψουν καὶ τὰ ὑπόλοιπα βιβλία της — τὸ λένε καὶ θὰ τὸ λένε οἱ πέτρες της. « Δόξα 'χ' ἡ μαύρη πέτρα της ». Ζῶντας κι ἐγὼ μαζί τους « μὲ λογισμό καὶ μ' ὄνειρο », συμβαίνει νὰ μὴν εἶμαι « ἑλληνοποιημένη » — ρωμαιοποιημένη, ἀνατολικοποιημένη ἢ κάτι, τέλος πάντων, λίγο ἀπ' ὅλα —, ἀλλὰ ἑλληνίδα, κ. Ἀρβελέρ. Γιατὶ μ' « ἀπόδιωξε ἀπὸ τοὺς κόλπους της ἡ κοινωνία τῆς χριστιανικῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας », ἔ, ἄς πρόσεχε.

Οὐρανία Πρίγκουρη

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Τὰ ἀπόκρυφα μηνύματα τῶν Δρυϊδῶν

ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΚΕΛΤΙΚΩΝ (ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ) ΓΡΑΦΩΝ

Ὅρισμένοι μελετητές (J. Venntryes, Salin, Wimmer) ἔχουν μιλήσει γιὰ «μυστικιστική» σημασία, τὴν ὁποία ἀπέδιδαν οἱ ἀρχαῖοι Κέλτες στὴ Ρουνικὴ γραφὴ (Runar) (βλ. «Δαυλόν», τεύχη 131, 133). Ἀναφέρουν εἰδικώτερα, ὅτι κάθε κείμενο ἐνεφάνιζε δική του ταυτότητα μὲ χαρακτηριστικά: 1) τὴν ὀνομασία τοῦ ἀρχικοῦ συμβόλου τοῦ κειμένου (ἢ γνωστὴ στοὺς σύγχρονους κρυπτογράφους «κλειδα»), 2) τὸν τρόπο παράθεσης τῶν συμβόλων, ὅπως γιὰ παράδειγμα 4 σειρὲς ἀπὸ 6, 2 σειρὲς ἀπὸ 5, 3 σειρὲς ἀπὸ 24 (ἢ γνωστὴ στὴν κρυπτογράφηση «διάταξη»), 3) τὴν ἐπανάληψη συμβόλων σὲ συγκεκριμένα σημεῖα τῆς διάταξης (ἢ γνωστὴ στὴν κρυπτογράφηση «σύγχυση πρὸς ἀποπροσανατολισμόν», ὅπου γίνεται ὑποκατάσταση ὀρισμένου γράμματος ἀπὸ τὴν «κλειδα» καὶ τοποθέτηση, μετὰ τὸ τέλος κάθε λέξης, τῆς «κλειδας»), 4) τὸν στρογγυλὸ ἀριθμὸ τῶν συμβόλων τοῦ κειμένου, εὐκόλως ὑποδιαιρούμενο (κλασσικὴ μορφή κρυπτογραφήματος «ἐντὸς πλαισίου μὲ τετραγωνίδια», ὅπου, ὡς ἴσως τὸ κείμενο ὑπολείπεται τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τετραγωνιδίων, τίθενται ἄσχετα γράμματα μετὰ τὴν τελικὴ «κλειδα» μέχρι συμπληρώσεως τῶν τετραγωνιδίων), 5) τὴ μείωση τῶν γραμμάτων σὲ ἐλάχιστο δυνατὸ ἀριθμὸ μὲ χρῆση σύνηχων (π.χ. Θ = Τ, Δ = Τ), πρᾶγμα ποὺ δημιουργεῖ σύγχυση στὸν ἀποπειρώμενο νὰ σπάσει τὸν κώδικα.

Ἀνενημέρωτοι περὶ τὴν κρυπτογράφηση ἔσπευσαν νὰ χαρακτηρίσουν τὶς ἰδιαιτερότητες ποὺ ἐντόπισαν οἱ προαναφερθέντες, ὡς «ἄσκηση μαγείας ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Κέλτες». Τοὺς τελευταίους χαρακτηρίζουν συνήθως ὡς «διδασκαλόμενοι, προληπτικοί, φετιχιστές, προσδεδεμένους σὲ πρωτόγονες καὶ βάρβαρας μορφὲς λατρείας τῶν στοιχείων τῆς φύσεως» καὶ «μάγους». Ἀνέφεραν μάλιστα ὡς παραδείγματα «φετιχισμού» τῶν Κελτῶν τὰ κείμενα τῶν φυλακτῶν τῆς Vadstena καὶ τοῦ Grumpan, τοῦ λίθου τοῦ Kylver, τῆς στήλης τῆς Breza, τοῦ μαχαίριου τοῦ Floksand, τοῦ γουδόχερου τοῦ Valby, τοῦ περιδέραιου τοῦ Charnay καὶ τῆς χτένας τοῦ Tames. Ἐπειδὴ ὠρισμένες ἀπὸ τὶς ἐπιγραφὲς αὐτὲς ἀποκρυπτογραφήθηκαν ἡδὴ καὶ δημοσιεύτηκαν (βλέπε τεύχη 131 καὶ 133 τοῦ «Δαυλοῦ»), ὁ ἀναγνώστης θὰ διαπιστώσει ὅτι οἱ Κέλτες δὲν ἦταν ὅπως τοὺς περιγράφουν. Μορφωμένοι, εὐσεβεῖς, ἐργατικοί, πολιτισμένοι καὶ προσκολλημένοι στὴ μεταφυσικὴ θεώρηση τῆς ἡλιακῆς λατρείας κάθε ἄλλο παρὰ βάρβαροι καὶ φετιχιστὲς θὰ μπορούσαν νὰ χαρακτηριστοῦν. Ἀναρωτιέται κανεὶς, πρὸς τί ὁ ἐξοστρακισμὸς τῶν Κελτῶν καὶ ἡ πρόσδοση σ' αὐτοὺς τοῦ τίτλου τῶν «μάγων» ἀπὸ ἐπικριτὲς τους. Ὅπως θὰ δοῦμε κατωτέρω, οἱ Κέλτες μόνον μάγοι δὲν ἦταν.

Ἐχει γραφτεῖ, ὅτι «στοὺς Ἀγγλοσάξονες καὶ στοὺς Σκανδιναvoὺς ὁ μυστικιστικὸς χαρακτήρας τῶν ἐπιγράφων RUNAR εἶναι ἐντονώτερος σὲ σχέση μὲ ἄλλους Κέλτες». Τοῦτο εἶναι γεγονός, τὸ ὁποῖο ὀφείλεται στὴν ἀπόσταση ποὺ τοὺς χώριζε ἀπὸ τὴ Ρηνανία τῆς Γερμανίας. Ὅταν εἶδαν πῶς συμπεριφέρθηκαν οἱ Ρωμαϊκὲς λεγεῶνες στοὺς ὁμοφύλους τους τῆς ἄμεσα γειτνιαζούσης πρὸς τὴν Β. Ἰταλία περιοχῆς, οἱ Ὑπερβόρειοι Κέλτες ἀφ' ἐνὸς ἀπομονώθηκαν στὰ ὄρεϊνὰ καὶ ἀφ' ἐτέρου ἔλαβαν στοιχειώδη μέτρα προστασίας. Ἐγκατέστησαν πυκνὲς σειρὲς παρατηρητηρίων, ἐφήρμοσαν σύστημα ἀνιχνεύσεως καὶ ἔγκαιρης εἰδοποίησής τους καὶ τέλος κωδικο-

ποίησαν όλες τις μεταξύ τους επικοινωνίες. Με την άποψη αυτή φαίνεται να συμφωνεί ένας κορυφαίος μελετητής, ο Agrell, κατά τον οποίο «η γραφή *Runar* είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη λατρεία του ήλιου — σε επίπεδο φαντατικής προσήλωσης, όπως συνέβαινε με τη λατρεία του Μίθρα στην Αίγυπτο». Ύπενθυμίζεται, ότι η λέξη «Μίθρα» είναι ελληνική (πρβλ. «μήτρα») και αποτελεί ίσως αλληγορία σχετικά με τον «Μύθο του Ρά». Πρόκειται για την παράδοση του Σέραπι Όσιρι (Σείριου) και της θυσίας του Βού-Όσιρι χάριν της ανθρωπότητας (τροφοδότησε με το αίμα του την ανάπτυξη των ζώων και των φυτών στη γη κ.λπ.).

Κατά τον άνωτέρω μελετητή στην παράθεση F-I-T-H-A-R-K (παλιό Germanisches Runenalphabet) το σύμβολο **F** (άντίστοιχο του **F**) εύρισκετο αρχικά στο τέλος (μετά το σύμβολο **H**, αντίστοιχο της συλλαβής «de») και σε κάποιο χρονικό σημείο μετατοπίστηκε, καταλαμβάνοντας θέση πριν από το σύμβολο **A** (άντίστοιχο της συλλαβής «u»). Στη σύγχρονη κρυπτογράφηση ή αλλαγή αυτή θα έκαλείτο «τοποθέτηση του **F** ως κλειδιού, πριν από την έναρξη του κειμένου». Δεδομένου ότι η παράθεση F-U-T-H-A-R-K αποτελούσε «ολόγραμμα» έντεχνα κατασκευασμένο προς άποσθηθιση υπό τύπον αλφαβήτας από τους μικρούς Κέλτες (βλέπε τεύχος 133 του «Δαυλού»), τοῦτο δείχνει πώς παλαιότερα η διάταξη τῶν συμβόλων ἦταν διαφορετική, ἀποδίδουσα προφανῶς ἄλλο μήνυμα. Ἡ πεποίθηση αὐτὴ ἐνισχύεται ἀπὸ: α) τὶς ὀνομασίες τῶν συμβόλων **A** καὶ **R**, τὰ ὁποῖα στὰ πολὺ παλιὰ κελτικά ἦταν UR (Ὡρος) καὶ RAδ (τροχός) ἀντίστοιχα καὶ β) τοὺς αὐξοντες ἀριθμοὺς τῆς θέσεώς τους στὴ διάταξη.

Οἱ ἀριθμοὶ 1 καὶ 4 στὴ λατρεία τοῦ Μίθρα εἶχαν ἰδιαίτερη σημασία, ὡς ἀποδίδοντες τὸ ἄθροισμα 5. Πρόκειται γιὰ τὸ κορύφωμα τῆς Πυθαγόρειας διδασκαλίας, ἀπ' ὅπου κεκαλυμμένα προκύπτει ἡ ἐκδήλωση τῆς θείας παρουσίας (μονάς) σὲ «ἐν δυνάμει ἐνέργεια» (τὰ 4 στοιχεῖα τῆς φύσεως), μία ἐκδήλωση ἡ ὁποία παρουσιάζεται στὸ Δελφικὸ Ε (ὁ Πυθαγόρειος «γάμος») καὶ στὴ χρήση τοῦ πέμπτου γράμματος τοῦ ἐλληνικοῦ αλφαβήτου γιὰ ἔκφραση τοῦ ἀριθμοῦ 5. (5 = Ε = Ἐνωση τοῦ 1 καὶ τοῦ 4 = Γάμος = Ζεύς). Στὸν συνδυασμὸ Ὡρος-τροχός καὶ θεία παρουσία - ἐν δυνάμει ἐνέργεια ἀναγνωρίζουν ὠρισμένοι τὸν ἀρχέγονο κανόνα τῆς «θείας ἐκδήλωσης, ὅταν ἐπέρχεται τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου».

Κατόπιν αὐτῶν εὐλόγοι τυγχάνει τὸ ἐρώτημα, ἂν οἱ φάσκοντες περὶ «μαγείας» στὴν γραφὴ *Runar* σοβαρολογοῦν ἢ ἀπλῶς «ἀποφεύγουν τοὺς σκοπέλους» (Πυθαγόρειο δόγμα σὲ Κέλτες). Διότι εἶναι πρόδηλο, ὅτι οἱ φιλοσοφικὲς διαστάσεις, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπὸ τὴ *Runar*, οὐδόλως τοὺς ἀπασχολοῦν. Ἀντίθετα ἐστιάζουν τὴν προσοχή τους σὲ ἀποπροσανατολισμὸ τοῦ κοινοῦ, τὸν ὁποῖο ἐπιδιώκουν μέσω ἀφορισμοῦ τῆς γραφῆς *Runar* (ταύτισή της μὲ μαγεία κ.λπ.). Ὡς σημειωθεῖ, ὅτι οἱ προαναφερθέντες δηλώνουν κατηγορηματικά, πῶς «ἡ γραφὴ *Runar* χρησιμοποιήθηκε ὡς τρόπος κρυπτογράφησης γιὰ στρατιωτικὸς σκοποὺς ἀκόμη καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ βασιλέως Γουσταύου Ἀδόλφου καὶ ὡς τρόπος στενογράφησης στὸ περιθώριο περγαμηνῶν, συναντῶμεν ὅμως σὲ βραχογραφίες (π.χ. βράχος τοῦ *Rök* καὶ ἐπιγραφὴ τῆς *Moeshow*) ὑποδηλοῖ μαγικὴ πρόθεση». Τὰ σχόλια περιττεύουν.

Ἐκεῖνο ποὺ συνέβη ἱστορικὰ εἶναι, ὅτι μὲ τὴν ἐφαρμογὴ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους τῆς πολιτικῆς ξεκληρίσματος τῶν Κελτῶν οἱ τελευταῖοι σὲ πρώτη φάση κωδικοποίησαν τὴν «ἀλφαβήτα-ὑποθήκη» τους (ἔβαλαν ὡς «κλειδί» τὸ **F** πρὶν ἀπὸ τὸ **A** καὶ σὲ δευτέρη φάση πολλαπλασίασαν τὶς κωδικοποιήσεις, (ἀλλάζοντας σειρά, χρησιμοποιώντας σύνθημα συμβόλων κ.ἄ.). Εἰδικὰ στὴ Σκανδιναυία ἐφθασαν στὸ σημεῖο νὰ κάνουν ριζικὴ ἀλλαγὴ ἢ, γιὰ τὴν ἀκρίβεια, ἀναγωγὴ τῆς ἀλφαβήτας *Runar* (βλέπε παράθεση FUTHARK) σὲ σχήματα ποὺ θυμίζουν κλαδιὰ δένδρου (*Kvistrunir*) ἢ σταυροὺς (*Tjaldrunir*). Οἱ τρόποι αὗτοι χαράξεως σχημάτων ἀναφέρονται στίς

Πίναξ 1. Κλείδες γραφής Ogam

Celtic Ogham Stones

Ogham was a secret Celtic druid alphabet.
Inspired by the forest.

HOW TO SELECT YOUR OGHAM STONE * MONTH OF BIRTH * INITIAL LETTER
English letters not represented here I,J,K,Q,V,W,Y,Z.

1	NOVEMBER	B	Birch: After fall, the cleanness of a new year, fresh buds in a cold dawn.
2	DECEMBER	L	Rowan: Talisman, the guardian against evil, protection against the malign influences of others.
3	JANUARY	F	Alder: Ability to fore tell the future, protection through the power of prescience.
4	FEBRUARY	S	Willow: Femininity, strong and flexible, a protection against rheumatism.
5	MARCH	N	Ash: Unity, a drawing together of forces, an aid to the focus of energies.
6	APRIL	H	Hawthorn: Abstinence and purity. A lean time can release the energies of the mind.
7	MAY	D	Oak: Fertility and enduring beauty, ability to survive despite the odds.
8	JUNE	T	Holly: With sword, dagger or pin, a winner of contests. Hard, balanced and direct.
9	JULY	C	Hazel: Powers of divination, a great helper, a mediator between the forces of truth.
10	AUGUST	M	Vine: Release of inhibitions and the coming of second sight, freedom to develop inner resources.
11	SEPTEMBER	G	Ivy: Voyage of self enlightenment and discovery, interaction with others.
12	OCTOBER	Ng.R	Reed and Elder: Search for the truth, immediate action, vigour, constantly able to rebound.
13	AIR	A	Silver Fir: lofty ideals and clear vision of the future. A positive attitude firmly rooted in experience.
14	AIR	O	Furze: The flying magpie, the avid collector. Be skilful at gathering things of worth.
15	EARTH	U	Mistletoe: All heal, contains the force of the oak which has nurtured it.
16	EARTH	E	Poplar: Prevention of ailments; healing; green is the shoot of rejuvenation.
17	FIRE	TH	Spindle: Brightness, enlightenment, sort out that which is unclear, proper completion of tasks.
18	FIRE	PE	Honey Suckle: The test, the trial, an ability to distinguish between what is true and what is false.
19	WATER	PH	Beech: Phagos which means ancient knowledge, the soul washed and refreshed by an ancient source.
20	WATER	XI	The Sea: Mor assists journeys, reveals hidden depths of strength and the true of one's resources.

* Over 2500 years, Ogham has been associated with mysticism and attributed meanings. * Individually handmade in Ireland (ceramic stone, leather thong, information slip and bag). * Dots: Hierarchy of trees (chieftain 3, peasant 2, shrub 1).

Πίναξ 2. Εικόνα συλλαβών παλαιᾶς γραφῆς "Runar"

	1	2	3	4	5	6
I	fi	u	th	a	r	k
II	ge	w	eah	n	i	jo
III	a	p	zi	si	t	be
IV	e	'm	le	ng	o	de

Πίναξ 3. Ἀντιστοιχίες κλειδῶν γραφῆς Ogam σὲ πίνακα συλλαβῶν παλαιᾶς γραφῆς "Runar"

A

ⱦ	(2ο κάθετο στὴν 1η ὀριζόντια, ἄλλως I ₂)	= B
Ⱨ	(2ο κάθετο στὴν 2η ὀριζόντια, ἄλλως II ₂)	= L
ⱨ	(3ο κάθετο στὴν 3η ὀριζόντια, ἄλλως III ₃)	= F
Ⱪ	(2ο κάθετο στὴν 4η ὀριζόντια, ἄλλως IV ₂)	= S
ⱪ	(3ο κάθετο στὴν 1η ὀριζόντια, ἄλλως IV ₃)	= N

B

ⱬ	(1ο ὀριζόντιο στὴ 2η κάθετο, ἄλλως I ₂)	= H
Ɑ	(2ο ὀριζόντιο στὴ 3η κάθετο, ἄλλως II ₃)	= D
Ɱ	(3ο ὀριζόντιο στὴ 2η κάθετο, ἄλλως III ₂)	= T
Ɐ	(4ο ὀριζόντιο στὴ 3η κάθετο, ἄλλως IV ₃)	= C

Γ

Ɒ	(2ο διαγωνίως στὴ 1η διαγώνια, ἄλλως II ₂)	= M
ⱱ	(2ο διαγωνίως στὴ 2η διαγώνια, ἄλλως II ₃)	= G
Ⱳ	(1ο διαγωνίως στὴ 3η διαγώνια, ἄλλως I ₃)	= Ng, R

Πίναξ 4. Εικόνα συλλαβών γραφής Runar
μετά την τοποθέτηση των κλειδών της γραφής Ogam

	I	2	3	4	5	6
I	fī	Bε	th	a	r	k
II	ge	Le	eah	n	i	jo
III	a	p	Fi	si	t	βε
IV	e	Si	N	ng	o	δε

A

	I	2	3	4	5	6
I	fī	H	th	a	r	k
II	ge	w	D	n	i	jo
III	a	T	zi	si	t	βε
IV	e	'm	C	ng	o	δε

B

	I	2	3	4	5	6
I	fī	u	R/NG	a	r	k
II	ge	M	G	n	i	jo
III	a	p	zi	si	t	βε
IV	e	'm	le	ng	o	δε

Γ

	I	2	3	4	5	6
I	A	u	th	a	r	k
II	ge	w	o	n	i	jo
III	a	p	u	u	t	βε
IV	E	'm	le	ng	o	δε

A

	I	2	3	4	5	6
I	fī	u	th	a	PE	PH
II	ge	w	eah	n	i	jo
III	a	p	zi	si	t	βε
IV	e	'm	TH	TH	PE	δε

E

	I	2	3	4	5	6
I	fī	u	th	th	XI	XI
II	ge	w	eah	eah	XI	XI
III	a	p	zi	zi	XI	XI
IV	e	'm	le	le	ng	o

ΣΤ

**Πίναξ 4 (συνέχεια). Ἀντιστοιχίες κλειδῶν γραφῆς Ogam
σὲ πίνακα συλλαβῶν παλαιᾶς γραφῆς Runar**

→	 (1ο στήν 1η ὀριζόντια, ἄλλως I₁) = A (3ο στήν 2η ὀριζόντια, ἄλλως II₃) = O (τὰ 2 τοῦ κέντρου στήν 3η ὀριζόντια, ἄλλως III₃ καὶ III₄) = U (1ο στήν 4η ὀριζόντια, ἄλλως IV₁) = E
Δ	
Ε	 (τὰ δύο ἐκατέρωθεν τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ νοητοῦ στοῦ κέντρο ρόμβου, ἄλλως, τὰ IV₃ καὶ IV₄) = TH (στοῦ δεξιὸ σκέλος, τὰ δύο ἐναπομένοντα πάνω-κάτω, μετὰ τὴν νοητὴ χάραξη γραμμῶν, χιαστί, ἄλλως, τὰ I₅ καὶ IV₅) = PE (τὸ τρίτο, διαβάζοντας «σαλιγκαροειδῶς» τὸ δεξιὸ σκέλος, ἄλλως τὸ I₆) = PH
ΣΤ	 (τοποθετώντας στὰ ἀντίστοιχα τετραγωνίδια τοῦ δεξιοῦ σκέλους τὸ γράμμα αὐτό, ἄλλως στὰ I₄, I₅, I₆, II₄, II₅, II₆, III₄, III₅, III₆, IV₄, IV₅, IV₆) = XI

**Πίναξ 5. Προκύπτοντα κείμενα από την ανάγνωση συλλαβῶν
τοῦ Πίνακα 4 (ἐκ ν.ἀ. πρὸς τὰ ἄνω καὶ μετὰ βουστροφηδόν)**

A ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Φηγός = δρῦς Σίν = σελήνη	<i>Π.χ. eah-th-a-n-si-ng-to-ri-εκ-jo-βε-de e-a-ge-fi-Βε-Le-p-si-n-Fi</i> NTEBE ΓΙΟ ΕΚ ΡΙ ΤΟ ΕΝ ΓΑΣΙΝ ΑΤΕΑ. ΦΟΙΝΙΣΣΙ ΠΑΛΕΒΕ ΦΗΓΕ ΑΕΙ. «Οἱ γιοὶ τῆς θεᾶς, ποὺ κατοικοῦν στὸ βασίλειο τῆς γῆς Σίν, εἶναι ἄθεοι. Μὲ τοὺς Φοίνικες πάλευε, φηγέ, πάντοτε».
B	NTEBE ΓΙΟ ΕΚ ΡΙ ΤΟ ΕΝ ΓΑ ΣΙΝ ΑΔΗ ΖΕΙ. ΣΥ ΟΜΕ ΤΟΥ ΒΟΥ ΗΛΙΟΥ ΦΥΓΕ ΑΕΙ. «Ὁ γιὸς τῆς θεᾶς ἀπὸ τὸ βασίλειο τῆς γῆς Σίν, στὸν Ἄδη ζεῖ. Σὺ ἄνθρωπε τοῦ βοῦ ἡλίου, νὰ τὸν ἀποφύ- γεις πάντοτε».
Γ	NTEBE ΓΙΟ ΕΚ ΡΙ ΤΟ ΕΝ ΓΑ ΣΙΝ ΕΓΓΙΖΕΙ ΛΕ. ΟΜΟ ΠΑΙ ΜΟΥ ΦΥΓΕ ΑΕΙ. «Ὁ γιὸς τῆς θεᾶς ἀπὸ τὸ βασίλειο τῆς γῆς Σίν ἐγγίζει τὸν ἡλιακὸ ἄνθρωπο. Παιδί τῶν Μόων, νὰ τὸν ἀποφύ- γεις πάντοτε».
Δ	NTEBE ΓΙΟ ΚΑ ΡΙ ΤΟ ΕΝ ΓΑ ΑΝΑΤΟΛΕ ΕΜΟΥ ΠΑΙ ΒΟΥ ΑΙΓΑΙΑΕ. «Τοῦ γιοῦ τῆς θεᾶς τὸ γήινο βασίλειο εὐρίσκεται στὴ γῆ πρὸς ἀνατολὰς τῶν δικῶν μου παιδιῶν τοῦ βοῦ, τῶν Αἰγαίων».
Ε	NTEBE ΓΙΟ ΕΦΙΠΠΕ ΙΤΑΛΕ ΦΥΣΙΝ ΑΘΕΑ ΔΕΙ ΘΥΜΟ ΠΑ ΒΟΥ ΦΥΓΕ ΑΕΙ. «Ὁ γιὸς τῆς θεᾶς ὁ ἔφιππος, ὁ ἰταλός, ποὺ ἔχει φύσιν ἄθεη, θὰ δεῖ τὸν θυμὸ τοῦ πατέρα βοῦ καὶ θὰ φύγει παντοτεινά».
ΣΤ	NTEΞΙΟΝ ΓΑ ΣΟΙ ΤΕΑ ΖΕΙ. ΛΕ ΟΜΕ, ΠΑΙ ΒΟΥ ΦΥΓΕ ΑΕΙ. «Στὴν πρὸς τὰ δεξιὰ σου γῆ ἢ θεὰ ζεῖ. Ἑλειακὲ ἄν- θρωπε, παιδί τοῦ βοῦ, νὰ τὴν ἀποφύγεις πάντοτε».

**Πίναξ 6. Ἀπομόνωση στηλῶν I₄ 5 6 II₄ 5 6
καὶ III₄ 5 6 τοῦ Πίνακα 4 τμήμα ΣΤ'**

● Καθάρογραφὴ ὀριζοντίως XI XI XI XI XI XI XI XI XI
● Ἀπόδοση μὲ ἑλληνικὰ γράμματα ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ ΚΣΙ
● Ἀνάγνωση ἀντίστροφα ΙΣΚΙΣ - ΚΙ - Σ - Κ - ΙΣΚΙ - Σ Κ - ΙΣΚΙΣ - Κ - ΙΣΚΙΣ - Σ - Κ
● Ἐλεύθερη ἀπόδοση <i>Ἰσχὺς γῆς σου, ἐξ ἰσχύος Σύμπαντος.</i> <i>Οὐκ ἰσχὺς γῆς, ἰσχὺς σύμπαντος κόσμου.</i>

περγαμηνές τοῦ St. Gall, χρονολογούμενες στὸν 9ο μ.Χ. αἰῶνα, χωρὶς πάντως νὰ ἔχουν διαβαστεῖ οἱ «ἀντιστοιχίες», καὶ τοῦτο διότι, ὅπως θὰ ἀντιληφθεῖ ὁ ἀναγνώστης, ὑφίστανται ἀπεριόριστες πιθανότητες καθορισμοῦ συμβόλων μὲ παιχνίδι γραμμῶν σὲ σχῆμα κλαδιοῦ ἢ σταυροῦ. Κάποιοι ἱστοριοδίφες συνέδεσαν τὴν Kvisstrunir καὶ τὴν Tjaldrunir μὲ τὸ χάραγμα συμβόλων πάνω σὲ βέλη (σὲ κάθετη διάταξη, ἀπὸ τὴν αἰχμὴ πρὸς τὰ «φτερά», μὲ μεσολαβοῦσα μεταξὺ χαρακτῆρων τελεία). Τὰ βέλη τὰ ἐκτόξευαν Κέλτες δρομεῖς ἔτσι, ὥστε μὲ κάλυψη μιᾶς ἀποστάσεως τροχάδην καὶ τῆς ὑπόλοιπης μέσω τροχιᾶς βέλους, χάρη σὲ πυκνὰ παρατηρητήρια, ἓνα μήνυμα ἦταν δυνατὸ νὰ φθάσει αὐθημερόν σὲ ἐκπληκτικὲς ἀποστάσεις. Ἄλλοι μελετητές διακρίνουν στὴν Kvisstrunir τὴν ὑπογραφή τῶν Δρυϊδῶν (λόγω σχημάτων ποὺ θυμίζουν κλαδὶ δρυός), τοὺς ὁποίους θεωροῦν ἐντολεῖς τῆς κωδικοποιήσεως τῆς F-U-T-H-A-R-K. Καὶ οἱ δύο ἀπόψεις εὐσταθοῦν, ἐφ' ὅσον τόσον ἡ Kvisstrunir ὅσο καὶ ἡ Tjaldrunir συμπίπτουν ἐν πολλοῖς μὲ τὴν γραφὴ Ogam. Ἡ τελευταία μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ «ἀπόκρυφη γλῶσσα τῶν Δρυϊδῶν». Ἀπὸ τὰ ὅσα ἔχουν περιωσθεῖ (βλέπε Πίνακα 1), ἄσχετα ἂν ἔχουν λάβει ἀπὸ κάποιους «βέβηλους» ἐμπνευματικὸν χαρακτῆρα, προκύπτει ὅτι ἡ Ogam, ὅταν διαβαστεῖ μὲ ὀρισμένους τρόπους, δίνει ἐκπληκτικὰ μηνύματα. Οἱ Πίνακες 2 ἕως καὶ 6 εἶναι πάρα πολὺ εὐγλωττοι.

Ἀσάφεια καὶ ἀγραμματοσύνη

Τὸ παρὸν κείμενο θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ καθηγητὲς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας σὲ πανεπιστήμια. Εἰς βάρος τῶν καθηγητῶν αὐτῶν, ποὺ εἶναι συνεργάτες τοῦ «Βήματος», ἔχομε νὰ ποῦμε δύο τινά: πρῶτον, ὡς ἐπιστήμονες στηρίζουν τὶς ἀπόψεις τους ὄχι μὲ λογικά/ἐπιστημονικά ἐπιχειρήματα, ἀλλὰ μὲ ἀφορισμούς καὶ πιθανότητες· δεύτερον, ὡς καθηγητὲς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας παράγουν λόγον κάποτε ἀσαφῆ, μὲ γραμματικά/συντακτικά κενά, ἀκόμη καὶ λάθη. Παρεμπιπτόντως θὰ ἐπισημάνομε καὶ τὸ δημοσιογραφικὸ/λαϊκιστικὸ ὕφος τοῦ λόγου τῶν πανεπιστημιακῶν αὐτῶν παραγόντων.

I. Ἀφορισμοὶ καὶ πιθανότητες

Δημήτρης Ν. Μαρωνίτης: «Πενία καὶ πόρος», 25 Ἰανουαρίου 1987:

α) «Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ δηλωθεῖ ὅτι εἰδικὰ ἢ γλωσσικὴ ἀγωγή... τῶν μαθητῶν ἀσκεῖται σήμερα στὸ Δημοτικὸ καὶ στὸ Γυμνάσιο μὲ πολὺ καλύτερο τρόπο ἀπ' ὅ, τι συνέβαινε τοῦτο στὸ πρόσφατο ἀκόμη παρελθόν». Δηλαδή, τάδε ἐδήλωσεν ὁ Μαρωνίτης, ὁφείλετε νὰ τὸν πιστεύσετε.

β) «Τὸ ἰδεολόγημα (;) τῆς ἐνιαίας ἑλληνικῆς γλώσσας... δὲν εἶναι μόνον ἀντιεπιστημονικὸ, ἀλλὰ θὰ μᾶς ὀδηγοῦσε καὶ σὲ διδακτικὸ ἀδιέξοδο». Ὁ κύριος καθηγητὴς ἀρνεῖται ἀφοριστικὰ τὴ συνέχεια τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀποδεικνύει, οὔτε «δηλώνει» τὴ δική του «ἐπιστημονικὴ» ἀποψη.

Φάνης Ι. Κακριδῆς: «Ξανά-μανά», 23 Νοεμβρίου 1986:

α) «Τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά... δὲ γίνεται νὰ μὴν ἐπηρεάσουν τοὺς μαθητὲς... Εἶναι ἔτσι νὰ φοβηθοῦμε πῶς ὁ μαθητὴς... θὰ ἀκολουθήσει τοὺς δρόμους τῆς ἀρχαίας, νοθεύοντας τὴ φυσικὴ ροὴ τοῦ νεοελληνικοῦ λόγου... Ὁ μαθητὴς εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ προχωρήσει σὲ σχηματισμούς τοῦ τύπου τῶν μείζονων ἐνοτήτων καὶ διέβηκε». Γιὰ πρώτη φορὰ συναντοῦμε παρόμοια ἐπιχειρήματα: «Τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά δὲ γίνεται νὰ μὴν ἐπηρεάσουν...», «εἶναι ἔτσι νὰ φοβηθοῦμε...», «ὁ μαθητὴς εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ προχωρήσει...». Ὅσο γιὰ τὰ παραδείγματα «τῶν μείζονων ἐνοτήτων» καὶ «διέβηκε», αὐτὰ δείχνουν τὴν παντελὴ ἀπουσία ἐμπνεύσεως.

β) «Τὸ φουσοῦσαν καὶ δὲν κρύωνε», «τὰ θαλασσώνει ἀνεπανόρθωτα», «ποῦ νὰ φανταστεῖ ἀμέριμνος σὲ τί σφηκοφωλιά πατοῦσε», «μὴ πάσα στὸ Παιδαγωγικὸ Ἰνστιτοῦτο» καὶ ἄλλες ἐκφράσεις, ὅπως φαίνεται, θεωροῦνται ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὸν κ. Κακριδῆ.

Οἱ τίτλοι τῶν ἐπιφυλλίδων: α) «Πενία καὶ πόρος» — ἀσαφῆς, ἀσαφέστατος, β) «Ξανά-μανά» — (;).

II. Ἀσάφειες, γραμματικά (συντακτικά) κενά

Δημήτρης Ν. Μαρωνίτης: «Πενία καὶ πόρος»:

«Ἔστω καὶ δύσθυμος, προφανῶς, κορεσμός, ὅπως ὑποθέτω, καὶ πολλοὶ ἀναγνώστες τοῦ πρόσφατου ἡμερήσιου, περιοδικοῦ, ραδιοφωνικοῦ καὶ τηλεοπτικοῦ Τύπου, ὅπου ἡ σχετικὴ συζήτηση παρατείνεται καὶ ἐλέγχεται συχνὰ ἀλλοπρόσαλλη».

Πρῶτον, τὸ ἀπόσπασμα ἔχει μόνον ἐξαρτημένες προτάσεις. Ἀπὸ ποῦ ὅμως ἐξαρτῶνται αὐτές, ἀφοῦ λείπει ἡ κύρια πρόταση; Συντακτικὴ ἀναπηρία ἑκατὸ τοῖς ἑκατό! Δεύτερον, τὸ παρέμβλητο ἐπίρρημα «προφανῶς» καὶ ἡ παρέμβλητη πρόταση «ὅπως ὑποθέτω» ἀλληλοαποκλείονται λογικῶς: ἢ τὸ πρῶτο ἢ ἡ δεύτερη. Τρίτον, τὸ ἐπίρρημα «ὅπου» εἶναι τοπικὸ καὶ ἀποκλείεται νὰ χρησιμοποιοθεῖ γιὰ τὸν Τύπο, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι τόπος. Ὑποθέτομε, ὅτι ὁ παραγωγὸς τοῦ συγκεκριμένου λόγου ἤθελε νὰ ἀποφύγει τὸ «καθαρευουσιάνικο» ὁ ὁποῖος Τύπος.

Δημήτρης Ν. Μαρωνίτης: «Πολιτιστικὰ μονότονα» — «Περὶ ὄνου σκιᾶς», 22 Μαρτίου 1992:

α) «Ὅταν τὰ προηγούμενα ἐπιχειρήματα συντάσσονται, συστήνονται ὡς νηφάλια καὶ ρεαλιστικὴ κριτικὴ τῆς διανόησης καὶ τῶν διανοουμένων τοῦ καιροῦ μας, πρὸς ἀκύρωση τῆς ἀντίπαλης, ἂν ὑπάρχει, θεωρίας. Ἡ ὁποία, στὴν περίπτωσή αὐτή, διαβάλλεται γιὰ ἰδεοληπτικὴ προσήλωση σέ, ἐξαντλημένες ἀπὸ καιρὸ πιά, φόρμες τῆς διανοητικῆς συμπε-

ριφορᾶς καὶ πράξης· γιὰ κάποιο εἶδος παθολογικῆς ἀγκύλωσης, δείγμα ἀφέλειας ἢ καὶ ὑποκρισίας».

β) «Οἱ ρεαλιστικὲς καὶ νηφάλιες περιγραφές καὶ ἐκτιμήσεις, βαρύνονται κι αὐτὲς ἀπὸ τὸ δικό τους ἰδεολογικὸ βάρος, στὸν βαθμὸ πὺν τροφοδοτοῦν καὶ στηρίζουν ὀρισμένη πολιτιστικὴ καὶ πολιτικὴ νοοτροπία· ἢ ὁποία, γιὰ προφανεῖς λόγους, ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὴν παρουσία τῶν διανοουμένων».

Δυσνόητα εἶναι καὶ τὰ δυὸ ἀποσπάσματα, καὶ αὐτὸ ὀφείλεται ἐν πολλοῖς στὴν κακὴ στίξη/κακὴ σύνταξη τῶν κειμένων. **Πρῶτον**, μιὰ δευτερεύουσα/ἐξαρτημένη πρόταση χωρίζεται (κακῶς) μὲ τελεία ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς κύριας πρότασης: «...πρὸς ἀκύρωση τῆς ἀντίπαλης θεωρίας. Ἡ ὁποία διαβάλλεται...» (πρῶτο ἀπόσπασμα), ἢ μὲ ἄνω τελεία: «...στηρίζουν ὀρισμένη νοοτροπία· ἢ ὁποία ἐνοχλεῖται...» (δευτερο ἀπόσπασμα). Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς τίθεται κόμμα. **Δεύτερον**, τὸ δευτερο ἔμμεσο ἀντικείμενο τοῦ κατηγορήματος χωρίζεται (κακῶς) ἀπὸ τὴν ὅλη πρόταση μὲ ἄνω τελεία: «...ἢ ὁποία διαβάλλεται γιὰ ἰδεολογικὴ προσήλωση σὲ φόρμες τῆς διανοητικῆς... πράξης· γιὰ κάποιο εἶδος παθολογικῆς ἀγκύλωσης...» (πρῶτο ἀπόσπασμα). Οἱ ὁμοειδεῖς ὅροι τῶν προτάσεων (ὁμοειδῆ ὑποκείμενα, κατηγορήματα ἢ ἀντικείμενα, ὁμοειδεῖς ὀνομαστικοὶ καὶ συγκυριακοὶ προσδιορισμοὶ) χωρίζονται μὲ κόμματα. **Τρίτον**, κακῶς ἀπομονώνονται μὲ διπλὰ κόμματα: ὁ συγκυριακὸς προσδιορισμὸς (στὴν περίπτωσιν αὐτή), καὶ ὁ ὀνομαστικὸς προσδιορισμὸς (ἐξανατλημένες φόρμες) (πρῶτο ἀπόσπασμα). **Τέτατον**, ὁ χωρισμὸς τοῦ κατηγορήματος ἀπὸ τὸ ὑποκείμενο μὲ κόμμα εἶναι ἀσυγχώρητο συντακτικὸ λάθος («οἱ ρεαλιστικὲς... ἐκτιμήσεις, βαρύνονται...») καὶ στὸ σχολεῖο ἐπιφέρει βαρύτατες βαθμολογικὲς κυρώσεις. **Πέμπτον**, γιὰ τὴ διατύπωση: «...πρὸς ἀκύρωση τῆς ἀντίπαλης, ἂν ὑπάρχει, θεωρίας» ἔχομε δυὸ ἀκόμη συντακτικὲς παρατηρήσεις: α) ὡς ὑποκείμενο τῆς ἐξαρτημένης πρότασης «ἂν ὑπάρχει» ὑπονοεῖται τὸ οὐσιαστικὸν *θεωρία*, τὸ ὁποῖο ὅμως ἐδῶ εὐρίσκεται ἐν τῇ γενικῇ πτώσει («τῆς ἀντίπαλης θεωρίας»), ἐνῶ τὸ ὑποκείμενο τῶν προτάσεων τίθεται πάντα ἐν ὀνομαστικῇ· β) τὸ πρωθύστερο σχῆμα («...τῆς ἀντίπαλης, ἂν ὑπάρχει, θεωρίας») προσθέτει ἄλλες δυσκολίες ἐν τῇ κατανόησιν τοῦ συγκεκριμένου κειμένου. Γιὰ νὰ ἀποφύγομε τὸ πρωθύστερο σχῆμα, γιὰ νὰ «ἐπινοήσομε» φυσιολογικὸν ὑποκείμενο τῆς ἐξαρτημένης πρότασης, προτινομε νέα διατύπωση: «...πρὸς ἀκύρωση τῆς ἀντίπαλης θεωρίας, ἂν ὑπάρχει τοιαύτη».

Ἄς μὴ νομιστεῖ, ὅτι ἔχουν ἐξαντληθεῖ οἱ παρατηρήσεις μας ἐπὶ τοῦ κειμένου «Περὶ ὀνυ σκιάς», τὸ ὁποῖο, σημειωθῆτω, σχολιάζει τὴν «ἔρευνα» τοῦ «Βήματος» «Ἐπὶ τῇ ἀκρόμῃ διανοοῦμενοι». Ὁ κ. Μαρωνίτης εἶναι τακτικὸς συνεργάτης τοῦ «Βήματος», κάποτε μάλιστα γράφει δυὸ κείμενα τὴν ἐβδομάδα. Δεδομένου ὅμως, ὅτι ἡ κύρια ἐργασία του εἶναι ἐπιστημονικὴ καὶ διδακτικὴ, τὰ δημοσιογραφικὰ του κείμενα πρέπει νὰ συντάσσονται «στὸ γόνατο», ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ τὴν προχειρότητα. Θὰ προσθέσομε ἀκόμη, ὅτι ὁ κ. Μαρωνίτης: α) ἀκολουθεῖ τὴ δημοσιογραφικὴ μὸδα, ἢ ὁποία θέλει τὰ ἐπιρρήματα «τώρα», «τότε», «κάποτε» καὶ ἄλλα ἀνάμεσα σὲ δυὸ κόμματα· β) χρησιμοποιεῖ λαϊκὲς λέξεις, ὅπως «ἀγκαλά», «τζουτζέδες»...

Ἀπὸ τὸ ἴδιο κείμενο παραθέτομε ἀκόμη ἓνα ἀπόσπασμα γιὰ σχολιασμὸ ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες: «Ἐπιμένω ὅτι, μετὰ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς μεταπολίτευσης, ἢ κατιοῦσα καμπύλη τῆς ὁποίας διανόησης διαθέτομε, ὀφείλεται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἐν τῇ αὐξοῦσῃ ἀμνηχανίᾳ ἢ καὶ τῇ δηλωμένῃ δυσφορίᾳ τῶν κομμάτων ἐναντὶ μιᾶς ὀρισμένης κατηγορίας διανοουμένων». Τὸ ἀπόσπασμα ἔχει προβλήματα σύνταξης τοῦ λόγου: α) ἐν τῇ ὑπογραμμισμένῃ ἀπὸ ἐμᾶς πρότασιν, β) ἐν τῇ ὅλῃ στίξιν τοῦ κειμένου.

Ἰωάννης Παρησιᾶδης Ἀληθίνος τοῦ Ἐλεγκτικέου

Δέν έλεγε νά 'ρθει ή λησμονιά. Μοϋ ή-
ταν άδύνατο νά ξεχάσω τήν άδελφή μου τή
Χριστίνα, καλοπαντρεμένη στό Παρίσι
κι' ύστερα άναπάντεχα χαμένη· εξαφανι-
σμένη κι' αύτή κι' ό άντρας της ό Γάλλος
ό Πιέρ, πού δούλευε μηχανικός στη Φαου-
νταισιον. Τήν πήρε κι' έφυγαν μιά Πρω-
τοχρονιά πριν δέκα χρόνια, όταν έληξε ή
σύμβασή του με τήν εταιρία. Έγκαταστά-
θηκαν στό κέντρο του Παρισιού, κοντά
στην πασιγνώστη Όπερα, σέ μιά πάροδο
της Λαφαγιέτ. Πότε πήγαινα εγώ στό Πα-
ρίσι, κανένα καλοκαίρι έρχονταν αυτοί νά
περάσουν λίγες μέρες στις ζεστές θάλασ-
σες. Κι' ύστερα άδόκητα, άκριβώς πριν ά-
πό τρία χρόνια, χάθηκαν τά ίχνη και των
δυό, παιδιά δέν είχαν κι' οί συγγενείς του
άντρός της, άσχετοι, παρατημένοι σέ μιά έ-
παρχία, δέ φάνηκαν νά θέλουν ν' άσχολη-
θούν μ' αυτό τό ζήτημα.

Στήν άρχή, όταν σταμάτησαν άπότομα
τά τηλεφωνήματα κι' είδηση δέν είχα
καμμία, πήρα τό άεροπλάνο και πήγα στό
Παρίσι. 'Η θυρωρός του σπιτιού πού έμε-
ναν μοϋ είπε πώς είχαν μετακομίσει, άκου-
σε πώς είχαν βρεί ένα καλό διαμέρισμα σ'
ένα προάστιο, στη Βίλλ ντ' Αβραί. Δέν ή-
ξερε τή διεύθυνση κι' έξάλλου, είπε, δέν
τήν ενδιαφέρει νά μάθει πού άκριβώς θά έ-
μεναν. Συνέχισε νά λέει, πώς όποιος έχει
λεφτά φεύγει άπ' τό κέντρο του Παρισιού,
σέ λίγο εκεί θά βρίσκονταν μόνο οί θυρω-
ροί, οί άράπηδες, οί μαϋροι και τά ποντί-
κια. Πήγα σ' αυτό τό προάστιο, έφαγα τόν
κόσμο, γύρισα όλους τους δρόμους, δέν ά-
φησα άνθρωπο νά μήν τόν ρωτήσω, κανέ-
νας δέν ήξερε κάποιον με τό όνομα του γα-
μποϋ μου, κανένας δέ θυμόταν νά 'χε δει
κάπου μιά όμορφη γυναίκα, μελαχροινή,
σπαθάτη, με μεγάλη καστανά μάτια...

Περνούσε ό καιρός, τίποτε δέ γινόταν,
ή στενοχώρια μου γύριζε στην άπελπισία.
Δυό-τρεις φορές τό χρόνο, όποτε είχα εύ-
καιρία, πήγαινα στό Παρίσι, έψαχνα και
ξανάψαχνα στους δρόμους της 'Αβραί, πη-
γα και στις γειτονικές Βερσαλλίες. Τίποτε.
Λές κι άνοιξε ή γή και τους κατάπτε και
τους δυό.

• • •

"Αρχισα νά βυθίζομαι σ' ένα σκοτάδι,
σέ μιά όλοσκοτεινή νύχτα. Αύτην τήν κατά-
σταση δέν μπορούσα νά τήν άνεχτώ, μ' έ-
τρωγε τό σανάκι, οί δικοί μου με πίεζαν νά
τά παρατήσω, φοβόνταν γιά τήν υγεία μου.
'Αλλά μοϋ ήταν άδύνατο νά πιστέψω, πώς
έτσι στα καλά καθούμενα εξαφανίζονται
δυό άνθρωποι χωρίς ν' αφήσουν ίχνος. Κι'
ή 'Αστυνομία νά μήν έχει ιδέα κι' οί πολι-
τςμάνοι των τμημάτων νά συμπληρώνουν
μόνο χαρτιά κι' άπό 'κει και πέρα νά μήν
έχουν τό παραμικρό ενδιαφέρον. Γύριζα
'δω κι' εκεί, όλο και πιο άδύναμος, σά νά
μέ 'πνιγε σιγά-σιγά ή άνεμελιά του κόσμου
κι' ή άδικία του. Πολύ αγαπούσα αύτή τή
μοναδική άδερφή μου, τήν αίσθανόμουν
καταδική μου, αίμα μου, αυτό τό άπρόβλε-
πτο άναποδογύριζε όλόκληρη τή ζωή μου.

• • •

'Ηταν μιά ζεστή αύγουστιάτικη μέρα,
τήν τελευταία φορά πού πήγα στό Παρίσι.
Σκέφθηκα νά ξαναπεράσω άπ' τήν πάροδο
της Λαφαγιέτ, όπου ήταν ή πρώτη κατοικία
της Χριστίνας, και πήγα τό ίδιο άπόγευμα.
Μεγάλη φασαρία στη λεωφόρο, πλήθος
και πολλά τροχοφόρα γύρω άπ' τά πολυ-
καταστήματα, μόλις όμως έστριψα στην πά-
ροδο, όλα ήσύχασαν, οί άσπροι, οί μαϋροι,
οί κίτρινοι δέν είχαν δουλειά έδω, ξαφνικά
έμεινα μόνος με τήν άγωνία μου. Πάλι ά-
πραγος, στάθηκα σέ μία γωνιά παρατηρώ-
ντας τό παλιόσπιτο και τήν έξώπορτά του,
πού ή Χριστίνα τόσες φορές θά είχε περά-
σει. Έκανα μερικά βήματα κι' ύστερα έ-
πιανα πάλι τή γωνιά μου. Σάν νά μή μπο-
ρούσα τίποτ' άλλο νά σκεφτώ. "Αρχισε νά
βραδυάζει, ή ύγρη παριζιάνικη κουφόβρα-
ση μοϋ 'φερνε μιά άδιαθεσία κι' ένα μού-
διασμα σ' όλο μου τό κορμί.

Τέλος σέ μιά στιγμή είδα ν' άνοίγει ή έ-
ξώπορτα κι' άνάμεσα στις σκιές και στις
σιωπές της είδα στό κατώφλι νά προβάλλει
διστακτικά ή γριά θυρωρίνα. Με κύταξε
καλά κι' ύστερα μοϋ 'κανε νόημα νά πλη-
σιάσω. Φαίνεται πώς άπό κάποια τρύπα με
παρατηρούσε άπό ώρα, οί θυρωρίνες του
Παρισιού είχαν άπ' τόν καιρό της 'Επανά-

στασης τὸ προνόμιο τῆς κατόπτευσης καὶ τῆς παρακολούθησης, ὅχι μόνο τῆς κίνησης τοῦ σπιτιοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς περιοχῆς τριγύρω. Κι' ἀπὸ τότε ὑπάρχουν τὰ κρυφὰ παρατηρητήρια, καὶ σήμερα ἀκόμη ἡ θυρωρῖνα εἶναι τὸ πραγματικὸ ἀφεντικὸ τῆς πολυκατοικίας, ἄλλο ἂν τώρα ἔχει στὴ δικαιοδοσία της μόνο ἀράπηδες καὶ μαύρους.

Πῆγα κοντά της. Μὲ ρώτησε, ἂν ψάχνω ἀκόμη γιὰ τὴν ἀδελφή μου. «Καὶ βέβαια», ἀπάντησα, «τὶ ἄλλο μπορῶ νὰ κάνω;». Ἄρχισε τότε ἓνα κατεβατό, μοῦ εἶπε πὼς αὐτὴ ἡ ἱστορία εἶναι πολὺ περίεργη καὶ ἀπορεῖ γιατί ἡ ἀδελφή μου δὲ θέλει νὰ ἔχει ἐπαφὲς μὲ τοὺς δικούς της. Τὴν εἶχε δεῖ στὸ μεγάλο κατὰστημα τῆς Λαφαγιέτ τὰ περασμένα Χριστούγεννα καὶ τῆς εἶπε πὼς τὴν ἀναζητοῦσα. Κατὰ τὰ λεγόμενά της, τὴν κύτταξε τότε μ' ἓνα τρόπο περίεργο κι' ἔφυγε ἀπὸ κοντά της, χωρὶς νὰ πεῖ οὔτε μιὰ λέξη. Ἔλεγε καὶ ξανάλεγε, πὼς δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβει γιατί συμπεριφερόταν ἔτσι.

Μιὰ ἀμυδρὴ ἐλπίδα σὰν νὰ μοῦ ζέστανε γιὰ λίγο τὴν καρδιά. Ἐπιτέλους, εἶχα μιὰ ἐνδειξὴ πὼς ἴσως ἡ Χριστίνα βρισκόταν στὴ ζωὴ. Ὅμως δὲν πέρασα πολλή ὥρα καὶ μιὰ φοβερὴ ὑπόψια μοῦ ξέσκισε τὰ σωθικά. Μήπως παιζόταν θέατρο κι' αὐτὴ ἡ γριά ἤξερε τὶ εἶχε ἀπογίνει ἡ Χριστίνα, ἀλλὰ εἶχε πληρωθεῖ καλὰ καὶ δὲν μιλοῦσε; Μήπως ἡ ἀδερφή μου βρισκόταν καταχωνιασμένη στὰ ὑπόγεια ἐκείνου τοῦ παλιόσπιτου, μαχαιρωμένη, ποῖος ξέρει γιὰ ποῖο λόγο, ἀπ' τὸ χέρι τοῦ ἴδιου τοῦ ἀντρα της;

Κι' ἡ θυρωρῖνα μὲ ξεγελοῦσε συνεχῶς, νὰ περνᾷ ὁ καιρὸς, νὰ βαρεθῶ καὶ νὰ τὰ παρατήσω;

Ἐτρεξα στὸ κοντινὸ ἀστυνομικὸ τμήμα. Στὴν ἀρχὴ ἔκαναν πὼς δὲν καταλάβαιναν καλὰ τὰ γαλλικά μου, ὕστερα πῆραν πάλι χαρτιά νὰ συμπληρώσουν. Ἦταν φανερό πὼς καμμιά ὄρεξη δὲν εἶχαν ν' ἀσχοληθοῦν μὲ τὰ παραμύθια ἐνὸς ἀλλοδαποῦ, νὰ μερδευτοῦν μὲ μιὰ παλιὰ ὑπόθεση, ποῦ δὲν εἶχε γι' αὐτοὺς κανένα ἐνδιαφέρον. Κάποτε ἄρχισαν νὰ σιγομιλοῦν μεταξύ τους, ν' ἀφήνουν κάτι ὑπονοούμενα καὶ νὰ χασκογελοῦν. Ἐφυγα περισσότερο ἀναστατωμένος. Πῆγα στὸ ξενοδοχεῖο καὶ κλείστηκα στὸ δωμάτιό μου, μοῦ ῥχοταν νὰ φωνάξω, νὰ οὐρλιάξω, νὰ βρῶ μὲ τὰ χειρότερα λόγια καὶ νὰ φτύσω αὐτὸν τὸν κόσμο, αὐτὴ τὴν πολιτεία, ὅλον αὐτὸν τὸν ἀδιάφορο «πολιτισμένο» συρφετό. Περνοῦσαν οἱ ὥρες, ὕπνος δὲ μ' ἔπιανε, κάποτε αἰσθάνθηκα νὰ χάνω τὸν εἰρμό τῆς σκέψης μου, τὸ κουράγιο μου μ' ἐγκατέλειπε σιγά-σιγά, μαζὶ κι ἡ λαχτάρα καὶ τὸ πείσμα τῆς ζωῆς.

Ἄργα τὴ νύχτα ἄρχισε νὰ βρέχει ἀκατάπαυστα, ἄκουγα τὸν ἐπίμονο ρυθμὸ τῆς βροχῆς στὸ παράθυρο τοῦ δωματίου μου. Κάτι διαγραφόταν τώρα στὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς μου, κάτι ἀπελπισμένο, σὰν νὰ μ' ἄγγιζαν οἱ ρίζες τῶν κυπαρισσιῶν, καθὼς ἀπλώνονταν βαθιὰ μέσα στὸ χῶμα κι' ἡ Χριστίνα νὰ προσπαθεῖ νὰ πιαστεῖ ἀπ' αὐτὲς τὶς ρίζες καὶ ν' ἀνασάνει, ρημαγμένη, ἔρημη, μὲ τὰ μαλλιά της ξέπλεκα καὶ μουσκεμένα, κίτρινο σὰν τὸ φλουρί τὸ πρόσωπό της καὶ τὸ κορμὶ της κάτωσπρο καὶ ξυλιασμένο...

Δὲν ὑπάρχει σκεπτόμενος ἄνθρωπος, ποῦ νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται νὰ διαβάξῃ ἓνα περιοδικὸ σὰν τὸν «Δαυλὸν». Μιλήστε στὸν ἐκλεκτὸ φίλο ἢ γνωστὸ σας γιὰ τὸν «Δαυλὸν» καὶ ὑποδείξτέ του ποῦ θὰ τὸν βρῇ (βλ. ὀπισθόφυλλο).

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΛΕΩΝ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ, *Ἡ γραπτή μας γλώσσα καὶ οἱ δολιοφθορεῖς της*

Μέσα ἀπὸ τὸ βιβλίο αὐτὸ τοῦ κυρίου Φ. Ἀργυριάδη ἐπιχειρεῖται ἡ διαχρονικὴ προσέγγιση τῆς προσπάθειας ἀλλοτριώσεως τῆς γλώσσας μας ἀπὸ τὰ ἀνθελληνικά ξένα κέντρα ἀποφάσεων. Ὁ συγγραφεὺς μὲ ἀκάματο ζῆλο ἀνατρέχει ὡς τὰ ἀπώτατα χρονικά σημεῖα τῆς ἐμφανίσεως τοῦ φαινομένου παρουσιάζοντάς μας τὴν ἐνορχηστρωμένη ἐπίθεσιν παπικῶν, σιωνιστῶν, «διαφωτιστῶν» καὶ Δυτικῆς διπλωματίας ὄχι μόνον ἐναντίον τῆς γλώσσας μας, ἀλλὰ καὶ εἰς βάρος κυρίως τῆς ἐθνικῆς μας συνειδήσεως, ἔτσι, ὥστε ἀποκομμένοι ἀπὸ τὶς ρίζες μας νὰ γίνουμε εὐκόλῃ βορὰ στὶς ἱμπεριαλιστικὰς τοὺς διαθέσεις. Πρὸς τοῦτο μετέρχονται κάθε μέσον, μὴδὲ τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ ἑξαίρουμένου, οἱ σκοτεινοὶ αὐτοὶ κύκλοι, οἱ ὅποιοι χρησιμοποιοῦν ὡς «πέμπτη φάλαγγα» κάποιους ἀμφιβόλου ἀξίας διανοουμένους, προκειμένου νὰ περάσουν τὶς ἰδέες των εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἢ δημιουργοῦν «περισποῦδαστες» θεωρίες, ὅπως αὐτὴ τοῦ Ἰακώβ Φαλμεράνερ, μὲ ὅποια ἀποτελέσματα ἤθελον προκύψει.

Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ Σιωνισμοῦ εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ (καὶ Ἀμερικανικὰ) πανεπιστήμια εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διαρκὴ πολεμικὴ ἐναντίον κάθε Ἑλληνικοῦ. Ἡ ἀγωνιώδης προσπάθεια Ε.Ο.Κικῶν κύκλων καὶ Ἀμερικανοεβραίων γλωσσολόγων γιὰ τὴν ἀλλοτρίωση τῆς γλώσσας μας καὶ τὴν συνακόλουθον ἐθνικὴ διάβρωσιν συνεχίζεται ἀδιάπτωτος μὲ τὴν κατὰσφυκτάντησιν τῶν ἡθικῶν καὶ πνευματικῶν μας ἀξιῶν. Στὰ νεώτερα χρόνια ἕνα καλο-

Γιὰ μιὰ γειτονικὴ γεωγραφικὴ ζώνη νομισματικῆς κυριαρχίας τῆς δραχμῆς

Ὁ μείζων γεωγραφικὸς χώρος, ποὺ περικλείει τὶς περιοχὰς τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου, τοῦ Αἰγαίου, τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἦταν γιὰ πάρα πολλὰ καὶ ἀδιάσπαστες χρονικὰ χιλιετίες τόπος, ὅπου οἱ Ἕλληνες ἀσκούσαν οἰκονομικὴ κυριαρχία δραστηριότητα, ποὺ ἀνεστάλη ἐν μέρει μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα 70 περίπου χρόνια. Οἱ κάτοικοι τοῦ ἐλλαδικοῦ κορμοῦ τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου ἐστήριζαν ἱστορικὰ πάντοτε τὴν οἰκονομικὴν τὴν εὐμερλίαν καὶ ἀνάπτυξιν στὶς ἀποικίαις, ποὺ ἴδρυναν μὲ σκοπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τόσο τῶν πρώτων ὑλῶν ὅσο καὶ τῶν ἐργατικῶν χειρῶν τῶν περιοχῶν αὐτῶν, κρατοῦντες δι' ἑαυτοὺς καὶ τὸ διαπεριφερειακὸ χονδρεμπόριο (σήμερα θὰ τὸ λέγαμε διεθνὲς εἰσαγωγικὸ/ἐξαγωγικὸ ἐμπόριο) καὶ τὶς διαμεταφορὰς, ποὺ ἔχουν σχέση μ' αὐτό. Ἔτσι μπόρεσαν οἱ Ἕλληνικὲς μητροπόλεις νὰ ἔχουν τὰ ὑλικά μέσα καὶ τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ μεγαλοουργήσουν. Ἡ «συνταγὴ» αὕτη ἀντεγράφη ἐπιτυχέστατα ἱστορικὰ ἀπὸ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ μεγάλα κράτη τῆς ἱστορίας.

Ἡ σημερινὴ Ἑλλάδα ἀντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα. Εἶναι προβλήματα, ποὺ προεκήθησαν ἀπὸ τὴν ἑλλειψιν οἰκονομικῆς δυνάμεως καὶ τῆς συνακόλουθης ἰσχύος. Μεταξὺ των κυρίων αἰτιῶν πρέπει νὰ θεωρηθῇ καὶ τὸ ὅτι στὴν σύγχρονον ἱστορίαν ποτὲ ἡ σημερινὴ Ἑλλάδα δὲν ἐστήριξε τὴν οἰκονομικὴν τῆς εὐμερλίαν καὶ στὶς ἀποικίαις τῆς, ἀλλὰ τὸναντίον ἐφρόντισε μὲ τὴν κακὴ πολιτικὴν τῆς νὰ συρρικνώσῃ τὸν ἑλληνισμόν ἑρριζώνοντας τὶς πανάρχαιαις ἀποικίαις τοῦ, ποὺ ἐπεβίωσαν μέχρι τὶς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνα μας, καὶ νὰ στραφεῖ κατ' ἀποκλειστικότητα στὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐσωτερικῆς τῆς αὐτοεκμετάλλευσιν (πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν,

στημένο σενάριο, πού ακολουθείται με θρησκευτική προσήλωση από το 1930 και έντεθεν, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια από το μονοτονικό σύστημα εις την φωνητική γραφήν και από κεί εις τὸ Λατινικὸ Ἀλφάβητο, ἀφοῦ ἄλλως τε τὰ μέσα τεχνικῆς ὑποστηρίξεως (γραφομηχαναί, τέλεξ, κομπιούτερ) ἦταν ἔτοιμα πολὺ πρὸ της καθιερώσεως τοῦ μονοτονικοῦ.

Ἡ στρατολόγησις τῶν ἐντοπίων πρακτόρων τῶν ἀνθελληνικῶν κέντρων δὲν εἶναι δύσκολη δουλειά, καθὼς προβολή, ὑποτροφίαι, τιμητικὲς διακρίσεις καὶ οἰκονομικὰ ὀφέλη ἀποτελοῦν ἰσχυρὸ δέλεαρ. Κατόπιν τὰ ἄτομα αὐτὰ προωθοῦνται εἰς θέσεις-κλειδιά, μὲ τὰ μαζικὰ μέσα ἐνημερώσεως πάντα πρόθυμα καὶ ἀνοικτὰ γι' αὐτούς... Ἄν καὶ μιὰ σειρὰ ὁλόκληρη καθηγητῶν προσεπάθησε ἀνεπιτυχῶς νὰ ἐπιβάλῃ τὸ μονοτονικόν, ἐν τούτοις ὁ ἀφελληνισμὸς τῆς γλώσσης μας ἐγίνετο δυνατὸς μόνον ἀπὸ τὸ 1974 μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴ καὶ γλωσσικὴ μεταρρύθμισιν, πού εἰσηγήθησαν δέκα ἐπιστήμονες μεταξὺ τῶν ὁποίων ὠρισμένοι ἦσαν Ἑλληνοεβραῖοι! Παράλληλα τοὺς σιωνιστὰς αὐτοὺς ἀβαντάρουν ἐκδοτικοὶ οἰκοί, ἐνῶ οἱ «πανεπιστημιακοὶ» μὲ συμπόσια καὶ ψηφίσματα ἐπιέζαν τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν γιὰ τὸ μονοτονικόν. Κι αὕτη μὲ τὴν σειρά της, ὑπακούοντας εἰς τὴν «αντιρεκτίβη» τῆς Ε.Ο.Κ., ἐψηφίσε τὸ μονοτονικόν καὶ τὴν «ἀπλοποίησην» τῆς γλώσσης.

Ἡ ὕπαρξις ἀνυπάρκτου γλωσσικοῦ ζητήματος εἰς τὴν ἐποχὴν μας συντηρεῖται ἀπὸ «Ἑλληνιστὰς» καθηγητὰς ξένων πανεπιστημίων, οἱ ὅποιοι ἐπιζητοῦν νὰ «διορθώσουν» τὸ γραπτὸ μας λόγον ἐπὶ τὸ μονοτονικόν καὶ τὸ ἀτονικόν ἢ ξεθάβοντας τὴν ἐκτρωματικὴν Ψυχαρικὴ διάλεκτον (John Bruke, Hans Eideneier, Δημήτρης Σωτηρόπουλος). Ἄλλοι πάλι ζητοῦν νὰ ἐφαρμόζουν τὰ ἀποτυχημένα πειράματα Ἀμερικανοεβραίων γλωσσολόγων (Sa-

ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ). Ἔτσι, ἀντὶ γιὰ τὴν δοκιμασμένη στρατηγικὴ τῶν ἀποικίων, στὸ ἐξωτερικὸν ἔστειλε μετανάστες, γιὰ νὰ τοὺς ἐκμεταλλεῖται ἄλλοι γιὰ τὴν δικὴ τους ἐξέλιξιν.

Οἱ τωρινὲς διεθνεῖς πολιτικὲς συγκυρίαι ἔφεραν τὴν Ἑλλάδα, γιὰ πρώτη φορὰ στὴν νεώτερη ἱστορίᾳ της, στὴν πλεονεκτικὴ θέσιν νὰ μπορεῖ νὰ παίξῃ καὶ τὸν ρόλον τοῦ πρώτου στὴν περιοχὴ της.

● Ἡ Ἑλλάδα πρέπει καὶ μπορεῖ νὰ πρωτοστατήσῃ μὲ οἰκονομικὲς πρωτοβουλίας στὴς διεθνεῖς (διμερεῖς καὶ πολυμερεῖς) διεργασίες, πού γίνονται στὰ Βαλκάνια, ἐκτὸς τῶν οἰκονομικῶν σκοπῶν, καὶ γιὰ ἓνα ἀκόμη στόχο: γιὰ τὴ δημιουργίαν στὰ βόρεια σύνορά της ζώνης κρατιδίων ἱκανῶν νὰ συγκρατήσουν μελλοντικούς ἐπίδοξους εἰσβολεῖς ἐπὶ τόσο χρόνον, ὅσος τῆς χρειάζεται, γιὰ νὰ προετοιμασθεῖ νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσῃ ἢ ἴδια καὶ νὰ κινητοποιήσῃ ἀποτελεσματικὰ ὑπὲρ αὐτῆς τὰ ἐρείσματά της στὴν διεθνή κοινότητα.

● Ἡ Ἑλλάδα πρέπει καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ κύριος καὶ κυρίαρχος οἰκονομικὸς συνέταιρος τῶν γειτόνων της. Ὁ στόχος αὐτὸς αὕτη τὴν στιγμήν ἀποτελεῖ μοναδικὴ δυνατότητα. Αὕτη ἡ συγκυρία, πού ἡ Ἑλλάδα εὐρίσκεται σὲ τόσο πλεονεκτικὴ θέση οἰκονομικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ διεθνῶς ἰσχυροποιημένην θέσιν ἐναντὶ τῶν γειτόνων της, μᾶλλον εἶναι πέρα πολὺ δύσκολο καὶ σπάνιο νὰ ξανασυμβεῖ στὸ μέλλον. Πιὸ σημαντικὸ εἶναι νὰ κάνουμε ἐπενδύσεις ἐκτὸς Ἑλλάδος (ἀλλὰ ἐντὸς τῶν γειτονικῶν μας χωρῶν) ἀπὸ τὸ νὰ κάνουμε ἐπενδύσεις σ' αὕτη τὴν ἴδια τὴν Ἑλλάδα. ● Μποροῦμε νὰ δώσουμε σ' αὐτὲς τὶς χῶρες **κυριολεκτικὰ τὰ πάντα**. ● Μποροῦμε νὰ δράσουμε σὲ τοπικὸ/περιφερειακὸ ἐπίπεδο καὶ νὰ εἴμαστε τώρα εὐγνωμόνως ἀποδεκτοί. ● Μποροῦμε νὰ ἐπενδύσουμε στὸν πρωτογενὴ καὶ δευτερογενὴ τομέα, ἐκμεταλλεῖσθαι τὶς φτηνότερες πρῶτες ὕλες τους. ● Μποροῦμε νὰ κατακτήσουμε μὲ ἐπιτόπιες

pir, Bloomfield, κ.ά.) ή τὸ ἐπίσης ἀποτυχημένο «Σχολεῖο Ἑργασίας» (Kerschensneider κ.ά.), ποὺ πράγματι «κουβαλᾷ νερὸ στὸ μύλο» τῶν ἐπιδιοκόντων τὴν παγκόσμια κυριαρχία. Οἱ στόχοι τῶν ἐν λόγῳ εἶναι προφανεῖς καὶ ἐπικεντρώνονται α) στὸ νὰ ἐξουδετερωθῇ κάθε ἀντίστασις ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελαν νὰ διατηρήσουν καὶ νὰ συνεχίσουν τὴν πνευματικὴ τῶν κληρονομία καὶ β) νὰ καταστήσουν τὶς νέες γενιὲς ἀνιστόρητες καὶ ἄγλωσσες. Ἄλλὰ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πειραμάτων αὐτῶν εἶναι ὁρατὰ καὶ τραγελαφικά, ἀφοῦ γονεῖς καὶ διδάσκοντες ἔμειναν ἀπλοῖ παρατηρηταὶ καὶ τὰ παιδιὰ ἀστοιχεῖα. Ἐνῷ ἐξοστρακίσθηκαν ἀπὸ τὰ βιβλία οἱ ἔννοιες Φυλὴ, Ἔθνος καὶ Ἑλληνισμός.

Ὅμως οἱ ἐπιπτώσεις ὑπῆρξαν σωρευτικές. Ἡ ἀπώλεια τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητος εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν σύγχρονο ραγιαδισμό, κατὰ τὸν ὁποῖον ζητᾶμε προστασία καὶ προστάτες τῶν ἐθνικῶν μας συνόρων ἀνευθυνιάτως. Τὸ ἀντίτιμο αὐτῆς τῆς προστασίας ὑπῆρξε ἡ γλωσσικὴ καὶ ἱστορικὴ ἀλλοτριώσις, ὁ ἠθικός, θρησκευτικός καὶ ψυχολογικός ἀφελληνισμός, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπικρατήσουν τὰ ξενότροπα ἡθὴ διαβιώσεως καὶ νὰ δημιουργηθῇ ἰδεολογικὸ κενὸ εἰς τὴν νεολαία μὲ τὴν προβολὴ τοῦ ἀντικοινωνικοῦ τρόπου συμπεριφορᾶς. Ἡ διάλυσις τῆς παιδείας, ὑπὸ τὴν ἀνθρωποκεντρικὴ τῆς ἔκφρασις, ἄρχισε ἀπὸ τὴν ἀπόκτηση μηχανιστικῶν γνώσεων, συνεχίστηκε μὲ τὰ νέα σχολικὰ ἐγχειρίδια, τὰ νέα σχολικὰ ἡθὴ καὶ τὶς νέες πρακτικές, γιὰ νὰ ὁλοκληρωθεῖ(;) μὲ τὸν ἀδίστακτο ἐμπρησμό τοῦ Πολυτεχνείου (Νοέμβριος 1991).

Ὅμως ποιοὶ καὶ γιατί ἔχουν συμφέρον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀφελληνισμό; Κατὰ τὸν συγγραφέα, οἱ πολυεθνικὲς ἐπιχειρήσεις, τὰ ΕΟΚικὰ κυκλώματα, οἱ Ἀμερικανοεβραϊκὲς αἱρέσεις καὶ φυσικὰ ὅσοι συνέλληνες ἐξαρτοῦν πάσης φύσεως συμφέροντα ἀπ' αὐτοὺς. Οἱ

ἐπενδύσεις τὶς ἀγορὲς ἐργασίας τους, ἀκόμη καὶ γιὰ νὰ ξανακάνουμε ἀνταγωνιστικούς παραδοσιακοὺς ἐλληνικοὺς κλάδους προϊόντων (π.χ. κλωστοῦφαντουργία), ποὺ σήμερα περνοῦν κρίση ἢ φθίνουν λόγῳ ἀνταγωνισμοῦ ἀπὸ ἄλλες χώρες μὲ χαμηλότερο παραγωγικὸ κόστος. ● Μποροῦμε νὰ μιμηθοῦμε τὸ παράδειγμα ἄλλων ἀνεπτυγμένων οἰκονομικῶν κρατῶν, ὅπως τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, ἡ ὁποία ἐξήλωσε ἐργοστάσιά της καὶ τὰ μετέφερε σὲ ἄλλες χώρες (π.χ. Volkswagen στὴν Βραζιλία καὶ Roleiflex στὴ Σιγκαπούρη).

Δὲν εἶναι σωστὴ τακτικὴ νὰ δημιουργοῦμε συνθήκες ἀπορροφῆσεως φτηνοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἄς πάρουμε μᾶθημα ἀπὸ ἀνάλογες κινήσεις οἰκονομικὰ περισσότερον ἀνεπτυγμένων χωρῶν μὲ τὰ μειονοτικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα ποὺ δημιουργήθηκαν ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπὸ τοὺς ἀλλοεθνεῖς εἰς βάρος τῶν συμφερόντων τῆς κοινωνίας, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ὑποτίθεται ὅτι ἐλειτούργησε στὸ παρελθόν ἡ οἰκονομικὴ αὐτὴ σχέση. ● Μποροῦμε νὰ κατακτήσουμε τὶς ἀγορὲς τοὺς πουλώντας τοὺς τὰ προϊόντα μας καὶ ἔτσι νὰ βροῦμε δυναμικὸ ἀπορροφῆσεως τῆς σχολάζουσας ἐλληνικῆς παραγωγῆς. ● Μποροῦμε νὰ στείλουμε συμβούλους νὰ τοὺς συμπαρασταθοῦν στίς προσπάθειές τους νὰ δυτικοποιηθοῦν. Ἔτσι θὰ εἴμαστε καὶ σὲ θέση νὰ γνωρίζουμε ἄριστα καὶ ἔγκαιρα ὅλο τὸ πολιτικοοικονομικὸ γίγνεσθαι σ' αὐτὲς τὶς ἐξελίξεις, ὅπου πρέπει νὰ εἴμαστε παρόντες καὶ νὰ ὑποβάλουμε τοὺς κατευθυντήριους στόχους μας.

Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ ἐνδιαφερθεῖ ἡ Ἑλλάδα γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς ἁλυσίδας ἐλληνόμικτων ἢ καὶ 100% ἐλληνόκτητων βιομηχανιῶν στὴ ζώνη ποὺ ἐφάπτεται τῶν ἐλληνικῶν συνόρων. Αὐτὴ ἡ ζώνη, ποὺ δρᾷ σὰν ἀποτρεπτικὴ-προστατευτικὴ ἀσπίδα, φυσικὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ βιομηχανικὲς μονάδες, οἱ ὁποῖες θὰ ἰδρυθοῦν στίς παραμεθόριες περιοχὲς ἐντὸς τῆς Ἀλβανίας, Σκοπίων,

λόγοι πάλι είναι προφανείς: 'Υπαρχούσης τῆς 'Ελληνικῆς Παιδείας, δὲν δύνανται νὰ χειραγωγῶν τὴ νεολαία κατὰ τὸ δοκοῦν εἰς τὰ μονοπάτια τῶν σκοτεινῶν τῶν ἐπιδιώξεων, διότι μιὰ ἑλληνοπαίδευτη νεολαία δὲν στέργει εἰς τὴν διάλυσιν τῆς χώρας μας, τὴν ὁποίαν περιπαθῶς ἐπιδιώκουν οἱ σκοτεινοὶ αὐτοὶ κύκλοι, πότε μὲ τὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Κύπρο, πότε μὲ τὸ «Μακεδονικό», πότε μὲ διεκδικήσεις τῶν Τούρκων ἐπὶ τῶν Δωδεκανήσων καὶ πότε μὲ ἀποσχιστικὰ σενάρια τῆς Κρήτης ἢ τῶν Ἑπτανήσων. Χωρὶς ἔθνικὸν φρόνημα, ἀνιστόρητοι καὶ γενικῶς βολεμένοι (ὅπως μᾶς θέλουν οἱ «ἐγκέφαλοι») σίγουρα δὲν θὰ ἔχουμε δυνάμεις ἀντιστάσεως.

Ἡ ἐπιπολαιότης καὶ ἡ σπουδὴ τῶν ἑλληνικῶν κυβερνήσεων νὰ καταργήσουν τὴν διδασκαλία τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν μὲ διάφορες προφάσεις ἀνοιξε τοὺς ἀσκοὺς τοῦ Αἰόλου εἰς τὴν ΕΟΚικὴ παρέμβασιν, ἡ ὁποία ἐθεώρει τὴν χώρα μας ὡς δεξαμενὴ φθινῶν ἐργατικῶν χειρῶν μὲ ὅλες τὶς παρεπόμενες καταστάσεις, οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν τὸν Ἕλληνα πολίτη εἰς τὴν ἀμάθεια καὶ τὴν πνευματικὴ τύφλωσιν. Σ' αὐτὸ εὐθύνονται ὅλα τὰ κόμματα. Ὁμῶς καὶ οἱ λεγόμενοι «πνευματικοὶ» κύκλοι ἔχουν ἱκανὸ μερίδιον εὐθύνης, ἀφοῦ ἐσιώπησαν εἰς τὴν ἐπερχομένην λαίλαπα καὶ μὲ τὴν σιωπὴ τῶν συνήργησαν εἰς τὴν πνευματικὴ αὐτοχειρία καὶ εἰς τὸν ἐκβαρβαρισμὸ τῶν νέων γενεῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ Μ.Μ.Ε. δὲν εἶναι ἄμοιρα εὐθυνῶν, ἀφοῦ δυναμιτίζουν κάθε ὑγιὴ καὶ ἐθνῶφελῇ προσπάθεια, ἡ ὁποία πρέπει νὰ κατατείνῃ α) εἰς τὴν εἰς βάθος διδασκαλίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ὅλων τῶν περιόδων καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ τονικοῦ συστήματος, β) εἰς τὴν ἀναδιάταξιν τῆς ὕλης τῶν

→
Βουλγαρίας, Τουρκίας. Αὐτὲς οἱ μονάδες πρέπει νὰ ἀναπτυχθοῦν μὲ ἀνεξάρτητες ἰδιωτικὲς πρωτοβουλίες Ἑλλήνων ἐπιχειρηματιῶν.

Στὸ εὐλόγο ἐρώτημα: «Ποῦ θὰ βροῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τὰ ἀπαραίτητα κεφάλαια γιὰ νὰ μᾶς πληρώσουν;», ἡ ἀπάντησις εἶναι μία: ἐμεῖς νὰ φροντίσουμε νὰ τοὺς βροῦμε πηγὲς καὶ νὰ τοὺς καθοδηγήσουμε κατάλληλα, γιὰ νὰ πετύχουμε τὴν χρηματοδότησίν τους καὶ συνακόλουθα τὴν πληρωμὴ μας. ● Ἡ Ἑλλάδα νὰ παράσχει διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἀναπτυξιακῶν τῆς νόμων εἰδικὰ κίνητρα. ● Ἡ Ἑλλάδα νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὶς κατάλληλες ἐοικ-ικὲς πηγὲς γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν διασυνοριακῶν συνεργασιῶν μὲ τὶς ἀνατολικὲς χώρες. ● Ἡ Ἑλλάδα νὰ ἐνεργοποιήσῃ τὶς ὑποστηρίξεις ποὺ παρέχουν διεθνεῖς ὀργανισμοί, ὅπως ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τράπεζα Ἑπενδύσεων, ἡ Διεθνὴς Τράπεζα κ.λπ. ● Ἡ Ἑλλάδα νὰ ἐνεργοποιήσῃ τοὺς ὁμογενεῖς. ● Νὰ δραστηριοποιηθοῦν οἱ ἀρμόδιες ἑλληνικὲς ἀναπτυξιακὲς τράπεζες. ● Νὰ φτιάξουμε δικούς μας ὀργανισμοὺς ἀσφαλίσεως ἐπενδύσεων. (Σὲ πρώτη φάση ἂς χρησιμοποιήσουμε τοὺς ἑτοιμοὺς ἄλλοδαπούς). ● Νὰ ἐπεκτείνουμε τὸ σύστημα κοινωνικῶν μας ἀσφαλίσεων στοὺς ἐργαζομένους σ' αὐτὲς τὶς μονάδες. ● Νὰ κάνουμε τὶς συναλλαγὰς μας μὲ αὐτοὺς μὲ δραχμὲς ὑποχρεωτικὰ καὶ ἀποκλειστικὰ μετατρεπτέες μόνο στὸ τοπικὸ τους νόμισμα. ● Νὰ ὑπάρχει εἰδικὴ μεταχείριση εἰσαγωγῆς καὶ διαπραγματεύσεως τῶν μετοχῶν τους στὸ ἑλληνικὸ χρηματιστήριον. ● Νὰ δώσουμε κίνητρα στοὺς Ἕλληνες ἐπενδυτὲς/ἐπιχειρηματίες, γιὰ νὰ ἐπενδύουν ἓνα μέρος τῶν κερδῶν τους σὲ τοπικὲς κοινωνικὲς παροχὰς (νοσοκομεῖα, παιδικοὶ σταθμοί, γηροκομεῖα, σχολεῖα, ἐποπτικὰ ἐκπαιδευτικὰ ὄργανα, ὑποτροφίες κ.λπ.). ● Νὰ ὑπάρξῃ διασυνοριακὴ συμφωνία διασύνδεσης τοῦ ἑλληνικοῦ τηλεπικοινωνιακοῦ δικτύου μὲ τὶς μονάδες αὐτὲς. ● Νὰ ἀναπτυχθοῦν οἱ συγκοινωνίες μεταξὺ ἑλλαδικοῦ χώρου καὶ τῶν περιοχῶν, ὅπου θὰ ἀναπτυχθοῦν οἱ μονάδες αὐτὲς. ● Τὰ προϊόντα τῶν μονάδων αὐτῶν νὰ τύχουν εἰδικῆς προνομιακῆς μεταχειρίσεως στοὺς σταθμοὺς ἐξαγωγῆς ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους (λιμάνια, σιδηροδρομικοὶ σταθμοί, ἀεροδρόμια, ὁ-

→

έγχειριδίων της ιστορίας μας τόσο δια τον μείζονα, όσο και δια τον Έλλαδικόν Έλληνισμό και γ) εις τον τονισμόν της αξίας της Όρθοδοξίας εις τον μαθητή.

Ό κύριος Φ. Άργυριάδης με πολλήν τόλμη και θάρρος ξεσκεπάζει τις πηγές της έθνικής μας κακοδαιμονίας και με επιδεξιότητα ανatóμου φωτίζει, κρίνει, προτρέπει και εισηγείται γεμάτος από έθνική αγωνία δια το μέλλον αυτού του τόπου. Διδάσκει το ύψηλόν αγωνιστικόν φρόνημα και την όμοψυχία έμπνεόμενη από την γνήσιαν έλληνικήν του θέαση. Είθε να εύρη και άλλους μιμητάς.

Γιώργος Πετρόπουλος

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ «ΑΙΩΝΙΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ»

Στο 130ό τεύχος του «Δαυλού», σελ. 7536, είχα αναφερθεί στο βιβλίο του Ι.Χ. Γιαννάκενα «Βόρειος Μακεδονία - Άπάντηση στα Σκόπια». Ήταν το πρώτο βιβλίο των εκδόσεων «Πελασγός» που διάβασα και, όπως έγραψα, αποτελεί έθνική προσφορά το έργο αυτό του Ι.Χ.Γ. Έχω τώρα στα χέρια μου και διάβασα άλλα τέσσερα βιβλία των ιδίων εκδόσεων. Είναι τα α) «Άνατολική Θράκη», του Άθαν. Λ. Κόρμαλη, που προλογίζει ό Γιάννης Κουριαννίδης, β) «Πόντος» του Δημ. Ν. Έφραιμίδη, με βραβείο της Έστίας Ν. Σμύρνης, γ) «Ό Ίων Δραγούμης εξόριστος» του Ίωάννη Μαλλώση (επανεκδοση βι-

→
δικοί διασυνοριακοί σταθμοί). • Να ενισχυθούν οι Έλληνες επιχειρηματίες, για να άνοίξουν συνεργασίες και γραφεία δικά τους, για να διαμεσολαβούν στο διεθνές έμπόριο των χωρών αυτών με άλλες χώρες και για προϊόντα που παράγονται και εκτός των μνημονευμένων μονάδων.

Οί Έλληνες μπορούν και πρέπει να πάρουν στα χέρια τους όλο το διεθνές έμπόριο της περιοχής. • Οί Έλληνες μπορούν και πρέπει να πάρουν στα χέρια τους όλες τις διεθνείς διαμεταφορές τους και κυρίως να τις διοχετεύουν μέσω έλλαδικών σταθμών έξοδου. • Να δραστηριοποιηθούν οι άρμόδιοι κλαδικοί φορείς της ελληνικής οικονομίας (ΣΕΒ, Έπιμελητήρια κ.λπ.). • Να υπάρξει άφανής συμπαράσταση των άρμοδιών κρατικών αρχών και φορέων. • Να υπάρξει άφανής διακομματική συμφωνία, ώστε να μην άποτελέσει ή περιοχή αυτή της ελληνικής δραστηριότητος θέμα πολιτικού ή κομματικού άνταγωνισμού. • Να άπορροφηθεί ένας άριθμός σπουδαστών από την ελληνική παιδεία με ύποτροφίες. • Να γίνει και διείσδυση μέσω κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων. Οί Έλληνικές τεχνικές εταιρείες να ενισχυθούν, για να κυριαρχήσουν στην εργολαβική άνάληψη κατασκευών έργων ύποδομής και άλλων άναπτυξιακών έργων. • Να υπάρξει άφανής ενθάρρυνση, ύποστήριξη και ενίσχυση πρωτοβουλιών από έπιστημονικούς φορείς Έλληνικούς και γειτονικούς, για την από κοινού έκπόνηση συγκριτικών μελετών, ιστορικών, κοινωνιολογικών, άνθρωπολογικών, για τους κατοίκους του Αΐμου.

Δημήτρης Μπίστης

Ό κ. Δ. Μπ. είναι εξαγωγέας ελληνικών προϊόντων. Τις προτάσεις που περιέχονται στο άρθρο του αυτό είχε παρουσιάσει ως εισηγήσεις στο διεθνές συνέδριο με τίτλο «Εύκαιρίες για Έμπόριο και Έπενδύσεις στα Κράτη του Εύξεινου Πόντου, την Τουρκία και την Κεντρική Άσία», που έγινε στις 13-14 Όκτωβρίου 1992 στην Κωνσταντινούπολη και του όποιου συνεδρίου ό κ. Δ. Μπ. ήταν συμπρόεδρος.

βλίου του 1920) και δ) «*Παῦλος Μελάς*», ἀνατύπωση κειμένου πού δημοσιεύτηκε τὸ 1946, γραμμένου ἀπὸ τὴ σύζυγο τοῦ Π. Μελά Ναταλία Μελά. Τὰ δύο πρῶτα βιβλία ἀναφέρονται μὲ πλῆθος ἱστορικῶν καὶ λαογραφικῶν πληροφοριῶν, φωτογραφιῶν, στατιστικῶν στοιχείων κ.λπ. στὶς περιοχὲς Ἀν. Θράκης τὸ πρῶτο καὶ Πόντου τὸ δεύτερο. Τὸ τρίτο καὶ τέταρτο ἀναφέρονται στὶς μορφὲς τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ, πού ἀναγράφει ὁ τίτλος τους.

Ὅπως βλέπω, στὰ βιβλία αὐτὰ ὑπάρχει (στὸν κύκλο τῶν βιβλίων περὶ τῶν Αἰωνίων Ἑλληνικῶν Πατρίδων) καὶ τὸ «*Ἀνατολικὴ Ρωμυλία - Ἡ ἀλύτρωτὴ Ὀρφικὴ Γῆ*» τοῦ Ἀθαν. Λ. Κορμάλη. Ἐπαναλαμβάνω πῶς ἀποτελεῖ ἐθνικὴ προσφορά τὸ ἔργο τοῦ ἐκδότη (καὶ κάθε ἐκδότῃ καὶ συγγραφέα), πού προσπαθεῖ νὰ κρατήσῃ ἀσβήστες τὶς μνῆμες τῶν ἱερῶν, ἀλησμονήτων πατρίδων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πρέπει κάποτε νὰ ξυπνήσουμε, ἂν δὲν θέλουμε νὰ μιλάμε, καὶ νὰ κλαῖμε, καὶ γιὰ ἄλλες χαμένες πατρίδες. Δὲν μένουν πιά περιθώρια γιὰ ἄλλες συρρικνώσεις. Ἡ γενιὰ ἡ δικιά μας πέρασε ἀποπροσανατολισμένη καὶ ἀπληροφόρητη. Ἡ νεώτερη ἱστορία μας ἦταν σχεδὸν ἀπαγορευμένη, γιὰ νὰ μὴν δυσαρעστήσουμε καὶ «κακοκαρδίσουμε» «φίλους», «συμμάχους», «γείτονες».

Ἡ «πνευματικὴ μας ἡγεσία», ὅση δὲν ἀλλοιθώριζε σὲ μαρξιστικά - «προοδευτικά» καλὸύπια, ἔκανε τὴν ...πάπια, γιὰ νὰ μὴν χαρακτηριστεῖ «ἀρτηριοσκληρωτικὴ» καὶ «μὴ προοδευτικὴ». Ὅσοι τολμοῦσαν νὰ μιλήσουν χαρακτηριζόντουσαν «φασίστες». Ἡ ἀναφορὰ στὴ Βόρειο Ἠπειρο ἦταν «φασισμός». «Προοδευτικοὶ» λογοτέχνες μας θαύμαζαν καὶ ὑμνοῦσαν τὸ καθεστῶς τοῦ Ἐμβερ Χότζα καὶ τοῦ Ἀλία. «Προοδευτικοὶ» καθηγητὲς μας ἔκαναν ἐράνους, γιὰ νὰ ἀγοράσουν καὶ νὰ στείλουν τρακτέρ στοὺς Σαντινίστας, μιλοῦσαν γιὰ τὸ Φαραμποῦτο Μαρτί, ὑμνοῦσαν τὸν Κάστρο καὶ τὸν Γκεβάρα, ἀλλὰ, ἂν μιλοῦσε γιὰ Βόρειο Ἠπειρο, ...πιπὲρι στὸ στόμα! Σήμερα πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι πού βγαίνουν στὴν τηλεόραση καὶ μᾶς μιλάνε γιὰ «πλουραλισμό»...

Ἄς εἶναι, ἂς ἀφήσουμε τὶς νέες γενιὲς νὰ μάθουν, νὰ γνωρίσουν ὅσα δὲν ἄφησαν νὰ ξέρεῖ ἡ δικιά μας γενιὰ, ἢ νὰ συνειδητοποιήσει, ἡ χαμένη μέσα σὲ «ἰδεολογικοὺς» καὶ κοινωνικοπολιτικοὺς λαβυρίνθους. Καιρὸς εἶναι πιά. Στὸ κάτω-κάτω ἔχουμε χρῆος στὰ ἑκατομμύρια ψυχὲς πού χάθηκαν στὶς γενοκτονίες πού ὑπέστη τὸ ἔθνος μας. Χρῆος καὶ στὶς γενιὲς πού θὰ ῥθουνε μετὰ ἀπὸ ἐμᾶς. Εὐγε στὶς ἐκδόσεις «Πελασγός», εὐγε καὶ σὲ κάθε ἄλλη ἐκδοσὴ καὶ σὲ κάθε συγγραφέα πού ἀσχολεῖται μὲ τὰ δίκαια καὶ μὲ τὰ πάθη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὲ τὶς ἀλησμόνητες πατρίδες τῶν Ἑλλήνων.

Ε.Ε. Μαρματσούρης

ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΠΕΣΤΑΛΗΣΑΝ

ΣΟΝΙΑ ΠΥΛΟΡΩΦ-ΩΤΗΡΟΥΔΗ, *Τὰ χρόνια τοῦ Δράκου (ποιήματα)*, Θεσσαλονίκη 1991.

ΒΙΒΙΑΝ ΓΙΑΝΝΟΥΔΗ-ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ, *Τὸ Γαράζο (λαογραφικό)*, Ἀθήνα 1991.

ΝΑΝΑ ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ, *Ἀμυχὲς (ποίηση)*, Ἀθήνα 1991.

ΝΙΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΣ, *Ἐκ τῶν πραγμάτων ρόζ (ποιήματα)*, Ἀθήνα 1991.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Κριτήρια ἐπιλογῆς καὶ ἐπιλογὴ κριτηρίων (ποίηση)*, Θεσσαλονίκη χ.χ.

ΦΑΝΗΣ ΚΑΠΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΑΠΠΟΣ), *Ψίχουλα στοργῆς (ποιήματα)*, Ἀθήνα χ.χ. καὶ Δεσμοὶ (ποιήματα), Ἀθήνα χ.χ.

ΑΝΔΡΕΑΣ Κ. ΣΑΚΑΡΕΛΟΣ, *Ὑπεραντισταθμιστικὴ εἰσφορὰ (ποιήματα)*, Ἀθήνα 1991.

ΦΟΥΛΑ ΛΑΜΠΕΛΕ, *Ὁρσαῖτ (μυθιστόρημα)*, Θεσσαλονίκη.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ, *Ἡ «σαρκοφάγος» τῆς νήσου Μεγίστης (Καστελλορίζου): Ἑρμηνευτικὴ περιγραφή τῶν παραστάσεων καὶ ἀρχιτεκτονικὴ δομὴ τοῦ μνημείου (διδασκαρικὴ διατριβή)*, ἐκδ. Ἐλευθερὴ Σκέψις, Ἀθήνα 1990.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΠΑΛΙΑΚΟΥ-ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ, *Πατρώα γῆ: Δαδί-Ἀμφίκλεια (λαογραφικὴ μελέτη)*, ἐκδ. Χρυσάφη Πανεξῆ, Ἀθήνα 1990.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΑΛΙΚΗ, *Βιώματα (1936-1989)*, Ἀθήνα 1989.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ, *Τρία ἀντιφασιστικά ποιήματα (ποίηση)*, Ἀθήνα 1991.